

2022

JAARVERSLAG

Stichting Pensioenfonds SABIC

2022

JAARVERSLAG

Stichting Pensioenfonds SABIC

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	9
Het fonds in één oogopslag	15
Verslag van het bestuur	21
1 Profiel	23
1.1 Onze missie, visie en core beliefs	23
1.2 Wie bouwt bij SPF pensioen op?	23
1.3 Hoe is SPF georganiseerd?	24
1.4 Bestuur, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan	24
1.5 Externe toezichthouders	26
1.6 Sleutelfuncties	26
1.7 De uitvoering door DPS	27
2 Bestuur	28
2.1 Onze voornemens en wat we bereikten	28
2.2 Evenwichtige belangenafweging	29
2.3 Wat veranderde in bestuur, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan?	29
2.4 Geschiktheid	30
2.5 Zelfevaluatie	30
2.6 Succession planning	31
2.7 Diversiteit	31
2.8 Beloningsbeleid	31
2.9 Compliance	32
2.10 Vertrouwenspersoon	32
2.11 Code Pensioenfondsen	32
2.12 Contacten met externe toezichthouders	34
2.13 Beheerste en integere bedrijfsvoering	34
2.14 Klachten en geschillen	35
2.15 Integriteit	36
2.16 Persoonsgegevens	37
2.17 Herzieningenbeleid en procedures	37
3 Pensioenen	39
3.1 De pensioenregelingen in 2022	39
3.2 Premiebeleid	40
3.3 Toeslagenbeleid	40
3.4 Aanpassing variabele nettopensioenuitkering	41
3.5 Aanpassing PPS-kapitalen	41
3.6 Tekortsituaties en kortingenbeleid	42
3.7 Communicatiebeleid	44
3.8 Communicatiemiddelen, meten en waardering pensioencommunicatie	44
4 Financiële positie	46
4.1 Ontwikkeling vermogenspositie	46
4.2 Technische voorzieningen	46
4.3 Gestegen dekkingsgraad	48
4.4 Herstelplan	49

INHOUDSOPGAVE

5	Beleggingen	50
5.1	Rente en inflatie	50
5.2	Negatief rendement, maar beter dan de benchmark	50
5.3	Duurzaamheidsbeleid aangescherpt	52
6	Risicomanagement	55
6.1	Risicobeleid	55
6.2	Risicogovernance	56
6.3	Risicomanagementproces	56
6.4	Beoordeling kernrisico's in 2022	58
6.5	Overige risicomanagementactiviteiten in 2022	59
7	Kosten	60
7.1	Pensioenbeheer	61
7.2	Vermogensbeheer	62
7.3	Transactiekosten	62
7.4	Vergelijking met andere fondsen	62
8	Vooruitblik	63
9	Jaarrekening	69
9.1	Balans per 31 december	71
9.2	Staat van baten en lasten	72
9.3	Kasstroomoverzicht	73
9.4	Grondslagen voor de waardering	74
9.5	Toelichting op de balans	78
9.6	Toelichting op de staat van baten en lasten	89
9.7	Toelichting op de actuariële analyse	93
9.8	Toelichting op het kasstroomoverzicht	93
9.9	Gebeurtenissen na balansdatum	93
9.10	Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur	94
9.11	Goedkeuring van de jaarrekening door de raad van toezicht	94
10	Overige gegevens	97
10.1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	99
11	Overige informatie	111
11.1	Verslag van de raad van toezicht	113
11.2	Oordeel van het Verantwoordingsorgaan	129
11.3	Actuariële verklaring	136
11.4	Rapportage Compliance Officer	138
11.5	Personalía, functies en nevenfuncties	139
12	Summary in English	143
13	Bijlagen	151
A.	Afkortingen en begrippen	153
B.	SFDR wetgeving – Annex 4	156

WOORD VOORAF

WOORD VOORAF

Van pandemie naar oorlog in Europa

Aan het begin van het jaar was Nederland nog in de ban van de COVID-19 pandemie. Diverse maatregelen die de pandemie moesten indammen, raakten burgers en bedrijven. In de loop van het jaar bleken de uitwerkingen van de Omikron-variant mee te vallen. Langzaamaan werden de beperkende maatregelen afgezwakt of beëindigd en normaliseerde het dagelijkse leven.

Ondertussen viel het Russische leger Oekraïne binnen. Het Westen reageerde en voerde gedurende 2022 de druk richting Rusland op door telkens omvangrijkere sancties af te kondigen. De belangrijkste consequentie voor West-Europa was een verminderde energietoevoer. Dat leidde tot extreme stijgingen van de energieprijzen. De al eerder opgelopen inflatie nam daardoor in Europa verder toe naar het hoogste niveau sinds het midden van de vorige eeuw.

Door de hoge inflatie moesten centrale banken het monetair beleid aanpassen. De Europese Centrale Bank reageerde na enig aarzelen met diverse renteverhogingen. De in 2021 al gestegen dekkingsgraad van Stichting Pensioenfonds SABIC (SPF) liep hierdoor verder op ondanks fors gedaalde beurskoersen.

Toeslagverlening

In het voorjaar nam het parlement regelgeving aan op basis van de Motie Van Dijk. Daardoor kon het bestuur in 2022 besluiten nemen om - in afwijking van de geldende regelgeving - pensioenen te verhogen tot de afgesproken maatstaven. De maatstaf voor deelnemers is de loonstijging bij SABIC en voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden een consumentenprijsindex.

Toeslag per 1 januari 2022

Op 1 januari 2022 kon het bestuur de aanspraken van deelnemers verhogen met 0,55% en voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden met 0,46%. De bovengenoemde nieuwe regels op basis van de Motie Van Dijk waren toen nog niet van kracht.

Toeslag per 1 juli 2022

Medio 2022 beschikte het bestuur wel over de verruimde mogelijkheden tot toeslagverlening. Op basis hiervan besloot het bestuur om per 1 juli 2022 zodanige toeslagen te verlenen aan (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden dat over 2021 in totaal de maximale toeslagen zijn verleend. Dit betekent per 1 juli 2022 voor deelnemers een aanvullende toeslag van 3,34% en voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden een aanvullende toeslag van 2,81%.

Toeslag per 1 januari 2023

Het bestuur besloot om op basis van de reguliere regelgeving per 1 januari voor beide groepen de helft van de maatstaven toe te kennen en daarbovenop voor beide groepen hetzelfde percentage: 2,265%. De uiteindelijke verhogingen zijn voor:

- Deelnemers een volledige toeslag van 4,53%;
- Gewezen deelnemers en pensioengerechtigden een gedeeltelijke toeslag van 10,73%.

Het bestuur vindt dat hiermee de belangen van alle belanghebbenden evenwichtig zijn gewogen. Het niet volledig toekennen van de maatstaf voor de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers vergroot de kans dat er voldoende vermogen overblijft voor een goede overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Dat is in het belang van alle deelnemers én de werkgever. Bovendien is door het niet volledig toekennen van de prijsmaatstaf het verschil tussen beide maatstaven minder groot. Door toekenning van de extra verhoging komt het bestuur vooral tegemoet aan de belangen van de pensioengerechtigden. Zij ontvangen direct een hogere uitkering.

Evenwichtigheid besluiten

Bij alle relevante besluiten toetst het bestuur op evenwichtigheid. Bepalend daarbij is in hoeverre de effecten voor de verschillende belanghebbenden uitwerken. In 2022 speelde evenwichtigheid met name bij de genomen besluiten over toeslagverlening.

Wet toekomst pensioenen

De meest ingrijpende ontwikkeling voor het fonds, de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden in de komende jaren is de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Zowel inhoudelijk als qua proces is het komen tot een nieuwe pensioenregeling en de eventuele omzetting van pensioenaanspraken en -rechten naar een nieuwe regeling ingrijpend. Zodra de nieuwe wet van kracht is, zal SPF een nieuwe regeling afspreken.

Ondanks de vertraging in het wetgevingstraject kwam het bestuur wel in actie. Los van de keuze voor het soort contract is de kwaliteit van de pensioenadministratie van belang. SPF startte daarom een project om de datakwaliteit van de pensioenadministratie nader te toetsen. Op basis hiervan keek het fonds welke verbeterlagen ze eventueel moet maken en welke risico's ze op termijn loopt. In tussentijdse rapportages zijn geen grote afwijkingen gevonden. Begin 2024 bespreekt het bestuur de eindrapportage.

Beleggingen

Het beleggingsbeleid kende in 2022 drie zwaartepunten: de stijging van de inflatie, de gestaag stijgende rente en duurzaamheid.

Vaak besprak het bestuur de ontwikkeling van de inflatie en de consequenties voor het vermogen van het fonds. De portefeuille van het pensioenfonds bevat enige inflatiebescherming. Vooral inflation-linked bonds bieden directe bescherming bij een oplopende inflatie, maar dit is slechts een beperkt deel van de portefeuille. Andere beleggingscategorieën, zoals vastgoed, infrastructuur en aandelen, hebben een minder directe link en zijn mede afhankelijk van aspecten als de renteontwikkeling. Daarnaast dekt het fonds de nominale rente niet volledig af, hetgeen enige bescherming tegen inflatierisico geeft. Bij oplopende inflatie stijgt de nominale rente namelijk vaak ook. Het bestuur zag geen aanleiding om het beleggingsbeleid in 2022 aan te passen.

Rendement en dekkingsgraad

Op de beleggingen behaalde SPF in 2022 een negatief absoluut rendement van -/- 19,5%. De benchmark die het fonds hanteert, kwam uit op -/- 21,9%. Daardoor heeft het fonds een positief relatief rendement behaald van 2,4%-punt. Het resultaat op de rendementsportefeuille bedroeg -/- 9,4%. Dat is 3,2%-punt hoger dan de benchmark, die uitkwam op -/- 12,6%. Op de matchingportefeuille boekte het fonds een negatief resultaat van -/- 31,6%. De benchmark kwam uit op -/- 32,8%.

De fors negatieve rendementen leidden ertoe dat het vermogen van het fonds met € 665 mln afnam van € 3.347 mln naar € 2.682 mln. Door de gestegen rente daalden de verplichtingen van SPF met € 619 mln van € 2.854 mln naar € 2.235 mln.

Per saldo leidde dat ertoe dat de dekkingsgraad eind 2022 uitkwam op 120,0%. Dat betekent een stijging ten opzichte van de 117,3% eind 2021. In de dekkingsgraad van 120,0% is de toeslag per 1 januari 2023 al verwerkt: zonder die toeslagverlening zou de dekkingsgraad eind 2022 8,6 procentpunt hoger zijn geweest.

Het 12-maandsgemiddelde (de beleidsdekkingsgraad) eindigde op 125,0%.

Nettorendement

Rendementsportefeuille

Matchingportefeuille

Vermogen

Verplichtingen

Dekkingsgraad

Duurzaamheid

In 2022 gaf het bestuur verder invulling aan het duurzaamheidsbeleid van het fonds. In het kader van het thema klimaatverandering startte het fonds onder andere met het meten van de CO₂-voetafdruk van de assetcategorieën aandelen, investment grade credits en US high yield.

Ook zette SPF zich met engagement en door het uitoefenen van zijn stemrecht in om de negatieve impact van bedrijven in de beleggingsportefeuille op diverse duurzaamheidsthema's te verminderen. In het kader van Europese duurzaamheidswetgeving (SFDR) besloot het fonds in 2022 om vanaf het tweede kwartaal van 2024 te gaan rapporteren over een set van twintig verschillende duurzaamheidsindicatoren.

Het bestuur hecht eraan dat het duurzaamheidsbeleid van het fonds aansluit bij de wensen van zijn deelnemers. SPF voerde daarom een onderzoek uit naar de wensen en voorkeuren van deelnemers op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen. De resultaten van dit onderzoek neemt het fonds mee bij de verdere aanscherping van het duurzaamheidsbeleid in 2023.

Informatietechnologie

In 2021 liet het bestuur een IT-assessment uitvoeren. Op basis van dit externe advies kreeg het bestuur beter inzicht in hoe het bestuur sturing kan geven aan de (bestuurlijke) IT-beheersing. In 2022 pakte het bestuur de aanbevelingen op. Het bestuur stelde een bestuurslid aan als IT-coördinator die het evalueren en bijstellen van de doelstellingen op het vlak van Informatietechnologie en Informatiebeveiliging periodiek moet vormgeven. Voor DSM Pension Services (DPS) is de IT-coördinator het eerste aanspreekpunt op het vlak van IT. Daarnaast rapporteert de IT-coördinator periodiek aan de Commissie Pensioenen & Communicatie en de Commissie Vermogensbeheer.

De uitvoering van de pensioenregeling

Begin 2022 werd het bestuur van SPF geïnformeerd dat DSM, de aandeelhouder van uitvoeringsorganisatie DPS, zijn pensioenactiviteiten anders wilde organiseren. Daarmee werd het onzeker of DPS ook in de toekomst beschikbaar was voor SPF.

Het bestuur besloot daarop een alternatief voor de uitvoering door DPS te ontwikkelen (Plan B). De dienstverleningsovereenkomst (DVO) met DPS kent drie pijlers: Pensioenbeheer, Fiduciair beheer en Vermogensbeheer. Ondersteund door een consultant vroeg het bestuur aan diverse marktpartijen of zij vanaf 1 januari 2024 beschikbaar zouden zijn voor SPF voor Pensioenbeheer en Fiduciair beheer. Dat leidde in het laatste kwartaal van 2022 tot de selectie van twee partijen die de voorkeur genieten.

Ondanks deze mogelijke alternatieven besloot het bestuur om met DPS een nieuwe DVO uit te onderhandelen. DPS biedt namelijk een integraal dienstenpakket en een vergelijkbare partij is op dit moment niet beschikbaar. Kiezen voor Plan B betekent dat de coördinatie over de afzonderlijke delen van dienstverlening heen bij het bestuur komt te liggen. Dat heeft nadelen, zoals het noodgedwongen instellen van een bestuursbureau voor de dagdagelijkse coördinatie.

Uiteindelijk spraken beide klanten van DPS, Pensioenfonds DSM Nederland en SPF, uit dat zij met DPS de stap willen maken naar het nieuwe contract onder de Wet toekomst pensioenen. Per 1 januari 2023 sloot SPF een nieuwe DVO af met DPS voor de periode tot twee jaar na transitiedatum naar het nieuwe pensioenstelsel.

Het bestuur,
Stichting Pensioenfonds SABIC

Het fonds in één oogopslag
Stand ultimo 2022

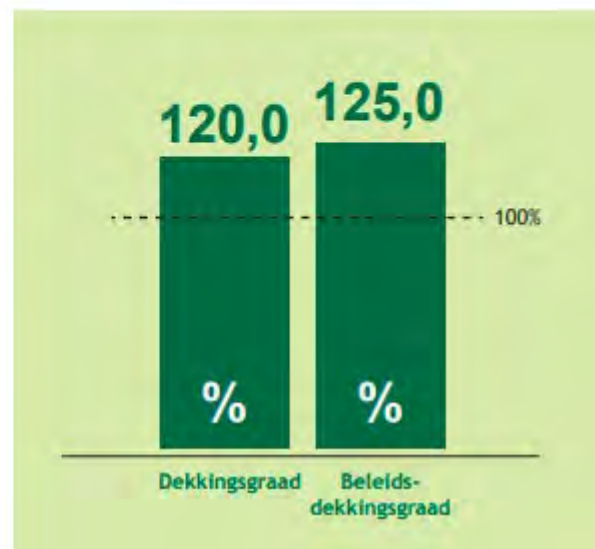
2.971
deelnemers
bouwen pensioen op

2.346
pensioengerechtigden
ontvangen elke maand pensioen

3.423
gewezen deelnemers
droegen hun pensioenaanspraken niet over aan
een nieuwe pensioenuitvoerder

KERNCIJFERS

KERNCIJFERS

(Ultimo jaar in € mln, tenzij anders aangegeven)

	2022	2021	2020	2019	2018
<u>Pensioenen</u>					
Totaal aantal deelnemers	8.740	8.565	8.482	8.396	8.298
Deelnemers (actief)	2.971	2.960	3.037	3.063	3.060
Pensioengerechtigden	2.346	2.222	2.066	1.959	1.828
Gewezen Deelnemers (slapers)	3.423	3.383	3.379	3.374	3.410
Toeslagverlening					
Toeslagverlening Actieven	7,89%	0,55%	0,00%	0,00%	0,36%
Toeslagverlening Pensioengerechtigden / Gewezen deelnemers	10,73%	0,46%	0,00%	0,00%	0,41%
Cumulatieve achterstand toeslagverlening Actieven	24,71%	29,05%	24,85%	24,85%	20,92%
Cumulatieve achterstand toeslagverlening Pensioengerechtigden / Gewezen deelnemers	22,53%	18,63%	15,38%	14,10%	12,16%
Premie en uitkeringen					
Feitelijke premie	54,3	53,8	55,2	54,4	52,7
Ongedempte kostendeekkende premie	86,2	92,1	79,6	66,5	61,4
Gedempte kostendeekkende premie	48,8	47,5	48,6	47,0	40,3
Uitkeringen	60,7	55,5	51,4	46,6	42,8
Uitvoeringskosten Pensioenbeheer per deelnemer (in €)	307	295	285	296	313
<u>Financiële positie</u>					
Pensioenfondsvermogen	2.682,1	3.346,9	3.137,8	2.947,8	2.518,4
Technische Voorziening	2.234,7	2.854,4	3.039,1	2.740,8	2.344,3
Pensioenfondreserve	447,4	492,5	98,7	207,0	174,1
Dekkingsgraad	120,0%	117,3%	103,2%	107,6%	107,4%
Beleidsdekkingsgraad	125,0%	111,9%	98,4%	105,7%	113,2%
Minimaal vereist eigen vermogen	104,2%	104,2%	104,2%	104,2%	104,3%
Vereist eigen vermogen	121,8%	120,4%	119,6%	120,6%	122,2%
Gehanteerde rekenrente	2,6%	0,6%	0,2%	0,7%	1,4%
<u>Beleggingen</u>					
Belegd vermogen	2.680,8	3.345,6	3.138,7	2.947,3	2.520,0
Matchingportefeuille	1.110,3	1.336,3	1.402,3	1.311,2	1.078,2
Rendementsportefeuille	1.394,2	1.880,0	1.634,5	1.534,7	1.417,5
Overige beleggingen	148,3	127,9	104,3	97,5	-
Liquiditeiten	28,0	1,4	-2,4	3,9	24,3
Beleggingsrendement in %*					
Portefeuille	-19,5%	7,0%	6,5%	16,9%	-2,8%
Benchmark	-21,9%	5,2%	7,8%	16,8%	-2,9%
Kosten Vermogensbeheer (in basispunten / gem bel verm)	43,3	36,0	40,0	45,0	42,0
Transactiekosten (in basispunten / gem bel verm)	6,8	5,0	9,0	6,0	5,0

* Het rendement op vermogen na aftrek van alle beheerskosten die gedurende de periode zijn gemaakt.

VERSLAG VAN HET BESTUUR

1 PROFIEL

1.1 Onze missie, visie en core beliefs

Missie

SPF voert de pensioenregeling van SABIC in Nederland uit. Binnen de gekozen risicohouding streeft SPF naar een optimaal pensioenresultaat voor zijn deelnemers en zorgt voor goed geïnformeerde deelnemers die ondersteund worden in hun pensioenkeuzes.

Visie

SPF is een fonds waarin zowel deelnemers als sociale partners met vertrouwen de pensioenregelingen laten uitvoeren, dat dicht bij de deelnemer staat en optimale pensioenresultaten behaalt. SPF speelt daarbij in op maatschappelijke veranderingen, informeert deelnemers proactief en op een heldere wijze via verschillende communicatiemiddelen.

Core beliefs

Het bestuur hanteert in zijn strategie de volgende 'core beliefs':

1. Het fonds staat dicht bij deelnemers, is herkenbaar en goed benaderbaar;
2. Het voor de deelnemer realiseren van een optimaal resultaat dat gepaard gaat met acceptabele kosten;
3. Besturen betekent keuzes maken. Daarbij worden alle belangen op evenwichtige wijze gewogen;
4. SPF verhoogt tevredenheid naar alle belanghebbenden door proactieve, transparante en begrijpelijke communicatie;
5. Sociale Partners zien SPF als de 'preferred partner' om hun pensioenovereenkomst te laten uitvoeren;
6. SPF speelt in op maatschappelijke ontwikkelingen en helpt bij het realiseren van de doelstellingen van de deelnemers;
7. Bestuurders zijn integer, deskundig en divers en vormen een goede vertegenwoordiging van alle stakeholders.

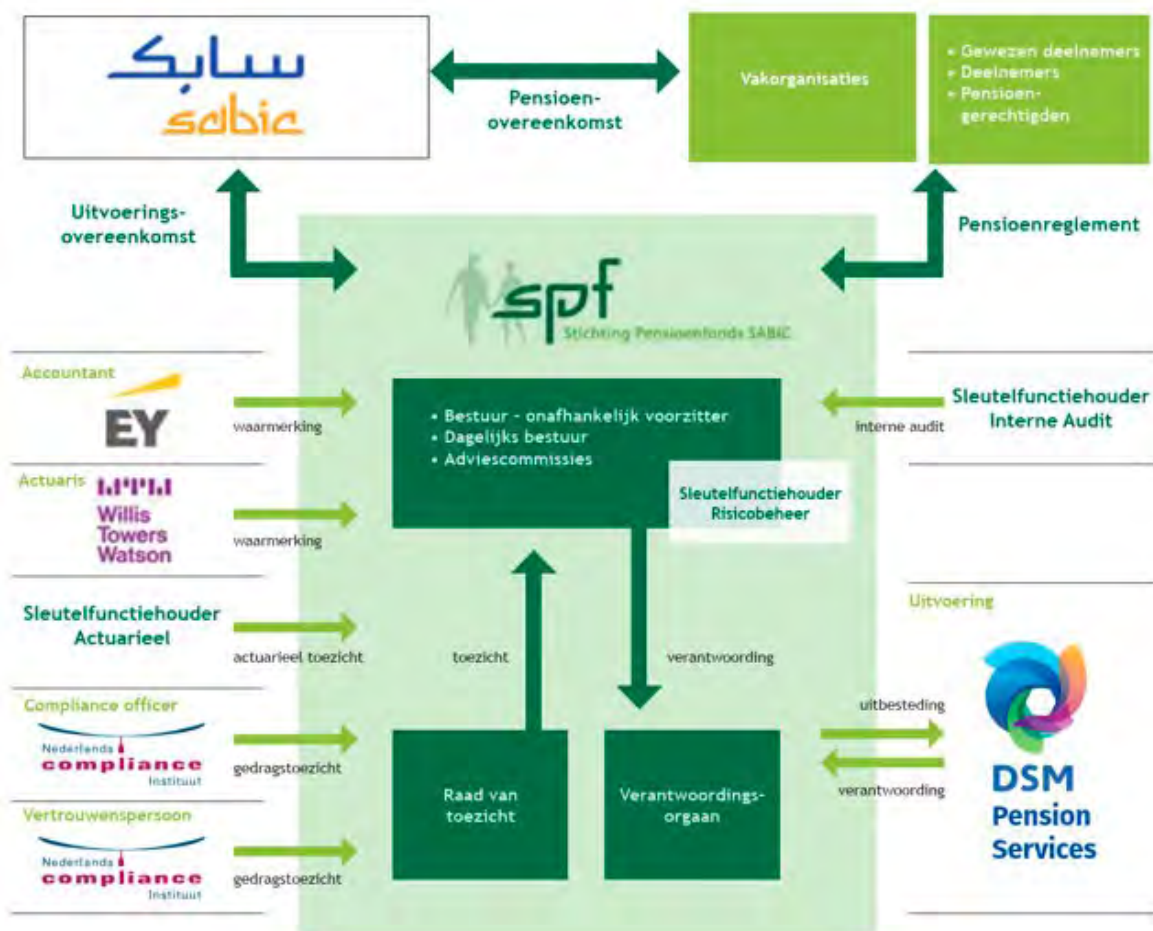
1.2 Wie bouwt bij SPF pensioen op?

We zijn een ondernemingspensioenfonds dat de pensioenregelingen uitvoert van:

- SABIC Limburg B.V.
- SABIC Europe B.V.
- SABIC Capital B.V.
- SABIC Innovative Plastics B.V.
- SABIC Global Technologies B.V.
- SHPP B.V.
- SHPP Sales B.V.
- SHPP Global Technologies B.V.

1.3 Hoe is SPF georganiseerd?

Onderstaande figuur toont de organisatiestructuur van SPF.

1.4 Bestuur, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan

Bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het strategische beleid van SPF en het beheer van het pensioenfonds, zoals vastgelegd in de Pensioenwet, de statuten, alle reglementen van het fonds, de uitvoeringsovereenkomst en de Actuariële Bedrijfstechnische Nota.

SPF heeft een paritair bestuur. Dat betekent dat de werkgever, de deelnemers en de pensioengerechtigden in het bestuur vertegenwoordigd zijn. Deze leden noemen we paritaire bestuursleden. Het bestuur van SPF stelde verder twee externe bestuursleden aan vanwege hun expertise op specifieke aandachtsgebieden, zogenaamde bestuursprofessionals, en een externe, onafhankelijke voorzitter.

Het bestuur heeft daarnaast een dagelijks bestuur en drie commissies op het vlak van pensioenen & communicatie, vermogensbeheer en risk & compliance. De commissies adviseren het bestuur en bereiden het beleid voor waarover het bestuur besluiten neemt.

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter. Het dagelijks bestuur behandelt dagelijkse (uitvoerings)aangelegenheden die voortkomen uit beleidskeuzes en passen binnen de door het bestuur gegeven kaders. Daarnaast adviseert het dagelijks bestuur het voltallige bestuur over alle aangelegenheden rondom de governance van het fonds.

Commissie Pensioenen & Communicatie

De Commissie Pensioenen & Communicatie adviseert het bestuur over pensioenontwikkelingen, actuariële vraagstukken, de inhoud van de pensioenregelingen en de communicatie naar alle stakeholders, met name naar deelnemers. De commissie treedt zo nodig op als de Commissie Klachten & Geschillen.

Commissie Vermogensbeheer

De Commissie Vermogensbeheer zorgt voor de adviesvoorbereiding over vermogensbeheer. De commissie ziet toe op uitvoering van het beleid bij vermogensbeheer binnen de door het bestuur vastgestelde kaders. Een externe beleggingsdeskundige en een externe risicoadviseur ondersteunen de commissie.

Commissie Risk & Compliance

De Commissie Risk & Compliance adviseert over de inrichting van het risicobeheer en ziet toe op de werking en effectiviteit ervan. Dat risicobeheer richt zich op het fondsbeleid en de bestuurlijke processen en procedures. De commissie ondersteunt de Sleutelfunctiehouder Risicobeheer (SFH Risicobeheer) bij het invulling geven aan zijn taken en verantwoordelijkheden waaronder het formuleren van zijn onafhankelijke risico-opinies.

IT-overleg

In het IT-overleg bespreekt de IT-coördinator met DPS de uitvoering van het Informatiebeleid, het Informatiebeveiligingsbeleid en de voortgang van IT-projecten. De IT-coördinator rapporteert aan de Commissie Pensioenen & Communicatie en de Commissie Vermogensbeheer. De rol van IT-coördinator ligt bij een bestuurslid.

Toezicht (intern)

De raad van toezicht (RvT) ziet toe op de juiste procesgangen van het bestuur bij zijn activiteiten. De RvT bestaat uit drie onafhankelijke leden zonder relatie met SABIC. Het fonds benoemt de leden van de RvT vanwege hun deskundigheid op specifieke beleidsterreinen.

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt verantwoording af over het gevoerde beleid aan het verantwoordingsorgaan (VO). Het VO mag tevens advies uitbrengen over bepaalde zaken. De werkgever, de deelnemers en de pensioengerechtigden hebben ieder twee leden in het VO. Het orgaan brengt adviezen uit, doet bindende voordrachten over leden van de RvT en brengt jaarlijks een oordeel uit over het door het bestuur gevoerde beleid.

1.5 Externe toezichthouders

De Nederlandsche Bank

De Nederlandsche Bank (DNB) is verantwoordelijk voor het zogenoemde prudentieel toezicht. DNB wil een stabiel financieel stelsel waarborgen door te bevorderen dat financiële ondernemingen als SPF de regels voor financiële soliditeit naleven.

Autoriteit Financiële Markten

Bij pensioenfondsen richt de Autoriteit Financiële Markten (AFM) zich met name op de communicatie tussen het pensioenfonds en de deelnemers.

Autoriteit Persoonsgegevens

SPF moet datalekken verplicht en direct melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Ook voor het informeren van betrokkenen, zoals deelnemers en pensioengerechtigden, gelden regels waaraan het fonds moet voldoen.

Compliance officer

De compliance officer geeft inhoud aan het gedragstoezicht. Hij rapporteert elk jaar via een aparte rapportage over de werkzaamheden en bevindingen. Deze rapportage is te lezen in paragraaf 11.4. De compliance officer is werkzaam bij het Nederlandse Compliance Instituut.

Vertrouwenspersoon

In 2022 stelde SPF een vertrouwenspersoon aan. Hij is beschikbaar voor aan SPF verbonden personen, zoals leden van het bestuur, de RvT en het VO, als sprake is van integriteitsschendingen of ongewenst gedrag. Het Nederlandse Compliance Instituut neemt de rol van vertrouwenspersoon op zich.

1.6 Sleutelfuncties

Sleutelfunctiehouders hebben ieder op hun eigen terrein de taak om onafhankelijk van het bestuur de kwaliteit van beleid en uitvoering te toetsen, te beoordelen en erover te rapporteren, zowel naar het bestuur, de RvT of DNB. De Sleutelfunctiehouder (SFH) is eindverantwoordelijk, de Sleutelfunctie vervuller (SFV) voert de werkzaamheden uit. Samen vormen zij de Sleutelfunctie.

De SFH Risicobeheer toetst of de organisatie van het risicomanagement bij SPF effectief is en of het fonds dit ook daadwerkelijk toepast. De SFH Risicobeheer is een bestuurslid. De rol van SFV Risicobeheer ligt bij DPS.

Het fonds betreft de SFH Actuarieel bij beleidskeuzes die de waardering van de verplichtingen materieel kunnen beïnvloeden. De SFH Actuarieel is de certificerende actaris, werkzaam bij Willis Towers Watson. Deze organisatie vult ook de rol van SFV Actuarieel in.

De SFH Interne Audit toetst en adviseert over de opzet, het bestaan en de werking van de functies en processen die het fonds uitvoert onder verantwoordelijkheid van het Bestuur. De SFH Interne Audit is werkzaam bij SABIC. PricewaterhouseCoopers vult de rol van SFV Interne Audit in.

1.7 De uitvoering door DPS

SPF beschikte over een dienstverleningsovereenkomst met DPS voor de periode 2019-2023. Het bestuur hecht belang aan integrale dienstverlening op onder andere de volgende beleidsterreinen: pensioenbeleid, communicatiebeleid, fiscaal beleid, integraal balansmanagement en vermogensbeheer.

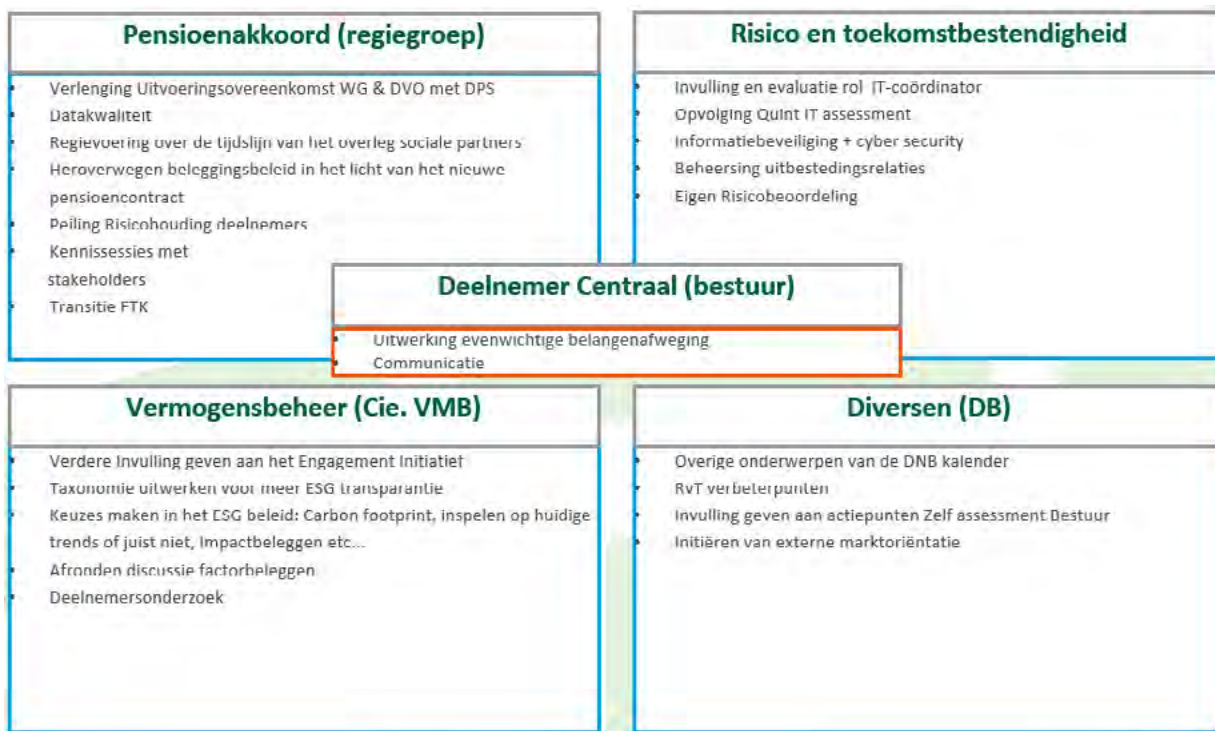
DPS ondersteunt de beleidsvoorbereiding, brengt voorstellen in de commissievergaderingen en het dagelijks bestuur én werkt de adviezen van de commissies uit in voorstellen voor het bestuur. Externe adviseurs staan de commissies waar nodig bij. Het bestuur stelt het beleid vast. Dat leidt vervolgens tot concrete uitvoering, zoals het beleggen van het vermogen, het toekennen van pensioenaanspraken aan deelnemers, het doen van pensioenbetalingen en het informeren van de deelnemers. DPS verzorgt ook deze uitvoeringsactiviteiten.

Per 1 januari 2023 heeft SPF een nieuwe dienstverleningsovereenkomst met DPS afgesloten die loopt tot en met twee jaar na de transitie naar het nieuwe pensioencontract onder de Wtp.

2 BESTUUR

2.1 Onze voornemens en wat we bereiken

Het bestuur benoemde voor 2022 de volgende onderwerpen als onderdeel van het jaarplan:

De belangrijkste ontwikkelingen worden hieronder toegelicht.

Wet toekomst pensioenen

Door het uitstellen van de invoering van de Wtp bij de behandeling in de Tweede Kamer is ook de ambitie enigszins bijgesteld aangezien de verwachte keuzes van sociale partners nog niet hebben plaatsgevonden. Het bestuur is gezamenlijk met het VO en de RvT doorgegaan met de voorbereidingen en kennissessies rondom de Wtp. De feitelijke uitvoering heeft nog niet kunnen plaatsvinden. Wel heeft het bestuur gebruik gemaakt van de AMvB ten gevolge van de Motie Van Dijk die een hogere toeslagverlening mogelijk maakt. Dit wordt toegelicht in paragraaf 3.3.

Het bestuur rondde onderwerpen af die het bestuur zelf kon uitvoeren, zoals het houden van kennissessies voor alle fondsgremia, het formuleren van datakwaliteitsbeleid, het formuleren van beleid tot aan de overgangdatum naar een nieuw contract en de voorwaarden voor verlenging van de uitvoeringsovereenkomst per 1 januari 2024. Tot slot investeerde het bestuur € 0,7 mln in een versterking van de ICT-infrastructuur voor het vermogensbeheer. Hierdoor ontstaat een platform waarop het vermogensbeheer voor premieregelingen onder de Wtp goed kan aansluiten. In 2023 vindt nog een aanvullende investering plaats van € 0,4 mln.

De toekomstbestendigheid van het fonds

Het bestuur benoemde een IT-coördinator die de counterpart vormt van DPS. Reden hiervoor is het toenemende belang van IT in de bedrijfsvoering van SPF en de toegenomen risico's in cybersecurity.

Vermogensbeheer en duurzaamheid

Bij vermogensbeheer neemt het belang van duurzaamheid razendsnel toe. Het bestuur scherpste het beleid in 2022 op diverse fronten aan: het meten van de CO₂-voetafdruk van meerdere beleggingscategorieën, verruiming van het stembeleid en het onderzoeken van de mening van deelnemers en pensioengerechtigden van SPF.

Overige onderwerpen

In 2022 startte SPF een selectietraject aangezien onzeker was of DPS beschikbaar kon blijven voor pensioenuitvoering na 2024, gelet op het voornemen van DSM om DPS te verbijzonderen. Het selectieproces voor pensioenuitvoering en fiduciair management is uitgevoerd door adviesbureau Sprenkels, gezamenlijk met een delegatie van het bestuur. Het bestuur concludeerde dat uitvoering door DPS de komende jaren het best past. Begin 2023 werd een dienstverleningsovereenkomst afgesloten met DPS voor een nieuwe periode van vijf jaar.

2.2 Evenwichtige belangenafweging

Bij bestuursbesluiten waarbij belangenafweging een rol speelt, wordt de evenwichtigheid ervan expliciet uitgewerkt. Deze evenwichtigheid wordt voorbereid en besproken in de commissies, maar finale besluitvorming vindt in het bestuur plaats.

Mede met het oog op de indexatiebesluiten in 2022 en de omvangrijke afwegingen in het kader van de Wtp heeft het bestuur een kennissessie georganiseerd onder leiding van een externe consultant. Daarbij is de nadruk gelegd op evenwichtigheid en de aspecten en invalshoeken die daarbij een rol spelen.

Het bestuur lichtte de deelnemers per brief uitgebreid toe hoe het tot de indexatiebesluiten in 2022 en per 1 januari 2023 is gekomen.

2.3 Wat veranderde in bestuur, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan?

Bestuur

Medio 2022 verliet Marcel Roberts het bestuur vanwege het aanvaarden van een andere functie. Per 1 juli 2022 benoemde het bestuur Kim Haasbroek in de rol van Expertbestuurder Vermogensbeheer. Per 1 september verliet Guido Croonen SABIC. De werkgever droeg Maurice Pelsers voor om de vrijgekomen positie in te vullen. In december 2022 stemde ook De Nederlandsche Bank (DNB) in met zijn benoeming. Stuf Kaasenbrood nam de rol van plaatsvervangend voorzitter over van Guido Croonen. Het bestuur benoemde Giselle Verwoort tot IT-coördinator.

Raad van toezicht

De eerste termijn van de RvT-voorzitter, Kees Scheepens, eindigde per 1 januari 2022. Het bestuur benoemde hem op bindende voordracht van het VO voor een tweede termijn.

Verantwoordingsorgaan

In 2022 deden zich in het VO geen personele veranderingen voor.

2.4 Geschiktheid

Het bestuur is kritisch op het eigen functioneren en heeft aandacht voor deskundigheid. Als basis hanteert het bestuur zijn eigen geschiktheids- en opleidingsplan. In dit plan geeft het bestuur invulling aan het voldoen aan de vereiste basis- en dieptekennis op de door het bestuur vastgestelde deskundigheidsgebieden.

Het bestuur hanteert voor het monitoren van de geschiktheidscriteria een deskundigheidsmatrix die het bestuur periodiek bijwerkt. Alle bestuursleden dienen bij hun aantreden te voldoen aan geschiktheidsniveau A (ook een eis van DNB) en op termijn aan geschiktheidsniveau B. Een aantal volgde verdere opleidingen of deed op een andere manier aanvullende expertise op.

In de tweejaarlijkse evaluatiegesprekken met bestuursleden kijkt het bestuur naar het functioneren van bestuursleden en de ontwikkelmogelijkheden. Aan het eind van 2022 waren de meeste periodieke gesprekken gevoerd.

Het bestuur besteedde veel aandacht aan het Pensioenakkoord en de gevolgen voor SPF. In 2022 verzorgde DPS meerdere kennissessies over deelonderwerpen rondom de Wtp. Zo informeerde DPS het bestuur, de RvT en het VO tijdens de werkconferentie in oktober 2022 over de risicohouding en de mogelijke opzet van het Risicopreferentie-onderzoek begin 2023.

2.5 Zelfevaluatie

Eens in de twee jaar evalueert het bestuur zichzelf als collectief. Begin februari 2022 voerde het bestuur een zelfevaluatie uit onder begeleiding van een externe partij.

Het bestuur maakte een positieve balans op van het eigen functioneren. Er heerst een open sfeer, het bestuur heeft integer handelen hoog in het vaandel en de kwaliteiten van de individuele bestuursleden zijn verschillend en vullen elkaar goed aan.

Ook werden verbeterpunten onderkend:

- Er is de wens om meer focus aan te brengen richting de deelnemer.
- Minder operationele onderwerpen op de bestuursagenda, meer strategie.
- Binnen het bestuur zijn er bestuursleden die intensiever betrokken zijn dan andere. Het risico van de twee snelheden is onderkend. Het voornemen is om de verschillen te verkleinen en zoveel mogelijk op te lossen.
- Het belang van verbinding met stakeholders zoals deelnemers en de RvT is nog meer onderkend. Het voornemen is om daar verder in te investeren.

Het bestuur deelde de resultaten van de zelfevaluatie met de RvT en het VO.

2.6 Succession planning

Het bestuur moet beschikken over alle deskundigheden, geschiktheden en competenties, zowel op individueel als collectief niveau. Om dit naar de toekomst te borgen, maakte het bestuur een opvolgingsplan ('succession planning'). De partijen die bestuursleden voordragen, zijn verantwoordelijk voor het tijdig aanwijzen en ter beschikking stellen van geschikte en betrouwbare kandidaten.

Met enige regelmaat benaderen de voordragende partijen medewerkers en pensioengerechtigden om ze te interesseren voor een (toekomstige) functie in één van de fondsorganen. Het bestuur en SABIC hechten belang aan continuïteit. Vandaar dat het bestuur periodiek (ex-)medewerkers van SABIC in de gelegenheid stellen om de basispensioenopleiding te volgen die leidt tot Geschiktheidsniveau A. In 2022 startte een nieuwe groep aan de SPF Academy.

2.7 Diversiteit

Het bestuur streeft ernaar dat de samenstelling van het bestuur een afspiegeling is van de deelnemerspopulatie. Het bestuur erkent de voordelen van een diverse samenstelling, waardeert de verschillen tussen personen en hecht belang aan diversiteit. Hieraan besteedt het bestuur uitdrukkelijk aandacht bij de 'succession planning'. Het actief werven van kandidaten om inhoud te geven aan de diversiteit, zoals in het beleid is vastgelegd, wierp ontegenzeggelijk vruchten af.

Het bestuur streeft naar diversiteit door het vaststellen van het diversiteitsbeleid en de vertaling daarvan naar een actieplan. Het bestuur legt in dat plan nadrukkelijk de verbinding tussen het diversiteitsbeleid, de continuïteit in de fondsorganen en de 'succession planning'. De diversiteitseisen uit de Code Pensioenfondsen zijn belangrijk, maar het bestuur legt diversiteit breder uit. Het gaat niet alleen om meer diverse fondsorganen langs de assen jong/oud of man/vrouw, maar ook om het versterken van de fondsgremia door mensen aan te trekken die anderszins divers zijn, bijvoorbeeld holistisch/gedetailleerd of strategisch/pragmatisch.

2.8 Beloningsbeleid

Het bestuur voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. SPF toetst en vergelijkt dit beloningsbeleid zoveel mogelijk bij externe partijen. Het beloningsbeleid gaat uit van de Wet normering topinkomens. Dat is in de pensioensector steeds gebruikelijker.

De externe bestuursleden, de leden van de RvT en de externe beleggings- en risicoadviseur ontvangen een marktconforme vergoeding. De pensioengerechtigde leden van het bestuur en het VO ontvangen een onkostenvergoeding. SPF verstrekt geen prestatiegerelateerde beloningen en ontslagvergoedingen. Het fonds verstrekte daarnaast geen leningen aan (voormalige) bestuurders. Ook is er geen sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders. Het pensioenfonds heeft geen medewerkers in dienst.

In 2022 paste SPF het beloningsbeleid zodanig aan, dat het fonds de betaalde vergoedingen vanaf 1 januari 2023 jaarlijks kan indexeren.

2.9 Compliance

De externe compliance officer (ECO) werkte samen met DPS de Incidenten- en klokkenluidersregeling uit. Veranderende wetgeving maakt aanpassing van de bestaande Incidentenregeling nodig.

Over 2022 constateerde de ECO geen bevindingen. De verklaring van de ECO is opgenomen in paragraaf 11.4.

2.10 Vertrouwenspersoon

Op basis van wet- en regelgeving moet SPF een vertrouwenspersoon aanstellen. In 2022 benoemde het bestuur de vertrouwenspersoon die werkt bij het Nederlandse Compliance Instituut.

2.11 Code Pensioenfondsen

Het bestuur past de aanbevelingen en best practices vanuit de Code Pensioenfondsen toe in de bedrijfsvoering en in het bestuursverslag. De Code Pensioenfondsen omvat toetsing aan 65 normen met toepassing van het 'pas toe of leg uit'-principe. Er is een analyse uitgevoerd op de naleving van de Code Pensioenfondsen. Op de website van het fonds staat de gedetailleerde uitwerking. Uit deze analyse blijkt dat SPF aan alle normen voldoet, behalve aan de hierna genoemde.

Norm	Code	Afwijking
25	Ieder bestuurslid heeft stemrecht.	De externe voorzitter heeft geen stemrecht. Reden is dat hij geen bestuurslid maar gevolmachtigde is. In dat opzicht is deze bepaling niet in strijd met de code.
33	In zowel het bestuur als in het VO of het belanghebbendenorgaan is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen	Bij de samenstelling van het bestuur en het VO wordt gestreefd naar een diverse samenstelling. In het bestuur hebben drie vrouwen zitting. In het VO heeft momenteel geen vrouw zitting. Ook aan spreiding van leeftijden van de leden hecht het bestuur. Het bestuur en VO hebben geen leden jonger dan 40 jaar. Het bestuur hecht veel waarde aan diversiteit, maar interpreteert diversiteit ruimer dan uitsluitend over de assen man/vrouw en ouder/jonger dan 40 jaar.
34	De zittingsduur van een lid van het bestuur, het VO, het belanghebbendenorgaan en RvT is maximaal vier jaar. Een bestuurslid en een lid van het belanghebbendenorgaan kunnen maximaal twee keer worden herbenoemd, een lid van de RvT maximaal één keer. Leden van een visitatiecommissie zijn maximaal acht jaar betrokken bij hetzelfde fonds.	In de statuten is vastgelegd dat de zittingsduur van een bestuurslid vier jaar is voor paritaire leden en drie jaar voor externe bestuursleden en de externe, onafhankelijk voorzitter. De externe bestuursleden en de onafhankelijk voorzitter kunnen in afwijking van de code niet tweemaal maar driemaal worden herbenoemd. In beginsel is de zittingstermijn van bestuursleden gelimiteerd tot 12 jaar.
34	Idem	In uitzonderlijke situaties kan een bestuurslid voor een langere periode dan 12 jaar lid zijn,

Norm	Code	Afwijking
		bijvoorbeeld om de continuïteit van het bestuur te borgen. Een besluit van het bestuur tot een langere zittingsperiode dan 12 jaar behoeft goedkeuring door de RvT.

De Code Pensioenfondsen kent daarnaast 8 normen die altijd om een toelichting vragen, de zogenoemde “rapportagenormen”. Norm 33 is hierboven al toegelicht, de overige volgen hieronder.

Norm	Rapportagenorm	Voldoet het fonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
5	Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	Ja	Het bestuur legt in het voorliggende bestuursverslag verantwoording af over het in 2022 gevoerde beleid. In het Hoofdstuk Bestuur wordt ingegaan op doelstellingen voor 2022 en in hoeverre die zijn gerealiseerd en de verschillende beleidsterreinen van het fonds.
31	De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja	Het bestuur rapporteert in het hoofdstuk ‘Bestuur’ onder ‘Diversiteit’ over het beleid inzake de samenstelling van fondsorganen en de geschiktheid van de leden.
47	Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	Ja	De raad van toezicht rapporteert over de naleving in zijn rapportage in dit Jaarverslag.
58	Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja	In het hoofdstuk ‘Profiel’ zijn missie, visie en de core beliefs van het fonds opgenomen.
62	Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	Ja	Het bestuur licht in de paragraaf ‘Duurzaamheid’ in het hoofdstuk ‘Vermogensbeheer’ de overwegingen toe om maatschappelijk verantwoord te beleggen.
64	Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja	De Compliance officer rapporteert over de naleving van de Gedragscode. Het bestuur doet verslag over de naleving van de Code Pensioenfondsen in het bestuursverslag. In het hoofdstuk Bestuur wordt gemeld dat er een zelfevaluatie heeft plaatsgevonden.

65	Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Ja	In het hoofdstuk "Bestuur" is een paragraaf geweid aan de afhandeling van klachten en geschillen in het boekjaar.
----	---	----	---

2.12 Contacten met externe toezichthouders

De Nederlandsche Bank

De contacten met DNB waren in 2022 beperkt. In het najaar informeerde het dagelijks bestuur de toezichthouder over ontwikkelingen rondom DPS en de toekomstige uitvoering van de pensioenregeling.

In het voorjaar ontving het fonds namens zowel DNB als de Autoriteit Financiële Markten (AFM) een uitvraag naar de stand van zaken rondom het nieuwe pensioenstelsel. Verder deed DNB in 2022 opnieuw een sectorbrede uitvraag naar de financiële en niet-financiële risico's. Ze stelde daarbij ook vragen over informatiebeveiliging.

Autoriteit Financiële Markten

De AFM deed in april een informatieverzoek toezichtrapportage tweede pijler pensioen over het jaar 2021. De gegevens die SPF aanlevert bieden de AFM de mogelijkheid om goed zicht te krijgen op de regelingen die SPF uitvoert en het pensioen dat deelnemers opbouwen. Daardoor kan de AFM efficiënter toezicht uitoefenen. Het fonds beantwoordde de vragen van de toezichthouder tijdig.

De verruiming van de mogelijkheden tot toeslagverlening per 1 juli 2022 n.a.v. de Motie Van Dijk en de manier van communiceren hierover was voor de AFM aanleiding tot een informatieverzoek tijdelijke toeslagverlening. Tot slot deed de AFM in juni een uitvraag over uitvoering van de SFDR-regelgeving. SFDR staat voor Sustainable Finance Disclosure Regulation en heeft betrekking op de informatievoorziening over duurzaamheid in de financiële sector.

Autoriteit Persoonsgegevens

Bij SPF vond in 2022 één incident plaats over de verwerking van persoonsgegevens. Het fonds stuurde een algemene brief over de berekeningsmethodiek van de toeslagverlening bij SPF naar een foutief adres. Aangezien het niet ging om persoonsgegevens betrof het wel een incident, maar was het geen datalek dat SPF moest melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

2.13 Beheerste en integere bedrijfsvoering

Het bestuur hecht aan beheerste en integere bedrijfsvoering.

SPF besteedt nagenoeg alle bedrijfsprocessen uit aan DPS. Toch blijft het bestuur eindverantwoordelijk. Daarom beschikt het bestuur ook over uitbestedingsbeleid. Dat is van toepassing op alle bestaande en/of nieuwe uitbestedingsovereenkomsten, zoals de uitbesteding van pensioenbeheer, vermogensbeheer, riskmanagement en de sleutelfuncties. In de overeenkomsten maakt SPF afspraken over het monitoren van de dienstverlening aan de

hand van Service Level Agreements. Het fonds evalueert overeenkomsten periodiek en herijkt de uitbestede werkzaamheden. Dat gebeurt onder andere aan de hand van een ISAE 3402-verklaring die DPS afgeeft. De ISAE 3402 over 2022 bevat geen bevindingen of aanbeveling. Daarnaast toetst SPF de dienstverlening elk kwartaal op basis van Kritische Performance Indicatoren. Elk jaar vindt een formele evaluatie plaats van de DPS-diensten.

DPS is een bedrijfsonderdeel van DSM. In 2022 gaf DSM te kennen de uitvoering van de pensioenwerkzaamheden te willen herijken. Dat kon consequenties hebben voor de beschikbaarheid van DPS. Het bestuur van SPF nam daarop het initiatief om een alternatief uit te werken voor als DPS na afloop van de dienstverleningsovereenkomst op 31 december 2023 niet meer beschikbaar zou zijn. Eind 2022 bleek dat DSM de pensioenuitvoerder DPS wenste te verkopen, maar dat ze de integrale dienstverlening aan beide klanten van DPS - Pensioenfonds DSM Nederland en SPF - wilde continueren. Dit was voor SPF het signaal om het alternatief voor de pensioendienstverlening niet verder door te zetten.

De SFH Risicobeheer rapporteert elk kwartaal aan het bestuur over de effectiviteit van het risicomanagement. Daarnaast voegt hij aan alle belangrijke adviezen aan het bestuur een risico-opinie toe.

Ook de SFH Actuarieel rapporteert op kwartaalbasis. De rapportages van de SFH bevatten in 2022 slechts een beperkt aantal aanbevelingen, die onder andere samenhangen met de wijze van toekennen van indexatie op basis van de Motie Van Dijk.

De SFH Interne Audit voerde een tweetal audits uit. Naar aanleiding van de audit over de rolinvulling door het VO en de RvT adviseerde de SFH om scherp te blijven op de verschillende rollen die de RvT vervult. Op basis van de audit naar de implementatie van het beleggingsadministratiesysteem SimCorp bij DPS constateerde de SFH met name dat de beheersing van het project door het bestuur beter zichtbaar dient te zijn. De bestuurlijke beheersing van het project is op orde.

Minimaal elke drie jaar herijkt SPF fundamenteel de risico's die het fonds loopt. Dat gebeurt in de vorm van een Risk & Control Assessment en een Systematische Integriteits- en Risicoanalyse. In de tussenliggende jaren actualiseert het fonds het assessment

Op basis van wet- en regelgeving moet SPF ook minimaal elke drie jaar een Eigenrisicobeoordeling uitvoeren. De Eigenrisicobeoordeling heeft als doel om robuuste, toekomstgerichte en toekomstbestendige strategische besluitvorming te realiseren en bij te dragen aan doelmatig risicobeheer.

2.14 Klachten en geschillen

Als een (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde het niet eens is met de uitvoering van het reglement of de manier waarop het fonds hem behandelt, dan kan de betrokkene een klacht indienen. SPF stelde daartoe de Regeling Klachten & Geschillen op.

In 2022 ontving de Commissie Klachten & Geschillen één formele klacht. Ze legde geen klachten of geschillen voor aan de Ombudsman Pensioenen.

Een betrokkene kan, ongeacht of de klachten- en geschillenprocedure van het fonds is doorlopen, in alle gevallen zijn klacht of geschil (ook) voorleggen aan de Nederlandse rechter.

	Behandeld door DPS	Behandeld door Cie K&G	Via Ombudsman Pensioenen
In behandeling op 1 januari 2022			
Ingediende klachten & geschillen 2022	1	1	
Afgewikkelde klachten & geschillen 2022	1		
• Waarvan aanpassing besluit			
• Waarvan handhaving besluit	1		
• Waarvan ingetrokken door betrokkene			
• Waarvan niet ontvankelijk			
Ingediende uitingen van ongenoegen 2022	14		
Afgewikkelde uitingen van ongenoegen 2022	14		
In behandeling op 31 december 2022		1	

2.15 Integriteit

Integriteitsbeleid

SPF streeft een integere bedrijfsvoering na en stelde daarom een eigen integriteitsbeleid op. Dit beleid moet voorkomen dat het niet integer handelen van aan SPF verbonden personen de integriteit van SPF en het financiële stelsel negatief beïnvloedt. Daarom omvat het integriteitsbeleid naast de fondsspecifieke activiteiten eveneens de activiteiten van aan SPF verbonden derden aan wie het fonds diensten uitbesteedt.

Gedragscode

Als belangrijk onderdeel van het integriteitsbeleid beschikt SPF over een gedragscode. Deze gedragscode is gebaseerd op de modelgedragscode van de Pensioenfederatie. Het fonds toetst de code ook aan de gedragscode van SABIC, omdat bestuursleden die in dienst zijn van SABIC ook daaraan dienen te voldoen bij nevenfuncties die voortvloeien uit hun SABIC-dienstverband.

De gedragscode is van toepassing op alle aan SPF verbonden personen: de bestuursleden, de onafhankelijke voorzitter, de beleggingsadviseur, de risicoadviseur en de leden van de RvT en het VO. Aan SPF gelieerde derde partijen, waaronder de uitvoeringsorganisatie DPS en externe vermogensbeheerders, accountants en actuarissen, vallen niet onder de gedragscode van SPF. Zij dienen te beschikken over een eigen gedragscode. In het uitbestedingsbeleid van SPF staat als voorwaarde dat een uitbestedingspartner beschikt over een gedragscode die minimaal gelijkwaardig is aan de gedragscode van SPF. Als de uitbestedingspartner verder uitbesteedt, geldt dit ook voor die derde partij.

Insiderregeling

De gedragscode voorziet ook in een insiderregeling. Insiders zijn personen die (in)direct betrokken zijn bij de uitvoering van transacties in financiële instrumenten of die vanuit hun werkzaamheden of functie bij SPF over voorwetenschap (kunnen) beschikken. Het bestuur wijst insiders die onder deze regeling vallen aan. Ze hebben onder meer te maken met een meldingsplicht voor uitgevoerde persoonlijke transacties in financiële instrumenten.

Het bestuur wees alle bestuursleden en de onafhankelijke voorzitter aan als insider. De compliance officer bevraagt de bestuursleden elk halfjaar over de uitgevoerde persoonlijke transacties.

Incidenten- en klokkenluidersregeling

SPF beschikt over een Incidenten- en klokkenluidersregeling. De aan SPF verbonden personen kunnen op basis hiervan vertrouwelijk melding doen wanneer er sprake is van schending van integriteit of ongewenst gedrag.

2.16 Persoonsgegevens

De Algemene Verordening Gegevensbescherming heeft tot doel de privacy van personen goed te beschermen. Deze verordening versterkt de noodzaak voor innovaties in de pensioensector op het terrein van digitale informatie-uitwisseling en de toegankelijkheid voor deelnemers en werkgevers van gegevens via portalen en ‘mijn-pensioensites’.

Privacy is voor SPF een groot goed. Het vraagt een actieve en alerte houding van het bestuur en van DPS als pensioenuitvoeringsorganisatie om de persoonsgegevens van de aanspraak- en pensioengerechtigden op een veilige manier te verwerken.

De Sleutelfunctiehouder Interne audit onderschrijft op basis van een door hem uitgevoerde audit dat de inbedding en naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming bij SPF en DPS voldoet aan de daaraan te stellen eisen, waaronder die van de Pensioenfederatie. De Sleutelfunctiehouder Interne Audit beval wel aan om een duidelijkere scheiding aan te brengen tussen de uitvoerende werkzaamheden bij DPS en de beleidsmatige aansturing bij SPF. Naar aanleiding van deze aanbeveling stelde DPS in 2022 een privacy officer aan en belegde het SPF-bestuur de taken van de Functionaris Gegevensbescherming bij de plaatsvervangend voorzitter.

2.17 Herzieningenbeleid en procedures

SPF moet ervoor zorgen dat de pensioen- en aanspraakgerechtigden krijgen waarop ze recht hebben. Daartoe zijn onder meer gegevens nodig van de werkgever, de pensioen- en aanspraakgerechtigden zelf en de uitkeringsinstantie UWV. Hoe zorgvuldig het fonds gegevens ook verwerkt, toch kunnen er onjuistheden ontstaan in de administratie.

Zodra SPF onjuistheden constateert, herstelt het fonds deze zo snel mogelijk. Dat kan leiden tot het bijstellen van bedragen, ook wanneer die al met de (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde gedeeld zijn. Voorbeelden van dergelijke bedragen zijn opgebouwd pensioen of een pensioenuitkering. Wanneer SPF een pensioenuitkering aanpast, kan dat leiden tot een nabetaling of een terugvordering van pensioen. Het herstellen van onjuistheden in onze pensioenadministratie heet ‘herzieningen’. In onderstaande tabel is het aantal herzieningen bij SPF over 2022 weergegeven.

	Totaal	Pensioengerechtigden		Deelnemers en gewezen deelnemers	
		Totaal	Toename uitkering	Afname uitkering	Totaal
Onjuiste input extern	1	1	1	0	0
Administratieve herziening	18	8	5	3	10
Totaal	19	9	6	3	10

3 PENSIOENEN

3.1 De pensioenregelingen in 2022

SPF kent drie pensioenregelingen. De pensioenregelingen lichten we hieronder kort toe.

Basispensioenregeling

De deelnemers van SPF bouwen pensioen op in een uitkeringsovereenkomst (middelloon) met voorwaardelijke toeslagverlening en een vooraf vastgestelde premie). De pensioenregeling van SPF in 2022 houdt op hoofdlijnen het volgende in:

- Opbouw van ouderdomspensioen met 1,875% per jaar over de pensioengrondslag. De aanspraken op ouderdomspensioen kennen een pensioenrekenleeftijd van 68 jaar. Een (gewezen) deelnemer kan zijn ouderdomspensioen vervroegen tot uiterlijk 55 jaar;
- Een deelnemer bouwt daarnaast partnerpensioen op met 1,3125% per jaar over de pensioengrondslag;
- SPF baseert de voorwaardelijke toeslagverlening voor deelnemers op het gemiddelde van de loonstijgingen in de cao's van SABIC in Nederland. De voorwaardelijke toeslagverlening voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden baseert het fonds op een consumentenprijsindex;
- Wezen ontvangen, als zij aan de vereiste criteria voldoen, een wezenpensioen. Opbouw van wezenpensioen vindt plaats met 0,2625% per jaar over de pensioengrondslag. Voor volle wezen verdubbelt SPF dit pensioen;
- Bij arbeidsongeschiktheid is er onder voorwaarden recht op een arbeidsongeschiktheidspensioen en/of premievrije pensioenopbouw.

Nettopensioenregeling

SPF voert ook een vrijwillige nettopensioenregeling uit voor medewerkers met een vast jaarsalaris hoger dan € 114.866 (grensbedrag 2022). De vrijwillige nettopensioenregeling houdt op hoofdlijnen het volgende in:

- Een vrijwillige premieovereenkomst waar de deelnemer van mag afzien;
- De deelnemer kan pensioen opbouwen over het vaste (pensioengevend) jaarsalaris of ook over het variabele (pensioengevend) jaarsalaris boven het bovengenoemde grensbedrag;
- SPF belegt het nettopensioenkapitaal volgens de leeftijdsafhankelijke beleggingsmix van het pensioenfonds;
- Op de pensioendatum kiest een deelnemer tussen een stabiele of een variabele uitkering;
- Gedurende het deelnemerschap biedt de nettopensioenregeling een netto-partnerpensioen, netto-wezenpensioen en (gedeeltelijke) premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid op risicobasis. De deelnemer kan hiervan afzien. De beschikbare premie gebruikt het fonds dan voor extra opbouw netto-ouderdomspensioen voor de deelnemer.

Prepensioenspaarregeling

SPF voert ook een prepensioenspaarregeling (PPS) uit. De PPS is een gesloten regeling waarbij geen opbouw meer plaatsvindt anders dan door toevoeging van de jaarlijkse rendementen.

3.2 Premiebeleid

De werkgever en SPF spraken in de uitvoeringsovereenkomst een vaste premie voor vijf jaar af om de pensioenopbouw gedurende de looptijd van de uitvoeringsovereenkomst te financieren. Dit noemen we ook wel ‘Collective Defined Contribution’ (CDC). SPF kan de werkgever alleen houden aan het voldoen van deze vaste bijdrage. Het fonds kan de werkgever niet verplichten om een hogere bijdrage te betalen of een andere bijdrage dan de verschuldigde premie.

De vaste bijdrage bedraagt tot en met 2023 25,5% van het pensioengevend salaris (gemaximeerd op € 114.866 - stand 2022), zoals bedoeld in artikel 18ga Wet op de Loonbelasting 1964) van de deelnemers. Een deel van de bijdrage houdt de werkgever in op het salaris van de medewerker. Dit noemen we de werknemersbijdrage. Die bijdrage is:

- 2,5% tot een maximumsalaris van € 76.899;
- 6,5% vanaf een salaris van € 76.899 tot € 114.866.

Daarnaast is de werkgever voor het arbeidsongeschiktheidspensioen voor medewerkers met een salaris boven het grensbedrag van € 114.866 een bijdrage verschuldigd van 1,3% over het salaris boven dit grensbedrag.

3.3 Toeslagenbeleid

SPF streeft ernaar om op de opgebouwde pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en de ingegane pensioenen van de pensioengerechtigden jaarlijks een toeslag te verlenen. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening wordt geen premie betaald en vormt het fonds geen reserve. De toeslagverlening financiert SPF uit het rendement van het fonds. Dit geldt zowel voor de basispensioenregeling, de nettopensioenregeling als de (gesloten) prepensioenspaarregeling.

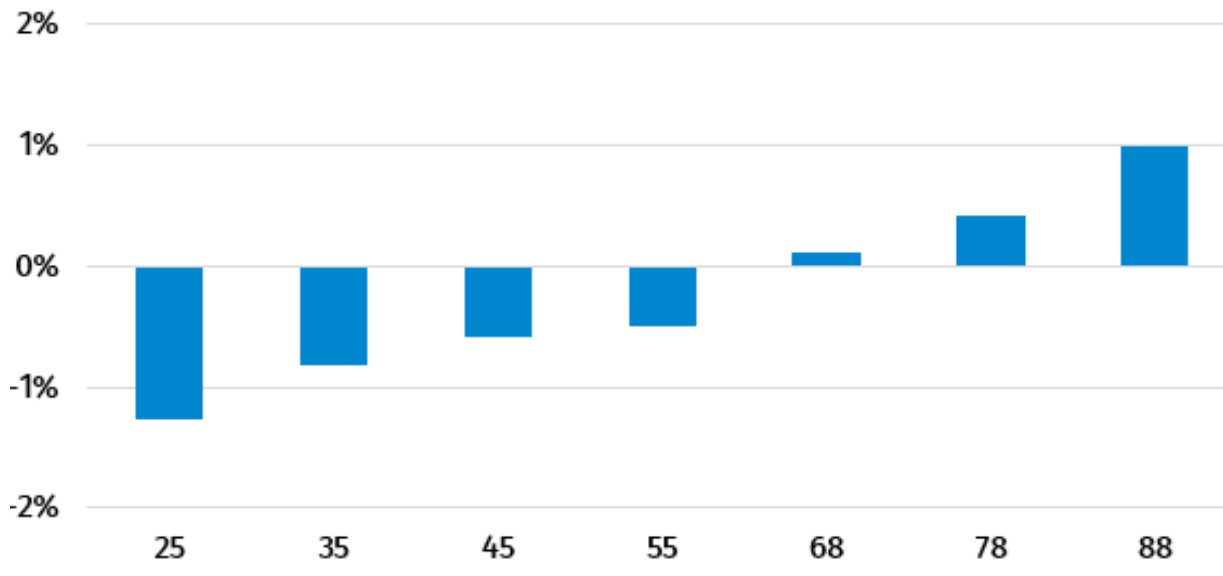
In april 2022 stuurde minister Schouten (SZW) de algemene maatregel van bestuur (AMvB) over de aanpassing van het besluit Financieel Toetsingskader naar de Tweede Kamer. Dit betrof de uitwerking van de Motie Van Dijk. De AMvB regelde dat pensioenfondsen die aannemelijk kunnen maken dat ze verwachten dat sociale partners een verzoek zullen doen tot invaren in het kader van het nieuwe pensioencontract, in 2022 een toeslag mochten verlenen voor zover de beleidsdekkingsgraad van het fonds meer dan 105% bedroeg. In totaal verleende SPF in 2022 een toeslag van 3,91% aan deelnemers en 3,28% aan gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

Op basis van dezelfde AMvB nam het bestuur in 2022 ook een besluit over de toeslagverlening per 1 januari 2023. Per die datum werd aan deelnemers een toeslag van 4,53% en aan gewezen deelnemers en pensioengerechtigden een toeslag van 10,73% toegekend.

Het besluit zorgt voor een beperkte verschuiving van jong naar oud. Dit komt met name omdat de pensioengerechtigden meteen een hoger pensioen krijgen. De verhoging is enigszins nadelig voor iedereen die nog geen pensioen ontvangt, omdat hierdoor het vermogen van het fonds afneemt. Nú geld uitkeren, betekent dat er minder vermogen is wanneer SPF overgaat naar het nieuwe stelsel. In onderstaande grafiek zie je dat.

Effect op verwacht pensioen per leeftijd met extra verhoging afgezet tegen de verhoging met reguliere beleid

3.4 Aanpassing variabele nettopensioenuitkering

SPF past de variabele nettopensioenuitkering jaarlijks aan op basis van het behaalde rendement, het sterfteresultaat en de levensverwachting. Het fonds smeert de resultaten uit over vijf jaar.

Aanpassing per 1 januari 2023

Het behaalde resultaat over 2022 is 3,96%. Dit komt overeen met een jaarlijkse verhoging van 0,90% voor de komende vijf jaar, voor het eerst op 1 januari 2023.

Samen met de 1,00% en 2,46% die nog op de lat stonden van respectievelijk het resultaat over 2020 en 2021, levert dit voor pensioengerechtigden die in 2020 met pensioen gingen een totale aanpassing van de nettopensioenuitkering op van 4,36% per 1 januari 2023.

3.5 Aanpassing PPS-kapitalen

Het bestuur besloot om aan de PPS-saldi voor de periode 1 juli 2022 tot 1 juli 2023 een rendement van 7,0% toe te kennen. Dit is gebaseerd op het rendement van 2021.

In de brochure Toeslagverlening op de SPF-website legt het fonds de regelingen voor toeslagverlening gedetailleerd uit. In deze brochure staan ook de achterstanden in toeslagverlening.

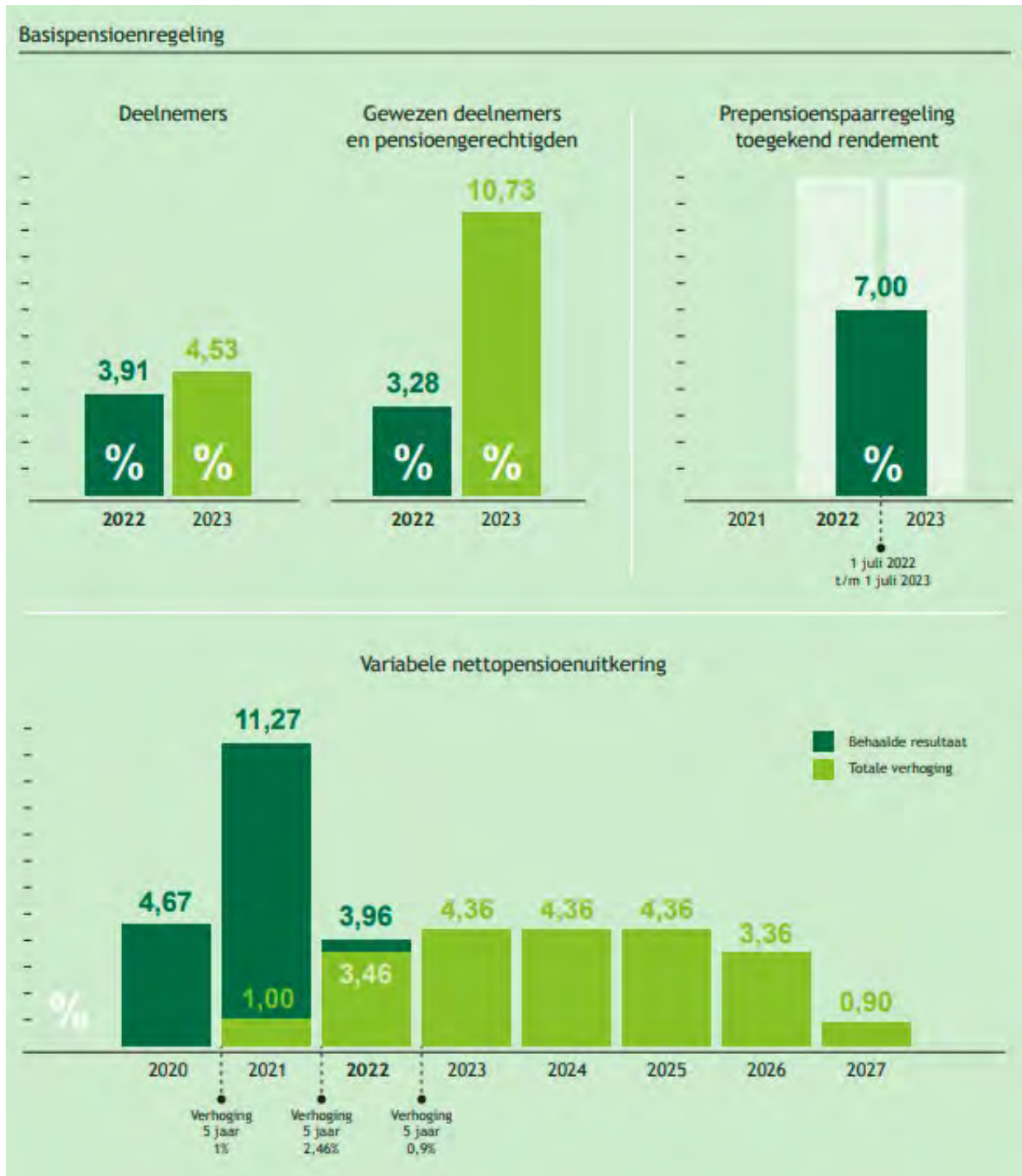
3.6 Tekortsituaties en kortingenbeleid

De uitvoeringsovereenkomst en de pensioenreglementen voorzien in verschillende kortingsbepalingen bij een premietekort of een vermogenstekort.

In de brochure Risico's rond pensioen op de SPF-website legt het fonds de bovengenoemde regelingen nader uit.

In 2022 voerde SPF geen korting door op de pensioenopbouw en de pensioenaanspraken en -rechten.

Verhoging pensioen in één oogopslag

3.7 Communicatiebeleid

SPF beschikt over een communicatiebeleid. Dit beleid was van kracht in de periode 2020 tot en met 2022. Het bevat de kaders waarbinnen de uitvoering van de communicatie plaatsvindt.

SPF communiceert binnen de kaders van het communicatiebeleidsplan. Hierin staan de visie, missie en doelstellingen van de pensioencommunicatie met de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Vanuit dit communicatiebeleidsplan stelt de Commissie Pensioenen & Communicatie jaarlijks een communicatie- actieplan vast. In dit actieplan staan niet alleen de reguliere en wettelijke communicatie, maar ook de persoonlijke communicatie die SPF aanbiedt.

In de deelnemerscommunicatie houdt SPF rekening met specifieke ‘kenmerken’ van de (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde. Het fonds onderscheidt doelgroepen op basis van (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde, leeftijdsgroep, inkomensgroep en deelname aan een specifieke regeling. Ook communiceert SPF in situaties als in- en uitdiensttreding, echtscheiding, pensionering en verhuizing naar het buitenland. Alle communicatiemiddelen en -uitingen zijn digitaal beschikbaar in Nederlands en Engels.

SPF formuleerde de volgende doelstellingen voor pensioencommunicatie. De deelnemer heeft op elk moment:

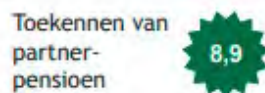
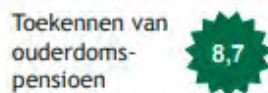
- Inzage in de huidige en toekomstige persoonlijke pensioensituatie;
- Overzicht over zijn pensioenregeling(en);
- Inzicht in de daaraan gekoppelde risico’s;
- Een realistisch beeld van de eigen pensioenverwachting;
- Handelingsperspectief.

SPF legde de communicatie met de media, de Pensioenfederatie en werkgevers vast in het relatiemanagementplan.

Voor de periode 2023-2025 stelde SPF een nieuw communicatiebeleidsplan vast.

3.8 Communicatiemiddelen, meten en waardering pensioencommunicatie

SPF hecht veel belang aan de feedback en inbreng van deelnemers. Deelnemers beoordelen individueel of informatie duidelijk en begrijpelijk is én of ze voldoet aan hun informatiebehoefte. Daarom maakt het fonds onder meer gebruik van externe deskundigen en toetst het zogenoemde communicatiepanel nieuw communicatiemateriaal vooraf en/of achteraf. Dit panel bestaat uit een brede groep deelnemers die hun mening geeft over de communicatie-uitingen. Ook meet SPF de communicatie onder de deelnemers zelf. Onderstaand een overzicht van diverse (persoonlijke) communicatiemiddelen en de mening van deelnemers daarover.

4 FINANCIËLE POSITIE

Vanuit de balans licht SPF zowel de ontwikkeling van de vermogenspositie (activa) als van de pensioenverplichtingen (passiva) nader toe. Daarnaast toont de balans de ontwikkeling van de dekkingsgraad van het fonds over 2022. In paragraaf 4.1 staat een vereenvoudigde balans met de activa en passiva. De gedetailleerde balans inclusief toelichting is te zien in hoofdstuk 9, de Jaarrekening.

4.1 Ontwikkeling vermogenspositie

Balans (in € mln.)

	2022	2021		2022	2021
Beleggingen	2.703,1	3.370,3	Pensioenfondsreserve	447,4	492,5
Vorderingen	4,6	3,7	TV	2.234,7	2.854,4
Liquide middelen	37,3	8,0	Schulden	62,9	35,1
Totaal activa	2.745,0	3.382,0	Totaal passiva	2.745,0	3.382,0

Het pensioenfondsvermogen toont de vermogenspositie van SPF. We berekenen dit als volgt:

$$\text{Pensioenfondsvermogen} = \text{Beleggingen} + \text{Vorderingen} + \text{Overige activa} - \text{Overige voorzieningen} - \text{Schulden}$$

Het pensioenfondsvermogen ultimo 2022 bedraagt € 2.682. Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van het pensioenfondsvermogen van SPF zien over het jaar 2022.

<u>Pensioenfondsvermogen</u>	2022		2021	
	€ mln.	% Mutatie	€ mln.	% Mutatie
Pensioenfondsvermogen primo	3.346,9	100,0%	3.137,8	100,0%
Bijdragen	54,3	1,6%	53,8	1,7%
Uitkeringen	-60,7	-1,8%	-55,5	-1,7%
Beleggingsresultaat (incl. kosten)	-657,3	-19,6%	213,9	6,8%
Overige mutaties	-1,1	-0,1%	-3,1	-0,1%
Pensioenfondsvermogen ultimo	2.682,1	80,1%	3.346,9	106,7%

4.2 Technische voorzieningen

Rente

SPF stelde de technische voorzieningen vast op basis van de rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank (DNB) per 31 december 2022 en de genoemde factoren in de grondslagen bij de jaarrekening. Voor de rentetermijnstructuur is de Ultimate Forward Rate (UFR) voorgeschreven. DNB besloot om de rentetermijnstructuur waarmee pensioenfonds de waarde van hun toekomstige pensioenverplichtingen berekenen per 1 januari 2023 te baseren op nieuwe UFR-parameters. DNB volgt hiermee het advies van de commissie Parameters. De wijziging van de UFR-parameters verhoogt de technische voorziening licht en dat heeft weer een drukkend effect op de dekkingsgraad.

Levensverwachting

Voor de vaststelling van de voorziening houdt SPF rekening met de voorzienbare trend in overlevingskansen door gebruik te maken van de meest recente, door het Actuarieel Genootschap (AG) gepubliceerde, AG-prognosetafel 2022. Daarnaast kijkt het fonds naar het verschil in overlevingskansen tussen de SPF-populatie en de totale bevolking door toepassing van specifieke SPF-correctiefactoren voor ervaringssterfte. Voor de medeverzekerden past SPF dezelfde correctiefactoren toe als voor de hoofdverzekerden. Het fonds gaat bij de bepaling van de ervaringssterfte voor de hoofdverzekerden namelijk ook uit van de waargenomen sterfte van de medeverzekerden (ingegaan partnerpensioen).

De waarde van de technische voorziening (inclusief de voorziening voor risico van de deelnemers) nam af met € 619 mln. Dit kwam grotendeels door de gestegen rente. De rente die SPF hanteert voor de waardering van de verplichtingen baseert het fonds op de door DNB voorgeschreven rentecurve. Deze steeg van 0,6% per eind 2021 naar 2,6% per eind 2022.

In onderstaand overzicht splitsen we deze daling van de technische voorziening uit naar factoren. In hoofdstuk 9 staat een verdere toelichting van deze mutatie bij de toelichting op de staat van baten en lasten en de actuariële analyse.

Mutatie Technische Voorziening

	2022		2021	
	€ mln.	% Mutatie	€ mln.	% Mutatie
TV primo	2.854,4	100,0%	3.039,1	100,0%
Pensioenopbouw	71,6	2,5%	77,3	2,5%
Uitkeringen	-60,7	-2,1%	-55,2	-1,8%
Toeslagverlening	251,7	8,8%	14,0	0,5%
Interesttoevoeging	-11,9	-0,4%	-11,0	-0,4%
Aanpassing grondslagen	11,1	0,4%	0,0	0,0%
Overige mutaties	-7,7	-0,3%	0,0	0,0%
TV ultimo (rekenrente primo)	3.108,5	108,9%	3.064,2	100,8%
Mutatie rekenrente	-873,8	-30,6%	-209,8	-6,9%
TV ultimo	2.234,7	78,3%	2.854,4	93,9%
waarvan:				
TV risico fonds Pensioenregelingen	2.189,1	98,0%	2.805,2	98,3%
TV risico deelnemer Nettopensioenregeling (NPR)	5,1	0,2%	5,1	0,2%
TV risico deelnemer Toedelingskring (Variabel NPR)	0,1	0,0%	0,0	0,0%
TV risico deelnemer Prepensioen spaarregeling (PPS)	40,4	1,8%	44,1	1,5%

4.3 Gestegen dekkingsgraad

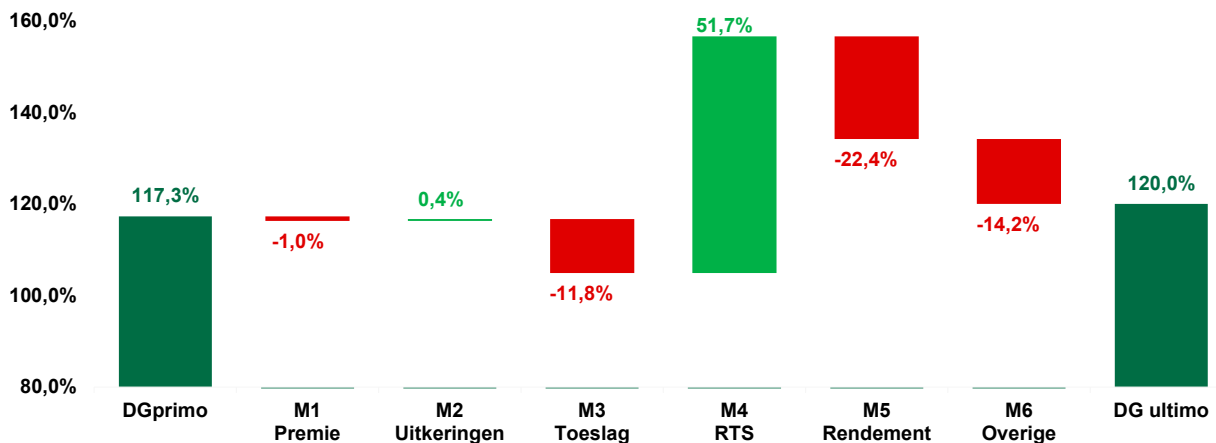
SPF berekent de dekkingsgraad van het fonds als volgt:

$$\frac{\text{Pensioenfondsvermogen voor risico fonds en risico deelnemer}}{\text{Voorziening pensioenfondsverplichtingen voor risico fonds en risico deelnemer}} \times 100\%$$

De dekkingsgraad van SPF steeg van 117,3% per eind 2021 naar 120,0% per eind 2022. Dat ligt vooral aan de waardedaling van de verplichtingen door de gestegen rente. Het pensioenvermogen daalde ook, maar de verplichtingen namen harder af. Daardoor steeg de dekkingsgraad. De gehanteerde rente is de door DNB voorgeschreven rentecurve. De beleidsdekkingsgraad van SPF steeg gedurende 2022 van 111,9% naar 125,0%. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraden over de voorgaande twaalf maanden en is de basis voor een aantal beleidsbeslissingen.

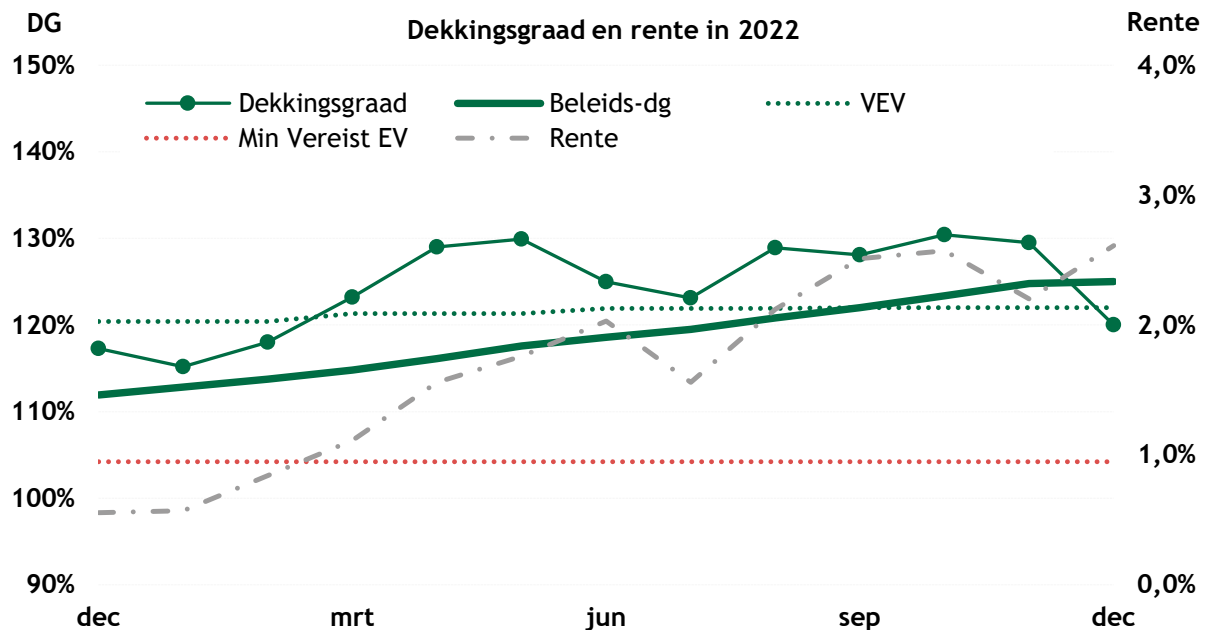
De reële dekkingsgraad is de dekkingsgraad die rekening houdt met inflatie. SPF berekende die overeenkomstig artikel 133b van de Pensioenwet op 94,4%.

De ontwikkeling van de dekkingsgraad is als volgt:

Het effect op de dekkingsgraad dat is gepresenteerd als 'M6 Overige', wordt veroorzaakt door kruiseffecten. Deze kruiseffecten ontstaan doordat alle gepresenteerde effecten worden bepaald ten opzichte van de dekkingsgraad aan het begin van het boekjaar. Er wordt dus geen rekening gehouden dat de effecten (M1-M5) ook impact hebben op elkaar. Dit is conform de door DNB voorgeschreven methodiek voor het herstelplan. Het kruiseffect bedraagt 13,7% negatief. Het kruiseffect is groot doordat de effecten van renteverandering en overrendement relatief groot zijn dit jaar en omdat deze afzonderlijk worden beschouwd, ten opzichte van dekkingsgraad begin boekjaar. De resterende -/-0,5% (van de in totaal -/-14,2%) is te verklaren door de grondslagwijzigingen ultimo 2022.

De ontwikkeling van de dekkingsgraad, de beleidsdekkingsgraad en de (minimaal) vereiste beleidsdekkingsgraad staat in onderstaande figuur.

4.4 Herstelplan

SPF had per 1 januari 2022 een reservetekort. Dat betekent dat het pensioenfondsvermogen hoger was dan het minimaal vereist eigen vermogen, maar lager dan het vereist eigen vermogen. Daarom diende het fonds vóór 1 april 2022 een hernieuwd herstelplan in bij DNB. In dit plan toonde SPF aan dat het fonds voldoende herstellend vermogen heeft om binnen de looptijd van het herstelplan (tien jaar) toe te groeien naar de vereiste dekkingsgraad, zonder dat ze (kortings)maatregelen hoeft te treffen. DNB keurde het herstelplan goed.

Omdat SPF eind 2022 geen reservetekort had, hoeft het fonds in 2023 geen hernieuwd herstelplan in te dienen bij DNB.

5 BELEGGINGEN

5.1 Rente en inflatie

Eén van de belangrijkste ontwikkelingen voor SPF in 2022 was de gestegen rente. De 10-jaars rente op een Duitse staatsobligatie begon nog negatief met -0,2%, maar steeg in 2022 maar liefst 2,8%-punt naar 2,6% per eind 2022. Doordat het renterisico niet volledig is afgedekt, leidde dit tot een toename van de dekkingsgraad naar het hoogste niveau sinds 2008. Tegelijkertijd is de hoge inflatie een belangrijk zorgpunt. Consumentenprijzen lieten in 2021 al een flinke stijging zien, maar ze namen in 2022 met circa 10% toe. Ook in andere landen liep de inflatie verder op. Centrale banken hielden in 2021 en begin 2022 vol dat de inflatie een tijdelijk fenomeen was. Gedurende 2022 moesten ze dit oordeel bijstellen, bouwden ze hun sterk stimulerend beleid af, en verhoogden ze de beleidsrentes. Daarmee kwam er een einde aan tien jaar negatieve rentes in de Eurozone. Centrale banken gaan de rente in 2023 verder verhogen.

De oplopende inflatie, stijgende rentes en politieke onzekerheden zorgden in 2022 voor een uitdagend beleggingsklimaat. Nagenoeg alle beleggingscategorieën verloren waarde. Alleen de beleggingscategorie infrastructuur leverde in 2022 een positief rendement op. Het behaalde totaalrendement is daarmee sterk negatief, met name vanwege de sterk negatieve rendementen op vastrentende waarden.

5.2 Negatief rendement, maar beter dan de benchmark

Beleid

SPF legt in het Strategisch Beleidsplan voor een langere periode vast hoe het fonds omgaat met beleggingen en het afdekken van de nominale rente, dit in verhouding tot de verplichtingen van het fonds. In 2022 was het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 van kracht.

Wat veranderde in het beleggingsbeleid voor 2022?

In lijn met het bestaande beleid paste SPF de renteafdekking in 2022 een aantal keren aan. Aan het begin van het jaar bedroeg de strategische renteafdekking 40% van de verplichtingen op marktwaarde. Vanwege de gestegen rente verhoogde het fonds de renteafdekking in enkele stappen naar 62% per eind 2022. Met de renteafdekking wil SPF het renterisico van het fonds verminderen.

Behaald rendement

Onderstaande figuur toont het rendement over 2022. Het behaalde rendement over 2022 is negatief met -19,5%. Dit kwam met name door negatieve rendementen op de beleggingen in de matchingportefeuille van -31,6%. De oorzaak voor die negatieve rendementen ligt vooral in de gestegen rente, in combinatie met de renteafdekking. Het rendement van de rendementsportefeuille was in vergelijking met het rendement van de matchingportefeuille met -9,4% minder negatief.

Het behaalde totaalrendement van -19,5% was wel beter dan het benchmarkrendement van -21,9%. Dat laat zien dat SPF met actief beleid waarde wist toe te voegen in 2022.

Rendement 2022	Portefeuille	Benchmark	Delta	Bijdrage
Matchingportefeuille	-31,6%	-32,8%	1,2%	-12,7%
<i>Rente overlay (bijdrage)</i>	-8,3%	-8,1%	-0,2%	0,0%
Matchingportefeuille ex Swaps	-23,3%	-24,7%	1,4%	-12,7%
<i>Staatsobligaties</i>	-32,8%	-33,3%	0,5%	-5,4%
<i>IL bonds</i>	-16,8%	-17,2%	0,4%	-1,0%
<i>Credits</i>	-13,4%	-13,7%	0,3%	3,0%
<i>Hypotheken</i>	-16,7%	-19,5%	2,8%	-1,7%
Rendementsportefeuille	-9,4%	-12,6%	3,2%	-6,8%
<i>Valuta overlay (bijdrage)</i>	-1,6%	-1,5%	-0,1%	-1,0%
<i>Aandelen</i>	-7,0%	-11,7%	4,7%	-4,7%
<i>Obligaties</i>	-4,2%	-8,5%	4,3%	-2,4%
<i>Onroerend Goed bg</i>	-24,5%	-26,2%	1,7%	-2,3%
<i>Onroerend Goed nbg</i>	-5,4%	5,1%	-10,5%	-1,6%
<i>Infrastructuur</i>	12,4%	5,8%	6,6%	0,5%
<i>Private Equity</i>	-19,5%	-19,5%	0,0%	0,0%
Liquiditeiten	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal	-19,5%	-21,9%	2,4%	-19,5%

Matchingportefeuille

Met de matchingportefeuille kan SPF het renterisico van de verplichtingen beheersen. Binnen deze portefeuille is slechts beperkt ruimte om actief beheer te voeren. De matchingportefeuille bestaat uit de volgende onderdelen: nominale staatsleningen, inflation-linked bonds, investments grade credits en Nederlandse hypotheke. Om de strategische renteafdekking op het gewenste niveau te brengen, bestaat de matchingportefeuille daarnaast uit een strategische portefeuille renteswaps.

De totale matchingportefeuille behaalde een negatief rendement van 31,6% ten opzichte van een negatief rendement van 32,8% voor de samengestelde benchmark. Dat is dus 1,2%-punt beter. Dit kwam door beperkt betere individuele portefeuilles dan de benchmark, de overwogen positie in inflation-linked bonds vanuit het tactisch beleid en relatief goede rendementen op Nederlandse hypotheke.

Rendementsportefeuille

Met de rendementsportefeuille wil SPF voldoende rendement behalen om de toeslagambitie waar te maken. Het fonds streeft met actief beleid binnen de toegestane risicoruimte naar aanvullend rendement en/of een lager risicoprofiel. De rendementsportefeuille bestaat uit de deelportefeuilles aandelen, obligaties, beursgenoteerd en niet-beursgenoteerd onroerend goed en infrastructuur.

De totale rendementsportefeuille behaalde in 2022 een negatief rendement van 9,4%. Dit was hoger dan de benchmark, die eindigde op een negatief rendement van 12,6%.

Aandelen

Het aandelenrendement over 2021 was nog sterk positief, maar in 2022 leverden aandelen een negatief rendement op. De oplopende inflatie, politieke spanningen en het terugdraaien van het sterk stimulerend beleid van centrale banken zorgden voor een terugval. Aandelenbeurzen in Emerging Markets presteerden in 2022 in vergelijking met andere delen van de wereld net als in 2021 minder.

Obligaties

De obligaties in de rendementsportefeuille omvatten beleggingen in Europese en Amerikaanse high yield obligaties en obligaties in Emerging Markets. In 2022 leverden deze hoogrentende obligaties een negatief rendement op.

Beursgenoteerd onroerend goed

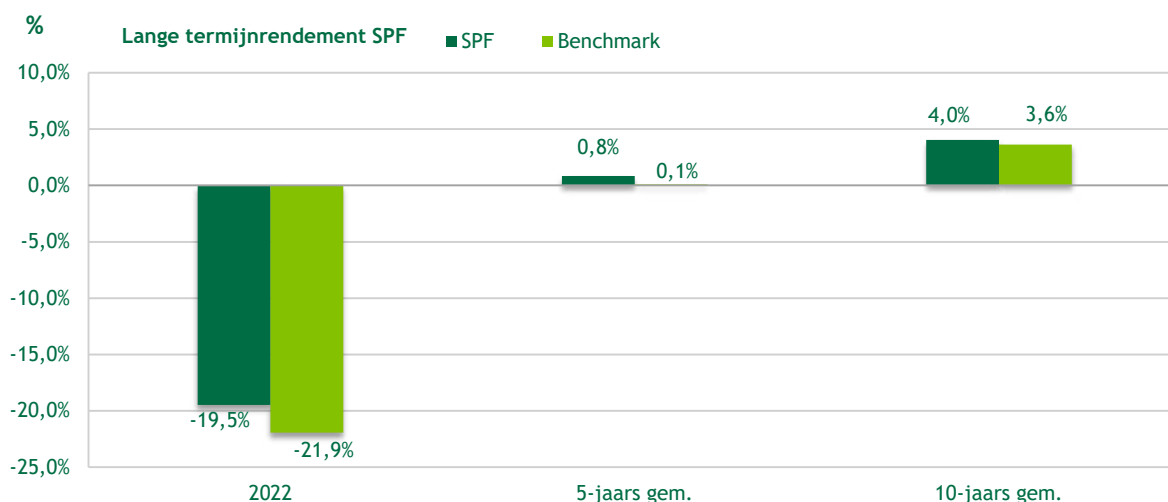
De beursgenoteerde vastgoedportefeuille behaalde in 2022 een sterk negatief rendement. In 2021 was nog sprake van een sterk herstel, maar in 2022 leidden stijgende rente- en financieringslasten tot een correctie op de beursgenoteerde vastgoedmarkt.

Niet-beursgenoteerd onroerend goed en infrastructuur

Illiquide beleggingen, zoals niet-beursgenoteerd vastgoed en infrastructuur, maken deel uit van de rendementsportefeuille. In 2022 leverden de beleggingen in infrastructuur als enige beleggingscategorie een positief rendement op. De beleggingen in niet-beursgenoteerd onroerend goed kwamen uit op een negatief rendement.

Beleggingsresultaat op de lange en korte termijn

In onderstaande grafiek staan rendementen uit het verleden, namelijk de jaarlijkse netto-rendementen van SPF over de lange termijn. Het 5-jaars gemiddelde netto-rendement bedraagt 0,8%, ten opzichte van het benchmarkrendement van 0,1% op jaarbasis. Het 10-jaars gemiddelde netto-rendement van SPF bedraagt 4,0%, ten opzichte van het benchmarkrendement van 3,6% op jaarbasis.

5.3 Duurzaamheidsbeleid aangescherpt

Duurzaamheid is voor SPF een belangrijk onderdeel van de beleggingsfilosofie en een integraal onderdeel van de beleggingsbeginselen. Met het duurzaamheidsbeleid wil het fonds bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van de wereld. Tegelijkertijd is SPF ervan overtuigd dat het risico- en rendementsprofiel van de portefeuille hierdoor niet onder druk hoeft te staan.

In 2022 gaf het bestuur verder invulling aan het duurzaamheidsbeleid van het fonds. Zo startte SPF met het meten van de CO₂-voetafdruk van een gedeelte van de beleggingsportefeuille (assetcategorieën aandelen, investment

grade credits en US high yield). Ook besloot het fonds om in het kader van Europese duurzaamheidswetgeving (SFDR) vanaf het tweede kwartaal van 2024 te gaan rapporteren over een set van twintig verschillende duurzaamheidsindicatoren.

In 2022 voerde SPF een onderzoek uit onder zijn deelnemers naar hun wensen en voorkeuren op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen. Ruim vijfhonderd deelnemers vulden de vragenlijst in. De voorkeuren van deelnemers komen overeen met het beleid van het fonds. Daarnaast vragen deelnemers om meer communicatie over duurzaamheid. Het bestuur is positief over de onderzoeksrespons. Met de input van de deelnemers gaat ze in 2023 het beleid verder aanscherpen.

De verschillende pijlers lichten we hieronder kort toe.

Thematische aandachtsgebied klimaat

SPF onderschrijft de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de “UN Guiding Principles on Business and Human Rights”. Het fonds focust op specifieke maatschappelijke ontwikkelingen die voor de deelnemers belangrijk zijn én die risicovol zijn voor de beleggingsportefeuille. Tegen deze achtergrond zet SPF in het bijzonder in op het duurzaamheidsthema klimaatverandering.

ESG-integratie

SPF benut waar mogelijk ESG-factoren in het beheer en voor de beoordeling van de beleggingen. ESG staat voor Environmental (omgeving/milieu), Social (sociaal) en Governance (ondernemingsbestuur). Het fonds integreert ESG-aspecten in de verschillende beleggingscategorieën waarin SPF belegt en neemt ze mee bij investeringsbeslissingen.

Engagement

SPF heeft een actief engagementprogramma. Het fonds wil bedrijven aansporen stappen te zetten op het gebied van maatschappelijke (duurzaamheids-)vraagstukken. Dit gebeurt op twee manieren: proactief en reactief.

Doelstelling bij proactief ‘engagen’ is om meerdere bedrijven tegelijk, veelal sectorbreed, aan te sporen tot verdere verbetering. Reactief engagement richt zich op beïnvloeding van één bedrijf.

SPF besteedde het voeren van engagement uit aan Columbia Threadneedle Investments (CTI). CTI treedt namens meerdere institutionele beleggers op als engagementpartij. Het engagementprogramma van SPF richt zich op holdings in (vastgoed)aandelen en holdings in de bedrijfsobligatieportefeuilles investment grades en high yields.

In 2022 sprak CTI 442 ondernemingen uit de SPF-portefeuille in 39 landen aan. Dat leidde 164 keer tot een positieve verandering (behaalde ‘milestones’). CTI behaalde deze mijlpalen onder andere op de onderwerpen klimaatverandering, arbeidsomstandigheden, ondernemingsbestuur en gezondheid.

Stembeleid en Corporate Governance

SPF houdt met een specifieke stemaanpak toezicht op materiële aangelegenheden van alle beursgenoteerde (vastgoed)ondernemingen waarin het fonds belegt. Materiële aangelegenheden zijn aangelegenheden die naar alle waarschijnlijkheid een aanzienlijk effect hebben op het vermogen van de onderneming om langetermijnwaarde te creëren. Het beleid van SPF voor goed bestuur richt zich op het beschermen van de belangen als aandeelhouder en invulling te geven aan de verantwoordelijkheid als aandeelhouder. Net als het engagementbeleid voert CTI het stembeleid van SPF uit.

In totaal stemde SPF gedurende 2022 op 1257 vergaderingen. Daarbij stemde ze in totaal 52 keer over klimaatgerelateerde voorstellen, waarvan 8 keer over voorstellen rondom de transitie als gevolg van klimaatverandering.

Uitsluitingen

SPF belegt niet in ondernemingen die op basis van de tien principes van het Verenigde Naties Global Compact onacceptabel gedrag vertonen. Het fonds sluit ook producenten uit van controversiële wapens, zoals nucleaire, biologische en chemische wapens, verarmd uraniummunitie en witte fosformunitie. Daarnaast sluit SPF ondernemingen en landen uit die activiteiten verrichten die de Verenigde Naties, de Europese Unie of de Nederlandse overheid onaanvaardbaar vinden. Hierbij gaat het voornamelijk om vraagstukken over mensenrechten en wapens. Om bedrijven en landen voor uitsluiting op het spoor te komen, onderzoekt Sustainalytics voor het fonds in welke bedrijven en landen het fonds niet moet beleggen. Sustainalytics screent voor SPF zowel ontwikkelde als opkomende markten op de genoemde criteria.

SPF sloot per eind 2022 in totaal 106 bedrijven en veertien landen uit van het beleggingsuniversum. Ter vergelijking: per eind 2021 sloot het fonds in totaal 101 bedrijven en dertien landen uit van het beleggingsuniversum.

Transparantie

Om transparant te zijn over het duurzaamheidsbeleid en de uitvoering daarvan publiceert SPF hierover jaarlijks in het jaarverslag. Hierin geeft SPF aan hoe het fonds in het desbetreffende jaar omging met duurzaamheid en welke resultaten het fonds bereikte op dit gebied. Op de website publiceert SPF jaarlijks een overzicht van de totale beleggingsportefeuille de uitkomsten van het stemgedrag op aandeelhoudersvergaderingen en het engagementbeleid. Ook het duurzaamheidsbeleid van SPF is daar te vinden. Tot slot staan er regelmatig items in de SPF Nieuwsbrief en op de website over het duurzaamheidsbeleid.

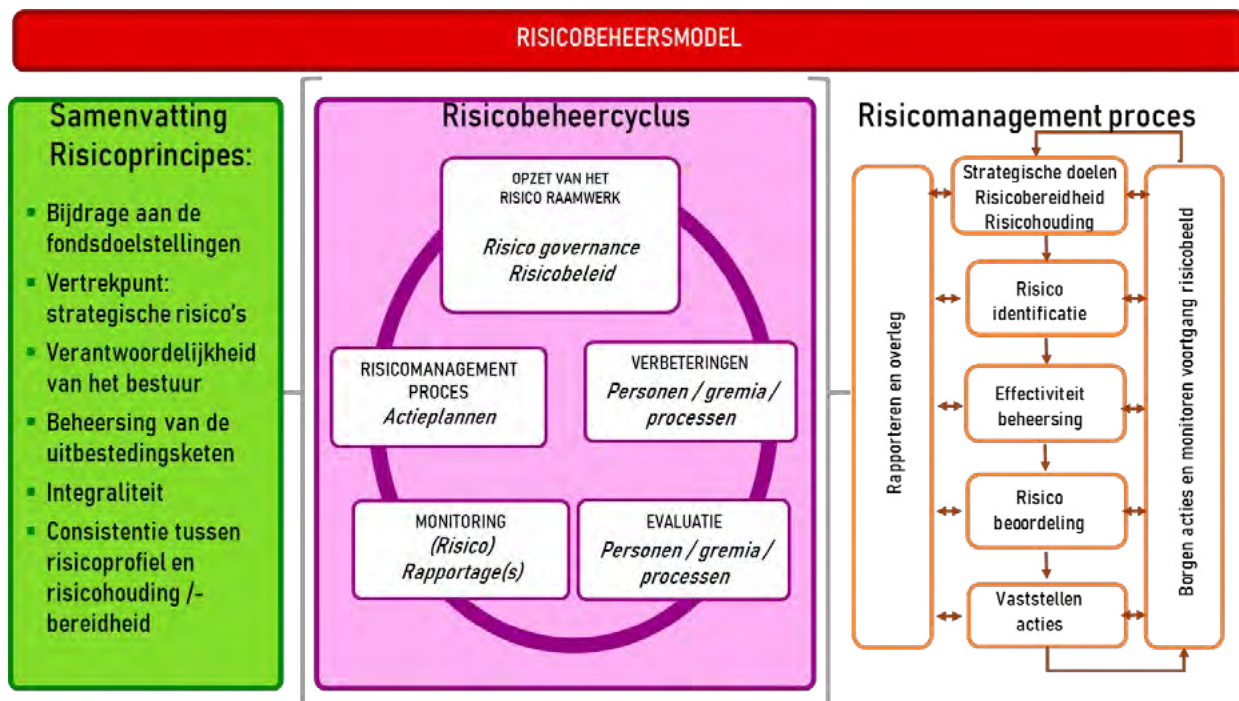
In 2018 ondertekende SPF het Convenant voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB-convenant). Daarmee committeerde SPF zich om de OESO-richtlijnen en UN Guiding Principles in te bedden in het beleid van het fonds, de uitbesteding aan externe dienstverleners en de monitoring en rapportage daarover. Dit doet SPF via dit jaarverslag.

6 RISICOMANAGEMENT

6.1 Risicobeleid

Pensioenbeheer en vermogensbeheer, de twee pijlers van het beheren van een pensioenfonds, leiden onvermijdelijk tot risico's. Deze risico's kunnen een bedreiging vormen voor het realiseren van de doelstellingen en ambities, maar ze kunnen ook leiden tot kansen. Risico's kunnen door de tijd heen veranderen en ze kunnen elkaar in onderlinge samenhang versterken. Systematisch en integraal risicobeheer benoemt de risico's en de onderlinge samenhang tussen deze risico's. Het ondersteunt ook de beleids- en besluitvorming.

Hieronder beschrijven we de structuur van het risicobeheersmodel bij SPF. Het model rust op drie pijlers: de risicoprincipes, de risicobeheercyclus en het risicomanagementproces.

Bovenstaande risicoprincipes hanteert SPF als leidraad bij de invulling van het risicobeheersmodel. Belangrijke elementen zijn de eindverantwoordelijkheid van het bestuur, integraliteit, consistentie en het vaststellen of risicobeoordeling en risicohouding/-bereidheid in lijn zijn met elkaar. Daarbij geldt dat risicomanagement geen doel is op zichzelf. Het draagt bij aan het kunnen bereiken van de SPF-doelstellingen.

De risicomanagementcyclus maakt inzichtelijk hoe risicomanagement onderdeel is van de bedrijfsvoering van SPF. Centraal hierin staan de risicogovernance en het risicomanagementproces.

6.2 Risicogovernance

Drie verdedigingslijnes

In het door SPF gehanteerde model bestaat risicomanagement uit drie verdedigingslijnes of -lijnen. De eerste lijn zorgt voor advisering en voorbereiding van beleid. De tweede lijn monitort en bewaakt of de eerste lijn de verantwoordelijkheden ook neemt. Het organiseren van risk assessments is eveneens een taak van de tweede lijn. De derde lijn beoordeelt het samenspel tussen de eerste en tweede lijn.

Eerste lijn: uitvoering en beleidsvoorbereiding

De Commissie Vermogensbeheer en de Commissie Pensioenen & Communicatie, en uiteindelijk het bestuur, vormen de eerste lijn. Deze lijn schat de risico's in van inhoudelijke voorstellen en kijkt of die risico's passen binnen de afgesproken risicohouding.

Tweede lijn: risicobeheer en compliance

Taken van de tweede lijn zijn tegenwicht bieden aan de uitvoering, beoordelen van de opdrachtformulering, organiseren van risk assessments en toezicht houden op naleving van gedragsrichtlijnen en wet- en regelgeving. De tweede lijn bestaat uit de Sleutelfunctiehouder (SFH) Risicobeheer, de SFH Actuarieel en de compliance officer. Risicobeheer is verantwoordelijk voor het tegenwicht ten opzichte van de uitvoering. De SFH Risicobeheer bewaakt dat voorgenomen materiële besluitvorming door het bestuur in lijn ligt met het beleid en de risicohouding. Daarnaast borgt hij dat het bestuur een totaalbeeld heeft van de verschillende risico's waaraan SPF blootstaat. De Commissie Risk & Compliance ondersteunt de SFH Risicobeheer bij de uitvoering van zijn taken.

Derde lijn: intern toezicht

De SFH Interne Audit vult de derde lijn in. Hij beoordeelt onder meer de opzet, het bestaan en de werking van de risicomanagementfunctie en de effectiviteit van besluitvormingsprocessen.

6.3 Risicomanagementproces

Het proces hanteert de strategische doelstellingen van SPF als vertrekpunt, gecombineerd met de risicohouding/bereidheid per risicogebied.

SPF hanteert hierbij op hoofdlijnen vier risicogebieden:

- Strategische risico's;
- Financiële risico's;
- Operationele risico's;
- Compliance risico's.

Per risicogebied stelde SPF een risicohouding/-bereidheid vast. Door het structureel identificeren en analyseren van de risico's bepaalt het fonds (minimaal) elk kwartaal of de risicobeoordeling per risicogebied voldoet aan de risicohouding/-bereidheid. De rapportage- en vergadercyclus van SPF gelden hierbij als belangrijke informatiebronnen.

Vervolgens bespreekt het fonds of aanvullende acties nodig zijn om de risicobeheersing te verbeteren of aan te passen. SPF bedeeft eventuele acties toe aan actiehouders. Het fonds monitort een tijdige afronding van de beoogde acties en of het risicobeeld nog steeds voldoet aan de geldende kaders.

Om de risicobeheercyclus te voltooien, is het belangrijk om minimaal driejaarlijks te evalueren of de risicogovernance en de risicobeheercyclus naar behoren functioneren. SPF verwerkt verbeterpunten vervolgens in de nieuwe werkwijze.

Ter identificatie en beoordeling van integriteitsrisico's wordt jaarlijks door het bestuur, ondersteund door de Compliance Officer, een SIRA (Strategische Integriteit Risico Analyse) uitgevoerd. Binnen de SIRA zijn onder meer de frauderisico's beoordeeld. Daarbij is gekeken naar interne en externe fraude. Zowel het interne als het externe frauderisico zijn als laag risico gekwalificeerd na beheersmaatregelen. Per frauderisico zijn de beheersmaatregelen beoordeeld. Ten aanzien van interne en externe fraude zijn de volgende beheersmaatregelen ingeregeld:

- Het fonds beschikt over een integriteitsbeleid en hieraan gekoppeld een gedragscode waarop door de onafhankelijke Compliance Officer wordt toegezien;
- Bestuurders worden ter toetsing voorgedragen aan de toezichthouder waar een antecedentenonderzoek plaatsheeft;
- Bestuursleden hebben geen directe toegang tot de geldstromen van het fonds.

6.4 Beoordeling kernrisico's in 2022

Als onderdeel van het risicomanagementproces beoordeelde SPF in 2022 de kernrisico's. Achtereenvolgens zijn dit het IT-risico, risico's rondom de pensioendriehoek, het uitbestedings- en omgevingsrisico, het markt- en renterisico en het risico t.a.v. Environmental, Social en Governance (ESG).

Risicogebied	Risico-bereidheid	Risico-beoordeling	Vervolgacties
IT risico			Awareness vergroten door van IT-leveranciers in de uitbestedingsketen de risicobeheersing aantoonbaar te bespreken en vervolgacties vast te leggen.
Pensioen-driehoek			Toevoeging aan premiebeleid; borg dat de premie-dekkingsgraad bij aanvang van de pensioenovereenkomst tenminste 100% is. Weeg hierbij ook de financiële situatie en de economische omstandigheden van dat moment mee.
Uitbestedings-risico			De bestaande DVO met DPS loopt in 2023 af. Start tijdig met gesprekken over het verlengen van de overeenkomst, zodat continuïteit van de dienstverlening met DPS is gegarandeerd.
Omgevings-risico			Verhoogd risicobeeld, onder andere gegeven de ontwikkelingen bij DPS en (het uitblijven van duidelijkheid over) de nieuwe pensioenwet. De verlengde DVO stelt continuïteit van de DPS-dienstverlening voor SPF zeker. Daarnaast intensificeert SPF de voorbereidingen op de Wtp in 2023.
Marktrisico Renterisico			Uitvoerige ALM analyses uitgevoerd; geconcludeerd om huidige strategische beleggingsbeleid te handhaven.
ESG-risico			Werk 'klimaatbestendig beleggen' verder uit. De resultaten uit het duurzaamheidsonderzoek onder deelnemers vormt hierbij een belangrijke informatiebron.

Risicobereidheid

Laag

Risico wordt alleen geaccepteerd als er noodzaak is om het risico te nemen, de kans op het risico beperkt is en de impact beheersbaar is.

Middel

Risico wordt alleen geaccepteerd als blootstelling beperkt is en voldoende beheersmaatregelen mogelijk zijn.

Hoog

Mits voldoende onderbouwd en voldoende beheersmaatregelen beschikbaar zijn, wordt risico genomen.

Zeer hoog

Risico wordt bewust genomen omdat het voordeel van het nemen risico groter is dan de nadelen.

Het marktrisico en het renterisico zijn de grootste risico's voor het fonds. SPF dekte het renterisico niet volledig af. Elke maand maakt het fonds inzichtelijk hoe de dekkinggraad van SPF verandert door rentebewegingen, in combinatie met waardeveranderingen van de rendementsportefeuille. Dat biedt het bestuur mogelijkheden om eventueel maatregelen te nemen. Onderstaande tabel toont hoe de twee grootste risico's (renterisico en marktrisico) invloed kunnen hebben op de dekkinggraad van SPF. Uitgangspunt is de dekkinggraad per eind 2022 van 120,0%. Dit is de dekkinggraad na verrekening van de toeslagen.

		< - - Waardeverandering rendementsportefolio in % - - >						
		-30%	-20%	-10%	0%	10%	20%	30%
^ - - - Rentebeweging in % - - - v	1,5%	111,2%	120,5%	129,8%	139,1%	148,4%	157,6%	166,9%
	1,0%	106,4%	114,8%	123,2%	131,6%	140,0%	148,4%	156,8%
	0,5%	102,5%	110,1%	117,8%	125,4%	133,1%	140,7%	148,4%
	0,0%	99,1%	106,2%	113,2%	120,0%	127,3%	134,3%	141,4%
	-0,5%	96,3%	102,8%	109,3%	115,9%	122,4%	128,9%	135,4%
	-1,0%	93,9%	99,9%	106,0%	112,1%	118,1%	124,2%	130,3%
	-1,5%	91,8%	97,4%	103,1%	108,8%	114,4%	120,1%	125,8%

6.5 Overige risicomanagementactiviteiten in 2022

De eerste helft van 2022 werkte SPF aan het zekerstellen van de continuïteit van dienstverlening. Daartoe verkende het fonds verschillende mogelijkheden. Hierbij stelde ze periodiek risk assessments op. Vanuit de verschillende risicogebieden ontstond inzicht in de consequenties van mogelijke keuzes. Mede daardoor nam het bestuur een weloverwogen besluit.

Inhoudelijk voerden eerst de Commissie Vermogensbeheer en de Commissie Pensioenen & Communicatie de analyses uit. Daarna behandelde het bestuur deze analyses. Ze leidden tot acties en uiteindelijk tot een beheerst bestuurlijk proces. Hiermee toonde SPF aan dat het fonds de ontwikkelde risicomanagementstructuur ook toepast.

Het jaar 2022 kenmerkte zich ook door de ontwikkelingen op de beleggingsmarkten. De opgelopen rente en inflatie, en daaraan gekoppeld de (geo)politieke onzekerheid, verklaarden voor een groot gedeelte de schommelingen in marktwaardes van de beleggingsportefeuille. De dekkinggraad ontwikkelde zich dankzij de genoemde omstandigheden in positieve zin. Het kunnen voldoen aan de indexatieambitie van het fonds blijft daarentegen uitdagend. Het bestuur besprak dit dilemma uitvoerig, bijvoorbeeld bij de beslissingen rondom toeslagverlening en de vormgeving van het strategisch beleggingsbeleid. Risicomanagement droeg steeds op basis van risico-opinies bij aan de besluitvorming in het bestuur.

SPF stelde in 2022 de doelstelling tot aan de transitie naar het nieuwe stelsel vast, inclusief het daarbij horende beleid. Ook de komende jaren zoekt het fonds een balans tussen het kunnen voldoen aan de indexatieambitie en het beheersbaar houden van de nominale risico's.

7 KOSTEN

De uitvoeringskosten beïnvloeden het pensioenresultaat van de deelnemers. Daarom streeft SPF naar een acceptabel kostenniveau en besteedt het bestuur veel aandacht aan de beheersing van de uitvoeringskosten. Het bestuur stelt jaarlijks een budget op en volgt de kostenrealisatie via de kwartaalverslaglegging. Daarnaast volgt het fonds bij inhuur van diensten een strikt uitbestedings- en contractbeleid om kosten, kwaliteit en toegevoegde waarde bewust af te wegen. Het bestuur toetst de kwaliteit van de uitvoering via de kwartaalverslaglegging, de resultaten van deelnemerstevredenheidsonderzoeken en de evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst.

7.1 Pensioenbeheer

De kosten van pensioenbeheer bestaan uit kosten die SPF maakt voor alle werkzaamheden die het fonds verricht om de aanspraken te administreren, uitkeringen te verstrekken en de actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden volledig te informeren. De kosten voor pensioenbeheer drukt SPF op aanbeveling van de Pensioenfederatie uit in een bedrag per deelnemer. Het aantal deelnemers bestaat daarbij uit het totaal van actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Over 2022 kwamen de totale kosten per deelnemer voor SPF uit op € 307. Dit is een toename ten opzichte van 2021. In dat jaar kwamen de uitvoeringskosten uit op € 295 per deelnemer.

Pensioenbeheer	2022	2021
Pensioenadministratie	784.748	776.675
Communicatie	168.708	185.386
Bestuur en Financieel beheer	680.962	564.642
Kosten pensioenbeheer (Eur)	1.634.417	1.526.703
Actieven	2.971	2.960
Gepensioneerden	2.346	2.222
Deelnemers (aantal ultimo jaar)	5.317	5.182
Kosten per deelnemer (Eur)	307	295
Kosten (in % vh gem. Belegd vermogen)	0,06%	0,05%

SPF berekent de kosten per deelnemer door de kosten pensioenbeheer te delen door de aantallen deelnemers. De kosten pensioenbeheer staan in bovenstaande tabel. Ten aanzien van de aantallen deelnemers geldt dat deze over 2022 toenamen met 135 deelnemers.

7.2 Vermogensbeheer

De vermogensbeheerkosten bestaan enerzijds uit kosten voor fiduciair beheer, financieel risicomanagement, beleidsadvies en de uitvoering van het vermogensbeheer door DPS en anderzijds uit kosten van externe commerciële vermogensbeheerders.

Vermogensbeheer	2022	2021
Interne beheerkosten	5.335.277	5.129.758
Externe beheerkosten	7.180.949	6.214.719
Bewaarloon	122.219	201.367
Totale beheerkosten	12.638.445	11.545.844
Gemiddeld belegd vermogen intern	1.906.375.000	2.167.625.000
Gemiddeld belegd vermogen extern	1.011.875.000	1.047.750.000
Gemiddeld belegd vermogen totaal	2.918.250.000	3.215.375.000
Vermogensbeheerkosten (in % vh gem. belegd vermogen)	0,43%	0,36%
Transactiekosten (intern)	791.782	607.432
Transactiekosten (extern)	1.178.559	1.012.313
Totaal transactiekosten	1.970.341	1.619.745
Transactiekosten (in % vh gem. belegd vermogen)	0,07%	0,05%

Voor de vergelijking van de kosten van vermogensbeheer deelt SPF de kosten door het gemiddeld belegd vermogen van het fonds. De bepaling van de vermogensbeheerkosten op basis van het gemiddeld belegd vermogen is in lijn met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie. De vermogensbeheerkosten namen over 2022 ten opzichte van 2021 toe van 0,36% naar 0,43% van het gemiddeld belegd vermogen. De redenen hiervoor zijn de forse daling van het gemiddeld belegd vermogen en de stijging van de beheerkosten voor de illiquide beleggingen in infrastructuur.

Vermogensbeheer per beleggingscategorie	2022				2021			
	Beheerkosten		Transactiekost.		Beheerkosten		Transactiekost.	
	x €1.000	in %	x €1.000	in %	x €1.000	in %	x €1.000	in %
Aandelen	1.216	0,14%	293	0,04%	1.694	0,16%	453	0,04%
Vastgoed	1.006	0,32%	40	0,01%	1.689	0,47%	51	0,01%
Infrastructuur	3.614	2,62%	248	0,07%	1.320	1,18%	82	0,07%
Vastrentende waarden	2.865	0,18%	912	0,04%	3.227	0,19%	735	0,04%
Commodities	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige beleggingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Kosten overlay beleggingen	483	0,09%	477	0,11%	318	0,12%	299	0,11%
Bewaarloon	122	0,00%	-	-	201	0,01%	-	-
Overige kosten	1.970	0,07%	-	-	1.681	0,05%	-	-
Kosten fiduciair beheer	712	0,02%	-	-	765	0,02%	-	-
Advieskosten vermogensbeheer	651	0,02%	-	-	651	0,02%	-	-
Totale beheerkosten	12.638	0,43%	1.970	0,07%	11.546	0,36%	1.620	0,05%

7.3 Transactiekosten

Transactiekosten zijn kosten die SPF maakt om aan- en verkopen tot stand te brengen en administratief af te handelen.

SPF drukt de transactiekosten volgens de aanbeveling van de Pensioenfederatie uit in procenten van het gemiddeld belegd vermogen. Dit resulteerde in een kostenniveau van zeven basispunten over 2022. Dat betekende een toename van de transactiekosten met twee basispunten ten opzichte van 2021.

7.4 Vergelijking met andere fondsen

Om de uitvoeringskosten te kunnen vergelijken, voert SPF jaarlijks een benchmarkstudie uit. Die studie kent een vertraging van een jaar. Het bestuur vroeg evenals in 2021 een kostenbenchmark op bij Bell (sinds mei 2022 de nieuwe bedrijfsnaam voor Lane Clark & Peacock Netherlands). Reden voor de keuze voor Bell is dat hun kostenbenchmark wat betreft aanpak en kosten aansluit bij de behoefte van SPF. De kostenbenchmark betreft een onafhankelijke analyse over de jaren 2019 tot en met 2021.

De gemiddelde uitvoeringskosten van SPF voor pensioenbeheer zijn over die periode met € 292 lager dan de mediaan van de vergelijkingsgroep van pensioenfondsen (€ 325). De vermogensbeheerkosten uitgedrukt in procenten van het gemiddeld belegd vermogen komen over dezelfde periode met 0,40% hoger uit dan de vergelijkingsgroep die uitkomt op 0,31%. De reden hiervoor is dat SPF een relatief hoog percentage van het vermogen belegt in illiquide beleggingen. Eind 2022 bedroeg dit ruim 8%. De transactiekosten van SPF waren met 0,07% gelijk aan de mediaan van de vergelijkingsgroep.

8 VOORUITBLIK

De oorlog in Oekraïne

De oorlog in Oekraïne duurt helaas nog voort. Dat betekent dat op vele fronten onzekerheden blijven bestaan. Wat zijn de consequenties voor de brandstofprijzen en met name gas? Wat zijn de gevolgen van de sancties die Westerse landen tegen Rusland afkondigden? In hoeverre worden Westerse economieën geraakt door maatregelen tegen Rusland en de Russische bondgenoten? Voor 2023 is en blijft het lastig een voorspelling af te geven hoe de economie zich ontwikkelt en wat dat betekent voor het beleid van SPF. Het fonds houdt de vinger aan de pols. Tegelijkertijd besloot het bestuur om vooralsnog vast te houden aan het langetermijnbeleid vanwege de onzekerheid en onvoorspelbaarheid van de huidige crisis.

Inflatie

Een ander punt van zorg blijft de relatief nog steeds hoge inflatie. Centrale Bank en hebben tot begin 2022 een zeer sterk stimulerend beleid gevoerd hetgeen ertoe leidde dat de inflatie in Europa begon op te lopen eind 2021 en begin 2022. De oorlog in Oekraïne kwam daar nog bij. Midden 2022 is ook de ECB, net als alle andere financiële toezichthouders in de wereld, gestart met het verhogen van de rente. Gaan deze renteverhogingen voldoende zijn om de inflatie in en na 2023 te beteugelen? Renteverhogingen leiden niet tot een onmiddellijk effect. Daar gaat enige tijd overheen. Bovendien is het einde van de oorlog in Oekraïne nog niet in zicht.

Bankensector

In de tweede week van maart 2023 ging de Amerikaanse Silicon Valley Bank (SVB) failliet. De bank ging ten onder aan een klassieke 'bank run'. Als gevolg van grote verliezen op de obligatieportefeuille, veroorzaakt door de rentestijging, was SVB genoodzaakt om nieuwe aandelen uit te geven. Klanten verloren hun vertrouwen in de bank en haalden massaal hun tegoeden weg. Het gevolg: veel onrust in de bankensector en sterke dalingen van bank aandelen.

In dezelfde maand raakte ook Credit Suisse in de problemen. Na een reddingspoging van de Zwitserse Centrale Bank werd Credit Suisse overgenomen door UBS. In de Verenigde Staten kwamen meer kleine banken onder druk te staan. Amerikaanse grootbanken besloten daarop tot een gezamenlijke kapitaalinjectie.

SPF had geen aandelen van de banken die een faillissement hebben aangevraagd. De exposure naar Credit Suisse in de beleggingsportefeuille was minimaal. De directe impact op de portefeuille van het pensioenfonds was derhalve beperkt. Wel werd het pensioenfonds geraakt door de dalende koersen van bank aandelen.

Wet toekomst pensioenen

Het bestuur verwacht dat 2023 een belangrijk jaar wordt richting een nieuw pensioenstelsel. De kern van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) is een overstap naar een zogenoemde premiereregeling. Het nieuwe contract is niet langer primair gericht op een 'vaste' pensioenuitkering die meestijgt met de inflatie, een ambitie die al vele jaren niet volledig haalbaar bleek. De pensioenuitkering wordt meer variabel. Dit biedt minder zekerheid voor deelnemers en pensioengerechtigden en SPF kan pensioenen eerder verhogen. Anderzijds stijgt ook de kans op verlaging van pensioenen door negatieve resultaten. Het opbouwen van pensioen vindt voortaan plaats via persoonlijke pensioenvermogens.

Het wetsvoorstel hierover is voor de lente naar de Eerste Kamer gestuurd. Wat de Wtp voor SPF en de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden inhoudt, wordt de komende tijd meer duidelijk als sociale partners hierover concrete keuzes gaan maken.

De pensioenregeling tot aan het moment van transitie

Op 31 december 2023 eindigen de afspraken die sociale partners maakten over de huidige pensioenregeling. Het is dan aan alle partijen om opnieuw afspraken te maken over de periode tot aan de transitiedatum. De geplande datum is 1 januari 2026. Het kan zijn dat de afspraken moeten gelden voor een periode van twee jaar. Centraal staan dan de hoogte van de premie en het opbouwpercentage. Het is aan het bestuur om hierover afspraken te maken met sociale partners. Veel zal afhangen van de rentestand per eind 2023.

Keuzebegeleiding

Een ander belangrijk element in de Wtp is de aanscherping van de zorgplicht van pensioenfondsen. In dat kader moeten pensioenuitvoerders ervoor zorgen dat ze deelnemers goed informeren, zodat die afgewogen keuzes kunnen maken. Adequate deelnemerscommunicatie is de schakel tot succes.

Overige wet- en regelgeving

Wet bedrag ineens

De Wet bedrag ineens is onderdeel van het pakket aan maatregelen dat voortvloeit uit het pensioenakkoord. Deze wet regelt onder meer dat een (gewezen) deelnemer een deel van het ouderdomspensioen in één keer uitgekeerd kan krijgen. Tijdens de parlementaire behandeling zijn veel uitvoeringstechnische knelpunten gesignaleerd die nadelig kunnen zijn voor degene die gebruikmaakt van deze regeling. De verwachting is dat de wet niet eerder ingaat dan op 1 januari 2024.

SPF trof vooruitlopend hierop samen met DPS wel de nodige voorbereidingen om (gewezen) deelnemers per de ingangsdatum van de wet gebruik te kunnen laten maken van deze nieuwe mogelijkheid. Zo is er voldoende tijd om hierover te communiceren met de (gewezen) deelnemers.

Waardeoverdracht en afkoop kleine pensioenen

Per 1 januari 2023 is deze regeling aangepast. Voor SPF is van belang dat voortaan ook kleine nettopensioenen voor afkoop en waardeoverdracht in aanmerking komen.

Onderpand bij derivaten

Vanaf 18 juni 2023 dienen pensioenfondsen renteswaps via een zogenoemde central counterparty (CCP) af te sluiten. Dit geldt alleen voor nieuw af te sluiten renteswaps en niet voor bestaande bilaterale renteswaps.

Met renteswaps kan SPF het renterisico efficiënt afdekken. Schommelingen in de rente kunnen ertoe leiden dat het fonds onderpand ontvangt of moet leveren. Bij bestaande renteswaps kunnen staatsleningen als onderpand dienen, bij renteswaps via een CCP is dat altijd cash geld. Het moeten leveren van cash geld kan een risico zijn. SPF monitort daarom permanent wat de mogelijke leveringsverplichtingen zijn. Voorlopig schat het fonds het risico in als beheersbaar.

Overigens raakt deze regelgeving SPF voorlopig nog niet. De verplichting tot het afsluiten van renteswaps via de CCP is namelijk pas van toepassing wanneer renteswaps een minimale omvang hebben van € 3 miljard. Dat is bij SPF niet het geval.

Ontwikkeling UFR

SPF stelde de technische voorzieningen vast op basis van de rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank per 31 december 2022 en de genoemde factoren in de grondslagen bij de jaarrekening. De Nederlandsche Bank maakte bekend dat de UFR-systematiek conform het advies van de Commissie Parameters wijzigt per 1 januari 2023. Dit leidde tot een beperkte stijging van de verplichtingen en daarmee een iets lagere dekkingsgraad.

Financiële positie

De dekkingsgraad liet over de eerste maanden van 2023 een stijging zien, met name door de rentestijging. De dekkingsgraad kwam eind maart uit op 121,4% en de beleidsdekkingsgraad op 125,9%.

Duurzaamheidsbeleid

Ook in 2023 blijft het duurzaamheidsbeleid een belangrijk agendapunt voor het bestuur. Voorbeelden van acties die het bestuur voor 2023 noemde op het gebied van duurzaamheid zijn:

- Evalueren en eventueel uitbreiden van het uitsluitingenbeleid voor landen en bedrijven op basis van de duurzaamheidsambitie van het fonds en de door deelnemers aangegeven wensen uit het deelnemersonderzoek in 2022;
- Beleid bepalen voor als een engagementtraject met een bedrijf niet de gewenste resultaten oplevert;
- Vaststellen CO₂-reductiedoelstelling;
- Vaststellen van de Sustainable Development Goals (SDG's) waarop het fonds wil focussen;
- Onderzoeken allocatiemogelijkheden naar focus-SDG's binnen de beleggingsportefeuille;
- Verdere invoering van de vereisten uit de Sustainable Finance Disclosure Regulation;
- Het draagvlak voor duurzaam en verantwoord beleggen onder deelnemers vergroten door meer te rapporteren over onze activiteiten en resultaten op het gebied van duurzaamheid.

Communicatiebeleid 2023 tot en met 2025

Het bestuur besloot om voor de periode 2023 tot en met 2025 het bestaande communicatiebeleid te handhaven. Een belangrijk aandachtspunt in de communicatie wordt het nieuwe pensioenstelsel. Nu de Tweede Kamer de Wtp aannam en de sociale partners de contouren van de nieuwe regeling bepaalden, kan ook SPF zijn verantwoordelijkheid nemen. In de loop van 2023 werkt het fonds een communicatieplan nieuwe pensioenregeling uit met concrete acties naar de verschillende SPF-doelgroepen.

Dienstverleningsovereenkomst

Begin 2023 sloot SPF een nieuwe Dienstverleningsovereenkomst (DVO) af met DPS. In de DVO zijn de bestaande afspraken verder gespecificeerd en waar nodig getoetst op volledigheid. Het fonds hecht er namelijk veel waarde aan dat DPS de komende jaren beschikbaar blijft voor het leveren van een integrale en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening.

Pensioenuitvoering

Nu DSM ervoor kiest om DPS op afstand van de onderneming te zetten, is het belangrijk dat ook een toekomstige aandeelhouder de door SPF en DPS in de DVO gemaakte afspraken respecteert. SPF volgt de ontwikkelingen hieromtrent op de voet. Mocht daar aanleiding toe zijn, zal het bestuur actie ondernemen om de belangen van SPF te waarborgen.

Het bestuur,

Arnout Korteweg, onafhankelijk voorzitter

Jos van Gisbergen

Willem Grin

Kim Haasbroek

Leon Jacobs

Stuf Kaasenbrood

John van Moorsel

Maurice Pelsers

Angela Peters-Derksen

Rudger Schiewer

Giselle Verwoort

JAAARREKENING

9 JAARREKENING

9.1 Balans per 31 december

	2022	2021
ACTIVA (in € mln.)		
Beleggingen		
Vastgoedbeleggingen	265,0	395,2
Aandelen	785,5	1.128,9
Vastrentende waarden	1.487,9	1.706,2
Derivaten	16,4	12,1
Overige beleggingen	148,3	127,9
	<u>2.703,1</u>	<u>3.370,3</u>
waarvan voor risico fonds	2.657,6	3.321,1
waarvan voor risico deelnemer (PPS)	40,4	44,1
waarvan voor risico deelnemer (NPR)	5,1	5,1
Vorderingen en overlopende activa		
Overige vorderingen	4,6	3,7
	<u>4,6</u>	<u>3,7</u>
Overige activa		
Liquide middelen	37,3	8,0
	<u>37,3</u>	<u>8,0</u>
	<u>2.745,0</u>	<u>3.382,0</u>
PASSIVA (in € mln.)		
Pensioenfondsreserve	447,4	492,5
Technische Voorziening		
TV voor risico fonds	2.189,1	2.805,2
TV voor risico deelnemer	45,6	49,2
	<u>2.234,7</u>	<u>2.854,4</u>
Overige schulden en overlopende passiva		
Derivaten	50,3	30,1
Schulden aan kredietinstellingen	9,3	2,6
Overige schulden	3,3	2,4
	<u>62,9</u>	<u>35,1</u>
	<u>2.745,0</u>	<u>3.382,0</u>

9.2 Staat van baten en lasten

	2022	2021
BATEN (in € mln.)		
Bijdragen		
Werkgever	53,2	52,9
Werknemer	1,1	0,9
	<u>54,3</u>	<u>53,8</u>
Beleggingsresultaten		
Direct	-28,6	72,3
Indirect	-621,8	148,9
Kosten vermogensbeheer	-6,8	-7,2
Transactie gerelateerde kosten	-0,1	-0,2
	<u>-657,3</u>	<u>213,8</u>
Overige baten	-	-
	<u><u>-603,0</u></u>	<u><u>267,6</u></u>
LASTEN (in € mln.)		
Uitkeringen	-60,7	-55,5
Mutatie pensioenverplichtingen	619,7	184,7
Saldo waardeoverdrachten		
Inkoop	2,2	1,1
Afkoop	-1,7	-2,6
	<u>0,5</u>	<u>-1,5</u>
Uitvoeringskosten	-1,6	-1,5
Overige lasten	0,0	0,0
	<u><u>557,9</u></u>	<u><u>126,2</u></u>
TOTAAL RESULTAAT	<u><u>-45,1</u></u>	<u><u>393,8</u></u>

9.3 Kasstroomoverzicht

	(in € mln.)	
	2022	2021
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen bijdragen	54,0	51,6
Ontvangen waardeoverdrachten	2,2	1,1
Betaalde uitkeringen	-60,6	-54,2
Betaalde waardeoverdrachten	-1,7	-2,6
Betaalde kosten pensioenbeheer	-1,7	-1,5
	-7,8	-5,6
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en lossingen	716,3	519,6
Directe beleggingsopbrengsten	-30,4	70,9
Aankopen en verstrekkingen	-582,9	-546,2
Betaalde kosten vermogensbeheer	-6,9	-7,4
Indirecte beleggingsopbrengsten	-65,7	6,5
	30,4	43,4
NETTO KASSTROOM	<u>22,6</u>	<u>37,8</u>
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN / SCHULDEN AAN KREDIETINSTELLINGEN	<u>22,6</u>	<u>37,8</u>

9.4 Grondslagen voor de waardering

Algemeen

De jaarrekening is voor Stichting Pensioenfonds SABIC, gevestigd in gemeente Sittard. Het KvK-nummer van de Stichting is 14076811. De jaarrekening is opgesteld conform Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 400 en 610). Vanaf boekjaar 2015 is de RJ 400 gewijzigd. Deze richtlijn geeft invulling aan de wettelijke vereisten van beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de rechtspersoon wordt geconfronteerd. SPF zet de belangrijkste risico's, geïmplementeerde beheersmaatregelen en mogelijke impact uiteen in hoofdstuk 6 van het bestuursverslag. In dit hoofdstuk zijn ook de wijzigingen in het afgelopen jaar opgenomen in het systeem van risicomanagement. Tot slot wordt via de toelichting op de actuariële analyse inzicht gegeven wat de impact van de belangrijkste risico's waren in het afgelopen jaar.

Beleggingen in participaties in microfinanciering, renewable energy, infrastructuur en beleggingen in beleggingsinstellingen waarbij geen onderscheid naar categorie te maken is, presenteert SPF als overige beleggingen.

De spaarsaldi van de Prepensioenspaarregeling (PPS) en de Nettopensioenregeling (NPR) zijn voor risico van de deelnemers. In het beleggingsbeleid van de PPS is echter geen verschil in beleid tussen belegd vermogen voor risico van SPF en voor de deelnemers. De beleggingsmix voor de NPR is een lifecycle die gebaseerd is op de matching- en rendementsportefeuille van SPF. Per saldo komt het erop neer dat 1,7% van het belegd vermogen voor risico van de deelnemers is.

Schattingswijzigingen en veronderstellingen

Bij het opstellen van de jaarrekening is het gebruik van schattingen en veronderstellingen noodzakelijk.

Voor financiële activa en financiële verplichtingen die gewaardeerd worden tegen reële waarde, dient de rechtspersoon aan te geven of de boekwaarden zijn afgeleid van genoteerde marktprijzen, onafhankelijke taxaties, netto-contante-waarde berekeningen of dat een andere geschikte methode is gehanteerd. De waarde van de beleggingen is voor een groot deel gebaseerd op marktinformatie. Voor niet-beursgenoteerde beleggingen waarvan geen marktinformatie beschikbaar is, worden schattingen en veronderstellingen toegepast om de waarde te bepalen. Het gaat hierbij om met name beleggingsmandaten in onder meer infrastructuur en renewable energy.

Daarnaast gebruikt SPF schattingen en veronderstellingen bij de bepaling van de vermogensbeheerkosten die niet direct aan SPF gefactureerd worden. Deze veronderstellingen zijn volledig gebaseerd op de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Salderingen

Een financieel actief en passief saldeert SPF en is als nettobedrag in de balans opgenomen. Dit gebeurt alleen als de wettelijke of contractuele bevoegdheid bestaat om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat deze posten op deze wijze af te wikkelen.

Waarderingsgrondslagen per categorie

Buitenlandse valuta

Waarden van activa en passiva genoteerd in buitenlandse valuta rekent SPF om naar euro's tegen de ultimo koersen van het verslagjaar. Transacties in vreemde valuta worden in de administratie tegen dagkoersen opgenomen. Koersverschillen worden geboekt bij de indirecte beleggingsopbrengsten.

Beleggingen algemeen

Transacties administreert SPF op basis van transactie datum. De actuele marktwaarde van beursgenoteerde beleggingen in de administratie van SPF is gebaseerd op cijfers afkomstig van Thompson Financial.

Beleggingen in vastgoed

Beleggingen in beursgenoteerd onroerend goed waardeert SPF tegen de ultimo verslagjaar bekende marktwaarde. Beleggingen in niet-beursgenoteerde onroerend goed participatiemaatschappijen worden gewaardeerd tegen de laatst bekende intrinsieke waarde, voor zover deze de marktwaarde van de onderliggende beleggingen reflecteert (opgave van de externe manager).

Beleggingen in aandelen

Beleggingen in aandelen worden gewaardeerd op de ultimo verslagjaar bekende marktwaarde. Aandelen die niet op de beurs zijn genoteerd, worden gewaardeerd tegen de geschatte marktwaarde (opgave van de externe vermogensbeheerder).

Beleggingen in vastrentende waarden

Beleggingen in vastrentende waarden worden gewaardeerd op ultimo verslagjaar bekende marktwaarde inclusief opgelopen rente. De waardering van de overige vastrentende waarden wordt via een theoretische prijs berekend op basis van de op dat moment geldende rentecurve. Hierbij worden actuele creditspreads als risico-opslag gebruikt.

Beleggingen in derivaten

Beleggingen in beursgenoteerde derivaten worden gewaardeerd tegen de ultimo verslagjaar bekende marktprijzen. Onderhandse derivaten, waarvan geen directe marktwaardering beschikbaar is, worden gewaardeerd op basis van actuele marktparameters.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen de ultimo verslagjaar bekende marktprijzen. De overige beleggingen waarvan geen directe marktwaardering beschikbaar is, worden gewaardeerd op basis van (nog niet) extern gevalideerde jaarverslagen en opgaven van de externe manager.

Vorderingen

Vorderingen worden tegen de nominale waarde opgenomen. Vorderingen betreffende beleggingen zijn onder Beleggingen meegenomen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Pensioenfondsreserve

De pensioenfondsreserve bestaat uit het verschil tussen de activa en de verplichtingen en schulden. SPF maakt geen onderscheid naar bestemmingsreserves, wettelijke reserves en overige reserves. De reserve bestaat daarom uit een algemene reserve.

Technische Voorziening (pensioenverplichtingen)

Onder pensioenverplichtingen worden verstaan de verplichtingen wegens pensioenaanspraken van deelnemers en gewezen deelnemers, en van nagelaten betrekkingen. Deze verplichtingen berekent SPF als de contante waarde van de door de verzekerden tot de balansdatum verkregen pensioenaanspraken.

Het fonds heeft in 2022 een grondslagenonderzoek uitgevoerd. Als gevolg van dit onderzoek heeft het bestuur op 9 december 2022 besloten tot de volgende wijzigingen in de waarderingsgrondslagen:

- Toepassing van de nieuwe AG Prognosetafel 2022;
- Toepassing van de SPF ervaringssterfte 2022;
- Handhaving van het leeftijdsverschil tussen mannen en vrouwen op 2 jaar, maar verhoging van de additionele opslag op de netto TV van 0,65% naar 0,85%;
- Verlaging van de opslag voor dekking van toekomstige uitvoeringskosten op de netto voorziening (inclusief andere opslagen) van 2,75% naar 2,25%;
- Verhoging van de risicopremie voor premievrije pensioendoorbouw bij arbeidsongeschiktheid van 3,0% van de koopsom voor de jaaropbouw naar 6,5%;
- Verhoging van de risicopremie voor arbeidsongeschiktheidspensioen bij arbeidsongeschiktheid van 1,5% van het verzekerde arbeidsongeschiktheidspensioen naar 2,5%.

De overige grondslagen blijven ongewijzigd.

De aangepaste waarderingsgrondslagen worden per ultimo 2022 meegenomen in de technische voorziening. De waarderingsgrondslagen die gebruikt zijn bij het vaststellen van de technische voorziening zijn volgend samengevat:

Interest:	Conform de rentetermijnstructuur van de nominale marktrente per 31 december 2022 zoals gepubliceerd door DNB (2022: 2,6%; 2021: 0,6%).
Interest-toevoeging:	De 1-jaarsrente conform de rentetermijnstructuur van de nominale marktrente primo 2022 zoals gepubliceerd door DNB (-/-0,486%).
Sterfte:	Volgens de AG-Prognosetafel 2022 met fonds specifieke ervaringssterfte. Voor de netto pensioenregeling worden aanvullend deze correctiefactoren voor ervaringssterfte vermenigvuldigd met een factor van 0,94.
Burgerlijke staat:	Bij de vaststelling van de voorziening voor partnerpensioen wordt uitgegaan van de SPF Partnerfrequentie 2022. Na pensioeningang wordt de voorziening vastgesteld op basis van de werkelijke burgerlijke staat (bepaalde partnersysteem).

Leeftijdsverschil:	Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op twee jaar gesteld (man ouder dan vrouw) met aanvullend een opslag op de netto TV ter hoogte van 0,85%.
Leeftijden:	Bij leeftijdsbepaling wordt ervan uitgegaan dat iedereen halverwege het jaar geboren is.
Uitkeringen:	De uitkeringen worden continu betaalbaar verondersteld. In de technische voorziening risico fonds moet rekening gehouden worden met het feit dat het pensioen in de maand van overlijden nog volledig wordt uitgekeerd. Hierdoor wordt er gemiddeld een halve maand meer pensioen uitgekeerd dan waarvoor in het administratiesysteem een voorziening wordt bepaald. De technische voorziening voor risico fonds wordt o.a. hiervoor gecorrigeerd middels een opslag van 0,25%.
Kosten:	De dekking voor toekomstige excassokosten bedraagt 2,25% van de verplichtingen.
Arbeidsongeschiktheid:	Voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt mede rekening gehouden met het premievrije deel van de toekomstige pensioenopbouw. Bij de bepaling van de voorziening voor arbeidsongeschiktheid wordt de toekomstige schadelast voor zieke deelnemers op balansdatum op nihil gesteld.

Schulden

Schulden worden opgenomen tegen nominale waarde.

Resultaatbepaling

Bijdragen

Bijdragen worden toegerekend aan het jaar waarin de daarmee samenhangende pensioenaanspraken worden opgebouwd.

Beleggingsresultaten

Onderscheiden worden directe en indirecte beleggingsresultaten.

- Directe beleggingsresultaten bestaan uit dividenden, coupon betalingen, interestontvangsten en vergoedingen voor bruikleen. Deze opbrengsten worden aan het boekjaar toegerekend waar ze betrekking op hebben.
- Indirecte beleggingsresultaten omvatten gerealiseerde en niet gerealiseerde waardeverschillen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutaresultaten worden hierin meegenomen.

Uitkeringen

De uitkeringen bestaan uit de bedragen die aan de uitkeringsgerechtigden in het boekjaar zijn betaald.

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Uitvoeringskosten die direct gerelateerd zijn aan vermogensbeheer worden conform RJ 610 in mindering gebracht op de beleggingsresultaten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld op basis van de directe methode.

9.5 Toelichting op de balans

9.5.1 Beleggingen

Vastgoedbeleggingen

SPF heeft posities in vastgoed. Vastgoed bevat beleggingen in onroerend goed aandelen die op de beurs zijn genoteerd (indirect onroerend goed) en daarmee een sterke gevoeligheid kennen met de beursbewegingen. Vastgoed bevat ook beleggingsfondsen die direct in onroerend goed beleggen waarvan de koersvorming minder bepaald wordt door beursstemming, maar meer door de onderliggende waarde van de vastgoedobjecten (onder meer kantoren, winkels en woningen) die in het beleggingsfonds worden aangehouden. SPF belegt niet in direct onroerend goed. De volgende tabel geeft een overzicht van de beleggingen per vastgoed categorie, regio en valuta.

(in € mln.)

	<u>2022</u>		<u>2021</u>	
<u>Categorie</u>				
Indirect beursgenoteerd	191,7	72%	317,0	80%
Indirect niet beursgenoteerd	73,3	28%	78,2	20%
Totaal	265,0	100%	395,2	100%
<u>Regio</u>				
Europa	157,4	59%	225,3	57%
Noord Amerika	63,5	24%	114,1	29%
Azië	34,9	13%	43,0	11%
Australië/ Nieuw Zeeland	9,2	3%	12,8	3%
Totaal	265,0	100%	395,2	100%
<u>Valuta</u>				
EUR	114,3	43%	156,0	39%
USD	62,0	24%	110,9	28%
GBP	26,9	11%	45,7	12%
JPY	18,8	7%	23,8	6%
HKD	8,9	3%	10,1	3%
AUD	9,2	3%	12,8	3%
CHF	6,6	2%	7,5	2%
SEK	9,0	3%	15,3	4%
SGD	6,4	2%	7,8	2%
CAD	2,2	1%	4,2	1%
NOK	0,7	0%	1,1	0%
NZD	0,0	0%	0,0	0%
ZAR	0,0	0%	0,0	0%
Totaal	265,0	100%	395,2	100%

Aandelen

Om de rendementsambitie waar te maken belegt SPF in zakelijke waarden waaronder aandelen. Hierbij wordt een lange termijnvisie gevolgd waarbij belegd wordt in aandelen met een solide karakter. Dit laatste betekent dat de aandelenposities van SPF in neergaande markten minder sterk geraakt worden. Terwijl in opgaande markten de resultaten gemiddeld genomen achterblijven bij de marktgraadmeters.

	(in € mln)			
	<u>2022</u>		<u>2021</u>	
<u>Categorie</u>				
Beursgenoteerde aandelen	551,0	70%	830,7	74%
Beleggingsfondsen	234,5	30%	298,2	26%
Totaal	785,5	100%	1.128,9	100%
<u>Regio</u>				
Europa	324,7	42%	466,3	41%
Noord Amerika	230,8	29%	360,7	32%
Azië / Pacific	121,4	15%	148,9	13%
Emerging Markets	108,6	14%	153,0	14%
Totaal	785,5	100%	1.128,9	100%
<u>Valuta</u>				
USD	347,9	44%	376,4	33%
EUR	302,7	39%	552,5	49%
GBP	58,3	7%	85,2	8%
CHF	49,1	6%	72,2	6%
SEK	13,7	2%	24,0	2%
DKK	13,8	2%	17,6	2%
NOK	0,0	0%	1,0	0%
Totaal	785,5	100%	1.128,9	100%
<u>Sector</u>				
Consumentengoederen	112,4	14%	166,1	15%
Gezondheidszorg	110,4	14%	156,4	14%
Consumentendiensten	74,1	9%	110,0	10%
Financiële instellingen	119,4	15%	147,6	13%
Informatietechnologie	106,0	13%	170,5	15%
Industrie	91,4	12%	127,4	11%
Grondstoffen	52,0	7%	70,2	6%
Utilities	31,5	4%	53,2	5%
Telecommunicatie	37,0	5%	76,9	7%
Energie	36,2	5%	40,7	4%
Overige	15,1	2%	9,9	1%
Totaal	785,5	100%	1.128,9	100%

Vastrentende waarden

SPF houdt materiële posities aan in vastrentende waarden als stabiele basis voor de uitvoering van het beleggingsbeleid. De beleggingen in vastrentende waarden omvatten beleggingen in reguliere staats- en bedrijfsobligaties, obligaties die gekoppeld zijn aan de inflatie, hypotheke, deposito's en beleggingen in beleggingsfondsen waarvan het grootste deel in obligaties belegd is. In de volgende tabellen worden de beleggingen in vastrentende waarden uitgesplitst naar categorie, regio, looptijd, valuta en credit rating.

	(in € mln.)			
	<u>2022</u>		<u>2021</u>	
<u>Categorie</u>				
Staatsobligaties	475,7	31%	550,5	33%
Inflation-linked obligaties	159,7	11%	207,4	12%
Credits	231,8	16%	260,8	15%
Credits High Yield	206,7	14%	222,7	13%
Beleggingsfondsen (EMD)	131,2	9%	139,0	8%
Hypotheke	282,8	19%	329,8	19%
Deposito	0,0	0%	-4,0	0%
Totaal	1.487,9	100%	1.706,2	100%
<u>Regio</u>				
Europa	1.196,7	80%	1.325,3	78%
Noord & Midden Amerika	148,9	10%	229,6	13%
Emerging markets	131,2	9%	139,0	8%
Pacific RIM / Global	11,1	1%	12,3	1%
Totaal	1.487,9	100%	1.706,2	100%
<u>Looptijd</u>				
< 1 jaar	12,4	1%	13,2	1%
1-3 jaar	84,3	6%	84,6	5%
4-5 jaar	99,0	7%	82,5	5%
6-10 jaar	174,8	12%	233,6	14%
11-20 jaar	366,1	25%	356,2	21%
> 20 jaar	229,7	15%	348,5	20%
Funds	521,6	35%	587,6	34%
Totaal	1.487,9	100%	1.706,2	100%
<u>Valuta</u>				
EUR	1.235,6	83%	1.433,4	84%
DKK	0,0	0%	0,0	0%
SEK	13,4	1%	10,9	1%
USD	238,9	16%	261,9	15%
Totaal	1.487,9	100%	1.706,2	100%

Credit rating

Aaa	347,5	23%	414,3	24%
Aa	580,1	39%	685,1	40%
A	83,5	6%	80,3	5%
Baa	281,1	19%	313,6	18%
Ba	44,0	3%	52,6	3%
≤B	151,7	10%	160,3	9%
Totaal	1.487,9	100%	1.706,2	100%

Derivaten

Derivaten zijn afgeleide producten die SPF gebruikt om specifieke risico's af te dekken of om op een snelle wijze tactische exposure op bepaalde markten te verkleinen of te vergroten. Ten aanzien van derivaten zijn strikte restricties afgeleid die voortdurend door SPF worden bewaakt. In de volgende tabellen worden de verschillende derivaten uitgesplitst naar type contract en valutasoort.

(in € mln.)

<u>Categorie</u>	<u>2022</u>			<u>2021</u>		
	Activa	Passiva	Totaal	Activa	Passiva	Totaal
Swaps	8,1	-47,7	-39,6	11,6	-23,8	-12,2
FX forwards	8,3	-2,6	5,7	0,5	-6,3	-5,8
Totaal	16,4	-50,3	-33,9	12,1	-30,1	-18,0

Valuta

USD	7,4	-3,7
EUR	-39,6	-12,2
GBP	0,3	-1,5
CHF	0,4	-0,9
JPY	-2,5	0,3
Totaal	-33,9	-18,0

Omdat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen, loopt SPF renterisico. Gelet op de risicohouding van SPF, dekt SPF het renterisico strategisch af via een dynamische rentestafel gerelateerd aan de actuele rentestand. Op basis van de huidige rente hanteert SPF ultimo 2022 een ex ante strategische afdekking van het nominale renterisico van 62%. De renteafdekking vindt deels plaats met derivaten (swaps).

De swapportefeuille had ultimo 2022 een bruto nominale exposure van € 657 mln, waarvan een bruto nominale exposure van € 250 miljoen euro centraal geclearde swaps. De marktwaarde van de swapportefeuille bedroeg € 39,6 mln per ultimo 2022. Om het tegenpartijrisico van derivatenposities te beperken, wisselt SPF onderpand uit met de tegenpartijen. Hiertoe wordt op dagbasis de marktwaarde van de swapposities bewaakt en wordt op basis van de marktwaarde-ontwikkeling onderpand gestort of gevraagd. De waarde van dat onderpand bedroeg ultimo 2022 € 38,6 mln.

Op beleggingen buiten de Eurozone loopt SPF valutarisico. Het valutarisico dekt SPF strategisch voor 70% af met valutatermijncontracten (FX-forwards). Deze FX-forwards worden op kwartaalbasis afgewikkeld. De marktwaarde wordt, zowel actief als passief (per contract), op de balans verantwoord onder derivaten.

Met futures kan de exposure naar verschillende aandelenmarkten vergroot of verkleind worden. Ultimo 2022 had SPF geen futures posities op onderliggende individuele titels zoals aandelen of obligaties en kende SPF evenmin een positie in futures op indices.

Overige beleggingen

Overige beleggingen omvatten onder meer beleggingen in microfinanciering, renewable energy en infrastructuur. In het volgende overzicht is te zien welke beleggingen tot de overige beleggingen behoren. Daarnaast is een specificatie van de valutaverdeling weergegeven.

	(in € mln.)	
Categorie	2022	2021
Mixfondsen	0,0	3,0
Infrastructuur	148,3	118,1
Renewable Energy	0,0	6,8
Microfinance	0,0	0,0
Totaal	148,3	127,9
Valutaverdeling		
EUR	144,1	121,2
USD	0,0	3,0
GBP	4,2	3,7
Totaal	148,3	127,9

Aanvullende toelichting

- SPF belegt niet in aandelen of obligaties van SABIC, de geassocieerde onderneming.
- Met de custodian CACEIS - Kasbank is overeengekomen dat aandelen en obligaties kunnen worden uitgeleend aan derden. Hierbij wordt het juridisch eigendom overgedragen, maar blijven de stukken economisch eigendom van SPF. Voor het uitlenen wordt een vergoeding ontvangen. Hieraan gekoppeld wordt onderpand gestort in de vorm van stukken (aandelen of vastrentende waarden van hoge kredietwaardigheid) ter afdekking van de uitgeleende stukken. Op dag basis worden de leenposities en het onderpand gemonitord. Aandelen worden niet uitgeleend ten tijde van aandeelhoudersvergaderingen waarop SABIC een stem kan uitbrengen overeenkomstig zijn beleid. De omvang van securities lending bij SPF is € 240,4 mln. ultimo 2022 met onderpand van € 246,5 mln. De opbrengsten van securities lending bedroegen over 2022 € 0,64 mln. (2021: €0,23 mln).
- Vorderingen en schulden over beleggingen zijn conform RJ 610 toegewezen aan de betreffende beleggingscategorie.
- Alle beleggingen zijn het saldo van de beleggingen voor zowel de reguliere pensioenregeling als de PPS- en NPR-regelingen. Per saldo is 1,7% van alle beleggingen ten behoeve van de PPS- en NPR -regeling.

Mutatieoverzicht

In volgend overzicht zijn de mutaties in de verschillende beleggingscategorieën te zien, exclusief de liquide middelen mutaties.

Mutatieoverzicht (in € mln.)	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overig	Totaal
Waarde 31-12-2021	395,2	1.128,9	1.706,2	-18,0	128,0	3.340,3
Aankopen	12,0	200,5	167,2	-	11,1	390,8
Verkopen / Aflossing	-34,3	-343,0	-117,5	-	-6,5	-501,3
Waardeontwikkeling / overig	-107,9	-200,9	-268,0	-15,9	15,7	-576,9
Waarde 31-12-2022	265,0	785,5	1.487,9	-33,9	148,4	2.652,9

Aansluiting balans en interne portefeuilles

Het volgend overzicht toont de aansluiting tussen de indeling van de beleggingsportefeuilles (linkerzijde) volgens het beleggingsbeleid van SPF en de indeling zoals deze in de jaarrekening wordt gehanteerd (bovenzijde). De grootste verschillen zitten in de toekenning van de beleggingen uit de Alternatieve Beleggingen portefeuille aan de beleggingscategorieën zoals deze door RJ 610 zijn vastgesteld. Daarnaast worden in de interne indeling van de beleggingsportefeuilles liquide middelen volgens GIPS© toegewezen aan de portefeuilles waarvoor deze worden aangewend.

Transponatietabel	Indeling jaarrekening							Totaal	
	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten activa	Overige beleggingen	Liquide middelen / Ov Vord*	Schuld aan Kredietinst. / Ov Schuld		Derivaten passiva
Matchingportefeuille			1.150,0	8,1	0,0			-47,8	1.110,3
Government bonds			475,7						475,7
Swaps				8,1				-47,8	-39,7
Inflation linked bonds			159,7						159,7
Credits			231,8						231,8
Mortgages			282,8						282,8
Rendementsportefeuille	265,0	785,5	337,9	8,3	148,3			-2,5	1.542,5
Currency overlay				8,3				-2,5	5,8
Aandelen		785,5							785,5
Obligaties			337,9						337,9
Onroerend Goed bg	191,7								191,7
Onroerend Goed nbg	73,3								73,3
Infrastructure					148,3				148,3
Private Equity					0,0				0,0
Liquiditeiten			0,0			37,3	-9,3		28,0
Totaal	265,0	785,5	1.487,9	16,4	148,3	37,3	-9,3	-50,3	2.680,8

* Vorderingen op de balans bestaan deels uit niet beleggingen gerelateerde vorderingen. Daarmee kunnen beperkte verschillen ontstaan met de transponatietabel.

In de volgende tabel is de indeling per beleggingscategorie weergegeven volgens RJ290. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Level 1: waardering op basis van beursnotering;
- Level 2: waardering op basis van direct waarneembare marktdata anders dan level 1 (afgeleide prijzen);
- Level 3: waardering op basis van netto contante waarde berekening;
- Level 4: waardering niet op basis van waarneembare beursnotering, maar op basis van extern gevalideerde modellen, overeengekomen uitgangspunten en jaarverslagen.

Levelindeling (in € mln.)	level 1	level 2	level 3	level 4	Totaal
Vastgoed	191,7			73,3	265,0
Aandelen	783,1			2,4	785,5
Vastrentendewaarden	1.376,9			111,0	1.487,9
Derivatenactiva			16,4		16,4
Overige beleggingen	0,0			148,3	148,3
Liquide middelen / Ov Vord	37,3				37,3
Schuld aan Kredietinst. / Ov Schld	-9,3				-9,3
Derivatenpassiva			-50,3		-50,3
Totaal	2.379,7	-	-33,9	335,0	2.680,8

De beleggingen in Level 4 bestaan voor € 148,3 mln. uit participaties in alternatieve beleggingen, voor € 73,3 mln. uit niet beursgenoteerd vastgoed, voor € 2,4 mln uit aandelen en voor € 111,0 mln. uit vastrentende waarden. De waardering ten behoeve van dit jaarverslag van de beleggingen die door externe managers worden beheerd, geschiedt gedeeltelijk op basis van nog niet extern gevalideerde opgaven van de externe managers. Ultimo 2021 is eenzelfde werkwijze toegepast waarbij de in de jaarrekening 2021 opgenomen cijfers per saldo 0,13% afweken van de definitieve gevalideerde cijfers van de externe managers.

9.5.2 Toelichting vorderingen en overlopende activa

	(in € mln.)	
	2022	2021
Vorderingen		
Individuele waardeoverdrachten	0,0	0,0
Overige debiteuren	4,6	3,7
Totaal	4,6	3,7

De post overige debiteuren bestaat uit nog te ontvangen dividend en terug te vorderen dividendbelasting.

9.5.3 Toelichting overige activa

De overige activa bestaan uit saldi van diverse bankrekeningen in verschillende valuta, omgerekend tegen de slotkoers van eind 2022.

Liquide Middelen (in € mln.)	2022	2021
ING Bank EURO	17,8	1,4
Caceis (KasBank) EURO	5,6	1,8
Caceis (KasBank) non-EURO (diverse valuta)	13,9	4,8
Collateral Societe General	-	-
Collateral Insight	-	-
Collateral Morgan Stanley	-	-
Totaal	37,3	8,0

9.5.4 Toelichting pensioenfondsreserve

De pensioenfondsreserve bestaat uit het verschil tussen de verplichtingen en bezittingen van het pensioenfonds. SPF onderscheidt in zijn jaarrekening geen bestemmingsreserves. In 2022 is het negatief resultaat van € 45,1 mln. aan de pensioenfondsreserve onttrokken. Hierdoor resulteert een pensioenfondsreserve van € 447,4 mln.

<u>Vermogen en Voorzieningen.</u> <u>Eigen Vermogen en verloop Dekkingsgraad</u>	<u>2022</u>		<u>2021</u>			
	<u>Vermogen</u> € mln.	<u>Voorziening</u> € mln.	<u>EV</u> € mln.	<u>Dg</u> %	<u>EV</u> € mln.	<u>Dg</u> %
Stand primo	3.346,9	2.854,4	492,5	117,3	98,7	103,2
Bijdragen						
- Ontvangen bijdragen	54,2					
- Pensioenopbouw		71,6				
Resultaat op bijdrage			-17,4	-1,0	-23,5	-0,8
Uitkeringen						
- Betaalde pensioenuitkeringen	-60,7					
- Ontrekking voor pensioenuitkeringen		-60,6				
Resultaat op uitkeringen			-0,1	0,4	-0,3	0,1
Toeslagverlening		251,7				
Toeslagen			-251,7	-11,8	-14,0	-0,5
Beleggingen						
- Beleggingsopbrengsten	-657,3					
- Rentetoevoeging pensioenverplichtingen		-11,9				
- Wijziging rente pensioenverplichtingen		-873,8				
Resultaat op Beleggingen			228,4	29,3	434,7	15,5
Langlevens en overige resultaten						
- Resultaat op kanssystemen		-6,8				
- Resultaat wijziging overlevingsgrondslagen		11,1				
- Kosten	-1,6	-2,1				
- Dotatie wg / CWO	-	-				
- Overige resultaten	0,6	1,1				
Langlevens en overige resultaten			-4,3	-14,2	-3,1	-0,2
Stand ultimo	2.682,1	2.234,7	447,4	120,0	492,5	117,3

Het minimaal vereist eigen vermogen is vastgesteld op 4,2% van de technische voorziening voor risico fonds en risico deelnemer. Het minimaal vereist eigen vermogen ultimo 2022 bedraagt € 94,3 mln. Het vereist eigen vermogen is het vermogen dat hoort bij de evenwichtssituatie van het pensioenfonds en is vastgesteld op 21,8% van de technische voorziening voor risico fonds en risico deelnemer. In die situatie is het vereist eigen vermogen zodanig vastgesteld dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen een periode van één jaar over minder vermogen beschikt dan de hoogte van de technische voorziening. Voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt uitgegaan van de door DNB ontwikkelde gestandaardiseerde methode. Ultimo 2022 bedraagt het vereist eigen vermogen € 487,4 mln.

<u>Vaststelling vereist eigen vermogen</u>	(in € mln.)	
	2022	2021
S1 Renterisico	100,3	45,9
S2 Zakelijke waarden risico	337,9	427,6
S3 Valutarisico	90,5	114,2
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	132,0	180,2
S6 Verzekeringstechnisch risico	60,4	79,5
Effect correlatie	-233,7	-266,0
Totaal	487,4	581,4

Het volgend overzicht geeft de reservepositie van SPF weer ultimo 2022. Dit is een momentopname op basis van de dekkinggraad van 120,0% zonder 12-maands middeling ultimo 2022. De negatieve reservepositie is het verschil tussen de vereiste dekkinggraad van 120,4% en de dekkinggraad van 120,0%.

<u>Toereikendheidstoets</u>	in € mln	% van TV
Aanwezig toetsvermogen	2.682,1	120,0%
Af: TV	2.234,7	100,0%
Af: minimaal vereist eigen vermogen	94,3	4,2%
Dekkingpositie (overschot)	353,1	15,8%
Af: vereist eigen vermogen*	393,1	17,6%
Reservepositie (tekort)	-40,0	-1,8%

* excl. minimaal vereist eigen vermogen

De beleidsdekkinggraad is het gemiddelde van de laatste 12 ultimo maanddekkinggraden. De beleidsdekkinggraad bedroeg ultimo 2022 125,0%. Dit betekent dat SPF zich niet meer in een reservetekort bevindt en als gevolg hiervan in 2023 geen herstelplan hoeft in te dienen bij DNB.

9.5.5 Toelichting technische voorziening

In bijgaande tabel zijn de voorzieningen uitgesplitst naar de verschillende regelingen. De technische voorziening wordt berekend als de contante waarde van de door de (gewezen) deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken en van de door pensioengerechtigden opgebouwde pensioenrechten.

<u>Categorie</u>	Aantal verzekerden		TV (in € mln.)	
	2022	2021	2022	2021
Totaal risico fonds	8.740	8.565	2.189,1	2.805,2
<i>Niet ingegaan</i>	6.394	6.343	1.323,6	1.869,3
Actieven - mannen	2.363	2.362	748,3	1.099,3
Actieven - vrouwen	491	482	82,9	123,3
Arbeidsongeschikten - mannen	97	96	48,9	66,9
Arbeidsongeschikten - vrouwen	20	20	7,4	10,9
Premievrijen (slapers) - mannen	2.479	2.457	366,1	481,3
Premievrijen (slapers) - vrouwen	944	926	70,0	87,6
<i>Ingegaan</i>	2.346	2.222	865,5	935,9
Ouderdomspensioenen - mannen	1.627	1.539	704,7	754,7
Ouderdomspensioenen - vrouwen	155	145	26,8	29,1
Vroegpensioenen - mannen	5	9	2,2	5,7
Vroegpensioenen - vrouwen	1	1	0,3	0,0
Partnerpensioenen - mannen	24	21	4,5	5,1
Partnerpensioenen - vrouwen	492	452	125,7	139,5
Wezenpensioenen	42	55	1,3	1,8
Totaal risico deelnemer	1.279	1.335	45,6	49,2
<i>Prepensioenspaarregeling (PPS)</i>	934	1.015	40,4	44,1
Mannen	768	840	37,5	40,6
Vrouwen	166	175	2,9	3,5
<i>Nettopensioenpegeling (NPR)</i>	339	316	5,1	5,1
Mannen	286	278	4,7	4,8
Vrouwen	53	38	0,4	0,3
<i>Toedelingskring Variabele Uitkering (TVU)</i>	6	4	0,1	0,0
Mannen	6	4	0,1	0,0
Vrouwen	-	-	-	-
Totaal verzekerden/ TV	10.019	9.900	2.234,7	2.854,4

Bij de berekening van de pensioenverplichtingen is uitgegaan van de op balansdatum geldende pensioenreglementen. De totale voorziening bedraagt ultimo 2022 € 2.234,7 mln. De voorziening voor risico van SPF bedraagt € 2.189,1 mln.

In de voorziening voor risico van de deelnemers van in totaal € 45,6 mln. is een voorziening voor de prepensioenregeling van € 40,4 mln., een voorziening van € 5,1 mln. voor de nettopensioenregeling en een voorziening van € 0,1 mln. voor het uitkeringscollectief van de variabele uitkering inbegrepen. In de tabel is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de samenstelling van het verzekerdenbestand en de opbouw van de voorzieningen. Voor de aansluiting van de deelnemersaantallen met de aanlevering van gegevens naar DNB is uitgegaan van de DNB-definitie van deelnemers.

9.5.6 Toelichting overige schulden en overlopende passiva

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
<u>Kortlopende schulden</u>		
Schulden u/v pensioenuitkeringen	1,6	1,4
Exploitatiekosten	0,6	0,6
Waardeoverdrachten	-	-
Derivaten passief	50,3	30,1
Schulden aan kredietinstellingen	9,3	2,6
Overige schulden	1,1	0,4
Totaal	62,9	35,1

Onder de kortlopende schulden is een schuld van € 1,5 mln. aan de Belastingdienst opgenomen. Dit betreft de loonbelasting over de pensioenuitkeringen van december 2022. Dit bedrag betaalde SPF in januari 2023. In de overige schulden zijn met name overlopende posten opgenomen die betrekking hebben op beleggingstransacties. De afwikkeling van deze posten loopt over het boekjaar heen.

9.5.7 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Onderstaande tabel geeft de toezeggingen (commitments) weer aan vermogensbeheerders om te participeren in hun beleggingsfondsen betreffende vermelde categorieën.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
<u>Commitments (Uncalled)</u>		
Hypotheeken	2,5	2,0
Infrastructuur & renewable energy	39,4	22,0
Vastgoed	51,6	15,6
Total	93,5	39,6

Daarnaast zijn er meerjarige contracten met de custodian (CACEIS - Kasbank) en diverse vermogensbeheerders afgesloten. Deze contracten zijn jaarlijks opzegbaar.

Ook heeft het fonds uit hoofde van de voortzetting van de dienstverlening van DPS op het vlak van fiduciair beheer, vermogensbeheer en pensioenbeheer de bestaande DVO met DPS vernieuwd per 1 januari 2023. De overeenkomst heeft een looptijd van vijf jaar. In de overeenkomst zijn afspraken vastgelegd ten aanzien van de vergoedingen. De vergoedingen zijn afhankelijk van de ontwikkeling van het belegd vermogen, aantallen deelnemers en inflatiecijfers. Op basis van deze ontwikkelingen wordt een jaarlijkse vergoeding van EUR 5,3 mln verwacht.

Het fonds besloot tot een versterking van de ICT infrastructuur van vermogensbeheer (zie ook paragraaf 2.1). Dit betreft een herinrichting naar de nieuwste systeemstandaard waardoor een hoge mate van efficiëntie kan worden bereikt en de beleggingsadministratieve systemen toekomstbestendig worden gemaakt ten aanzien van de aankomende Wtp transitie. De herinrichting betreft een project dat in 2021 is gestart en naar verwachting eind mei 2023 wordt afgerond. Het commitment voor 2023 bedraagt in totaal EUR 0,4 mln.

9.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

9.6.1 Bijdragen

In volgende tabel staat de opbouw van de feitelijke bijdrageninkomsten van SPF in 2022.

<u>Bijdragen</u>	(in € mln.)	
	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Bijdragen werkgevers	47,2	46,9
Bijdragen werknemers	6,0	6,0
Inleg NPR	1,1	0,9
Totaal bijdragen	54,3	53,8

De door de werkgever te betalen bijdrage bedraagt 25,5% van het pensioengevend salaris. Dat is in 2022 is gemaximeerd op € 114.866. De feitelijke bijdrage (€ 54,3 mln.) dient ter financiering van de opbouw van pensioenverplichtingen en kan verdeeld worden in € 47,2 mln. van de werkgever, € 6,0 mln. van de werknemers en € 1,1 mln. voor inleg NPR.

De ontvangen bijdragen (€ 54,3 mln.) toetst SPF aan de hand van de gedempte kostendeekkende premie, waarbij het een verwacht rendement hanteert. De gedempte kostendeekkende premie bedroeg over het verslagjaar 2022 € 49,2 mln. dat lager is dan de ontvangen totale bijdrage waarmee de bijdrage over 2022 kostendeekkend is. De ongedempte premie is de bijdrage berekend tegen de huidige marktrente. In de volgende tabellen zijn de gedempte en ongedempte kostendeekkende premies uitgesplitst.

<u>Ongedempte kostendeekkende premie</u>	(in € mln.)	
	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Premie pensioenopbouw actieven	64,5	69,6
Opslag voor toekomstige excassokosten	1,7	2,0
Risicopremies	5,0	5,3
Opslag vereist eigen vermogen	14,5	15,2
Opslag voor uitvoeringskosten	0,5	0,0
Totaal	86,2	92,1

<u>Gedempte kostendeekkende premie</u>	(in € mln.)	
	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Premie pensioenopbouw actieven	25,6	25,3
Opslag voor toekomstige excassokosten	0,7	0,7
Risicopremies	2,5	2,5
Opslag vereist eigen vermogen	5,7	5,6
Opslag voor uitvoeringskosten	0,5	0,0
Koopsom t.b.v. voorwaardelijke onderdelen	13,8	13,4
Totaal	48,8	47,5

9.6.2 Beleggingsresultaten

De beleggingsopbrengsten bestaan uit directe en indirecte beleggingsopbrengsten. Op deze opbrengsten brengt SPF de transactiekosten en de kosten van vermogensbeheer in mindering. Directe beleggingsopbrengsten bestaan uit dividenden, coupons, resultaten op derivaten en enkele overige directe ontvangsten gerelateerd aan het vermogensbeheer waaronder securities lending.

	(in € mln.)	
	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Directe beleggingsopbrengsten		
Dividenden	52,6	53,9
Coupons	19,9	16,5
Derivaten (swaps)	-101,4	1,8
Overige	0,4	0,1
Totaal	-28,5	72,3

	(in € mln.)	
	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Indirecte beleggingsopbrengsten		
Gerealiseerde waardemutaties	-65,7	6,5
Ongerealiseerde waardemutaties	-556,1	142,4
Totaal	-621,8	148,9

	(in € mln.)	
	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Gerealiseerde waardemutaties		
Vastgoed	-8,8	5,3
Aandelen	-1,3	22,0
Vastrentende waarden	-12,3	-5,0
Derivaten	0,0	0,0
Overige (koersverschillen)	-43,3	-15,8
Totaal	-65,7	6,5

	(in € mln.)	
	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Ongerealiseerde waardemutaties		
Vastgoed	-152,4	48,7
Aandelen	-79,9	189,9
Vastrentende waarden	-307,9	-20,4
Derivaten	-27,4	-50,7
Overige (koersverschillen)	11,5	-25,1
Totaal	-556,1	142,4

9.6.3 Uitkeringen

De uitkeringen aan de deelnemers worden in volgende tabel nader gespecificeerd.

<u>Uitkeringen</u>	(in € mln.)	
	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Ouderdompensioen	47,1	42,7
Partnerpensioen	8,4	7,9
Wezenpensioen	0,2	0,2
Arbeidsongeschiktheidspensioen	0,6	0,6
Prepensioenregeling	4,4	4,1
Overige	0,0	0,0
Totaal	60,7	55,5

9.6.4 Mutatie technische voorziening

Volgende tabel geeft de ontwikkeling van de technische voorziening weer. De voorziening is gebaseerd op de door de DNB gepubliceerde markttrente.

<u>Ontwikkeling pensioenverplichtingen</u>	(in € mln.)			
	<u>Risico fonds</u>		<u>Risico deelnemer</u>	
	<u>2022</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Technische voorziening ultimo vorig boekjaar	2.805,2	2.989,7	49,2	49,4
Benodigd voor pensioenopbouw	63,5	68,9	1,0	0,8
Benodigd voor risicodekkingen	5,0	5,3	-	-
Toevoeging i.v.m. kosten	1,7	1,9	-	-
Benodigde interesttoevoeging technische voorzieningen	-13,8	-15,9	1,9	4,9
Overgenomen pensioenverplichtingen	2,3	1,0	-	-
Uitkeringen	-60,7	-55,2	-	-
Vrijgevallen voor kosten uit de technische voorzieningen	-1,7	-1,5	-	-
Overgedragen pensioenverplichtingen	-1,7	-2,6	-	-
Toeslagverlening				
Deelnemers	79,0	7,1	-	-
Gewezen deelnemers	59,1	2,6	-	-
Pensioengerechtigden	113,7	4,3	0,0	-
Wijziging a.g.v. verandering rentetermijnstructuur	-873,7	-209,8	-	-
Wijziging van actuariële grondslagen en/of methoden	11,1	-	-	-
Overige incidentele mutaties	0,5	-	-	-
Kanssystemen				
Sterfte	-4,4	1,4	-0,1	-
Arbeidsongeschiktheid	-1,1	4,4	-	-
Mutaties	5,1	5,4	-6,4	-5,9
Overige technische grondslagen	-	-1,8	-	-
Technische voorziening ultimo boekjaar	2.189,1	2.805,2	45,6	49,2

Jaarlijks stelt het bestuur het behaalde fondsrendement vast dat wordt gehanteerd voor de verhoging van de PPS-saldi. In overeenstemming met het reglement wordt op de spaarkapitalen binnen de PPS-regeling tot het moment van omzetting het rendement toegekend, echter met een vertraging. Einde jaar bestaat er op deze wijze steeds 1,5 jaar achterstand ten opzichte van het gerealiseerde rendement.

9.6.5 Saldo waardeoverdrachten

Het saldo van waardeoverdrachten bestaat uit betaalde waarde-afkopen en ontvangen bedragen voor waarde-inkopen. De in- en afkoop van waardeoverdrachten geschiedt aan de hand van wettelijk vastgestelde regels. Bij de mutatie van de technische voorziening worden actuariële grondslagen meegenomen. Hierdoor kunnen verschillen in de presentatie van de cijfers ontstaan.

9.6.6 Uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten betreffen kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling door DPS en rechtstreeks bij SPF in rekening gebrachte kosten. Uitvoeringskosten ten aanzien van vermogensbeheer zijn bij de beleggingsopbrengsten in mindering gebracht. De uitvoeringskosten zijn uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 7 van het bestuursverslag.

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet vermeldt SPF, dat het pensioenfonds in het afgelopen jaar geen dwangsommen of boetes zijn opgelegd.

9.6.7 Bestemming saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten over 2022 ad € 45,1 mln. negatief onttrok SPF aan de pensioenfondsreserve.

9.6.8 Beloning bestuurders

De bestuursleden voorgedragen door de werkgever en de bestuursleden benoemd op voordracht van de ondernemingsraden ontvangen geen bezoldigingen van het pensioenfonds voor de uitvoering van hun functie als bestuurslid.

De bestuursleden gekozen uit en door de pensioengerechtigden ontvingen in 2022 in totaal een vergoeding van € 35.000 (€ 35.000 in 2021).

De twee bestuursprofessionals en externe onafhankelijke voorzitter ontvangen een marktconforme vergoeding. De kosten bedroegen in totaal € 165.625 in 2022 (€196.200 in 2021). De kosten voor de externe beleggings- en riskmanagement adviseur bedroegen € 36.300 in 2022 (€36.300 in 2021).

De totale bezoldiging van de gepensioneerde leden van het VO bedroeg in 2022 € 6.000 (€6.000 in 2021) en € 46.000 voor de leden van de RvT (€ 48.100 in 2021).

9.6.9 Honoraria accountant

Volgens artikel 382a Titel 9 Boek 2 BW is SPF verplicht informatie over de omvang en samenstelling van de vergoeding van de accountantsorganisatie in het jaarverslag op te nemen. De externe accountant van SPF is Ernst & Young Accountants LLP. De honoraria van de externe accountant voor onderzoek naar de jaarrekening bedroegen in 2022 € 57.717 (inclusief BTW). In 2021 bedroeg dit € 53.484 (inclusief BTW).

9.7 Toelichting op de actuariële analyse

	(in € mln.)	
	2022	2021
Benodigde interest	11,9	11,0
Wijziging rentetermijnstructuur	873,8	209,8
Beleggingsopbrengsten	-657,3	213,9
Bijdragen	-17,4	-23,8
Waarde-overdrachten	0,0	0,1
Kosten	0,5	0,7
Uitkeringen	-0,1	-0,3
Kanssystemen	6,8	-3,7
Toeslagverlening	-251,7	-14,0
Wijziging actuariële grondslagen	-11,1	0,0
Andere oorzaken	-0,5	0,1
TOTAAL RESULTAAT	-45,1	393,8

Op basis van de actuariële analyse beoordeelt SPF wat de impact was van verschillende door het bestuur benoemde risico's in hoofdstuk 6 over het afgelopen jaar.

In euro's gemeten is er over 2022 sprake van een negatief resultaat. Dit was met name het gevolg van de negatieve beleggingsopbrengst door de gestegen rente en de toeslagverlening waardoor de verplichtingen stegen. De dekkingsgraad (waarbij het vermogen gedeeld wordt door de verplichtingen) steeg in 2022.

9.8 Toelichting op het kasstroomoverzicht

De kasstroom uit pensioenactiviteiten bestaat voornamelijk uit ontvangen bijdragen en betaalde uitkeringen en was over 2022 € 7,8 mln. negatief. De kasstroom uit beleggingsactiviteiten was over 2022 € 32,3 mln. positief. Per saldo namen de liquide middelen met € 24,5 mln. toe.

9.9 Gebeurtenissen na balansdatum

De technische voorzieningen stelde SPF vast op basis van de rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank per 31 december 2022 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. De rentetermijnstructuur waarmee pensioenfondsen de waarde van hun toekomstige pensioenverplichtingen berekenen, is vanaf 1 januari

2023 gebaseerd op nieuwe UFR-parameters. Hierdoor steeg de technische voorziening en daalde de dekkinggraad per 1 januari 2023 met 0,3%-punt.

9.10 Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds SABIC nam het besluit ter ondertekening en voorlopige vaststelling van de jaarrekening 2022 in de vergadering van 25 mei 2023. De formele ondertekening door het dagelijks bestuur en daarmee vaststelling vond plaats op 1 juni 2023.

Arnout Korteweg, onafhankelijk voorzitter
Jos van Gisbergen
Willem Grin
Kim Haasbroek
Leon Jacobs
Stuf Kaasenbrood
John van Moorsel
Maurice Pelsers
Angela Peters-Derksen
Rudger Schiewer
Giselle Verwoort

9.11 Goedkeuring van de jaarrekening door de raad van toezicht

De raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds SABIC gaf goedkeuring aan het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening 2022.

Kees Scheepens, voorzitter
Stephan Linnenbank
Willeke Ong

OVERIGE GEGEVENS

10 OVERIGE GEGEVENS

10.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds SABIC

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2022 van Stichting Pensioenfonds SABIC te Sittard gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds SABIC per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2022
- de staat van baten en lasten over 2022
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie *Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening*.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds SABIC (hierna ook wel het pensioenfonds) zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in het pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds SABIC voert als ondernemingspensioenfonds de pensioenregeling uit voor SABIC Limburg B.V., SABIC Europe B.V., SABIC Capital B.V., SABIC Innovative Plastics B.V., SABIC Global Technologies B.V., SHPP B.V., SHPP Sales B.V. en SHPP Global Technologies B.V. Vermogensbeheer en pensioenbeheer zijn uitbesteed aan een gespecialiseerde dienstverlener. Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan deze onderwerpen op basis van de activiteiten van het pensioenfonds en onze risicoanalyse.

Wij hebben de materialiteit bepaald en de risico's geïdentificeerd en ingeschat dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€26,5 miljoen (2021: €25,1 miljoen)
Toegepaste benchmark	1,0% (2021: 0,75%) van het pensioenvermogen per 31 december 2022, zijnde het totaal van technische voorzieningen en de pensioenreserve.
Nadere toelichting	Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van het pensioenfonds en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Aangezien het pensioenfonds niet in een herstelsituatie zit en daarnaast de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2022 boven het vereist eigen vermogen ligt, hebben wij een percentage van 1,0% gehanteerd. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht en het bestuur overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht en het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven €1,3 miljoen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

Stichting Pensioenfonds SABIC kent een aantal activiteiten, welke grotendeels zijn uitbesteed aan een externe serviceorganisatie. De financiële informatie van het geheel van deze activiteiten is opgenomen in de jaarrekening van Stichting Pensioenfonds SABIC.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle van de jaarrekening als geheel. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de verschillende activiteiten van het pensioenfonds. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de activiteiten geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was en deze vastgelegd in instructies aan de accountant van deze externe serviceorganisatie. Daarnaast hebben wij een kwaliteitsreview uitgevoerd met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten daarvan.

De controle heeft zich met name gericht op de significante activiteiten:

- vermogensbeheer;
- pensioenbeheer;
- actuariaat;
- financiële administratie;
- bestuur en toezicht.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij de significante activiteiten, gecombineerd met zelfstandig verrichte werkzaamheden op het totaalniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van het geheel verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een ondernemingspensioenfonds. Daarnaast hebben wij eigen deskundige ingeschakeld voor de controle van de waardering van de derivaten.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en diens omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van toezicht het toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk 6.3 van het jaarverslag, waarin het bestuur zijn (fraude)risicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Zoals in al onze controles houden wij rekening met het risico dat het bestuur interne beheersmaatregelen kan doorbreken. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in paragraaf 9.5.5 'Toelichting technische voorziening' in de jaarrekening. Wij verwijzen in dit kader verder naar het kernpunt 'Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen'.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur, sleutelfunctionarissen (waaronder sleutelfunctiehouders, de compliance officer en de uitvoeringsorganisatie) en de raad van toezicht.

Uit onze evaluatie van het risico op mogelijke doorbreking van interne beheersmaatregelen of andere ongeoorloofde vormen van beïnvloeding van het proces van financiële verslaggeving, ontvangen inlichtingen en

andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controle-aanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening. In lijn met NBA-handreiking 1144 *Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen*, is onze inschatting gebaseerd op onze ervaring in de sector, afstemming met het bestuur, het kennis nemen van de systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA), het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de interne audit en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennis genomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controle-aanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in onderdeel '6. Risicomanagement' van de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft het bestuur een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van het pensioenfonds om zijn continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met het bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van het bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten en in hoeverre het pensioenfonds voldoet aan de vereisten rondom solvabiliteit en liquiditeit. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een pensioenfonds zijn continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van toezicht en het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

In vergelijking met voorgaand jaar, hebben wij geen relevante wijzigingen aangebracht in de kernpunten van onze controle.

Ontwikkeling en toelichting van de (beleids)dekkingsgraad

<p>Risico</p>	<p>De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.</p> <p>Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of het pensioenfonds voldoende buffers heeft.</p> <p>De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn toegelicht in toelichting paragraaf 4.3 van de jaarrekening.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids)dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld.</p>
<p>Onze controleaanpak</p>	<p>Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2022 hebben wij mede met gebruikmaking van de werkzaamheden van de certificerend actuaaris gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van het pensioenfonds beoordeeld op basis van het actuariel rapport van de certificerend actuaaris en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen en de waardering van de technische voorzieningen. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven.</p> <p>Wij controleren geen andere maandelijkse dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar. Ten aanzien van andere maandelijkse dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maands-dekkingsgraden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandtoerekening van zogenaamde key items vastgesteld. Voor 2022 zijn geen key items geïdentificeerd. • Daarnaast heeft de certificerend actuaaris een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de technische voorzieningen zoals gehanteerd in de bepaling van de dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. Wij hebben kennisgenomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certificerend actuaaris. <p>Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de (beleids)dekkingsgraad geëvalueerd.</p>
<p>Belangrijke observaties</p>	<p>Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2022 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.</p>

Waardering en toelichting van beleggingen zonder genoteerde marktprijzen

<p>Risico</p>	<p>De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. Voor een groot deel van</p>
---------------	---

	<p>de beleggingen is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (marktprijzen). Er zijn ook beleggingen die worden gewaardeerd op basis van onafhankelijke taxaties, netto contante waardeberekeningen of een andere geschikte methode, waaronder de intrinsieke waarde per participatie voor posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen.</p> <p>De waarderingsonzekerheid neemt inherent toe bij (onafhankelijke) taxaties en netto contante waardeberekeningen en hangt samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens. Bij het pensioenfonds betreffen dit de posities in derivaten. De posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen, met name vastgoedfondsen, renewable energy en infrastructuur kennen eveneens inherent relatief veel waarderingsonzekerheid doordat de waarde wordt ontleend aan de meest recente, niet-gecontroleerde, rapportages van de fondsmanagers.</p> <p>Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven in paragraaf 9.4 Grondslagen voor de waardering en een nadere toelichting opgenomen in toelichting 9.5.1 Beleggingen. Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2022 voor € 334,3 miljoen is belegd in beleggingen zonder genoteerde marktprijzen via externe fondsmanagers. Daarnaast is sprake van een derivatenpositie van per saldo € -33,9 miljoen.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.</p>
Onze controleaanpak	<p>Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen, uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2022.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen hebben wij de waardering gecontroleerd op basis van de gecontroleerde jaarrekeningen van de betreffende fondsen met daarin opgenomen de gecontroleerde waarde per aandeel of participatie per 31 december 2022. Verder hebben wij vastgesteld of de gekozen waarderingsgrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten daarbij aansluiten op de grondslagen van het pensioenfonds. Voor zover wij geen zekerheid kunnen verkrijgen uit een jaarrekening per 31 december 2022, omdat deze niet tijdig beschikbaar is of omdat het boekjaar van de betreffende fondsen niet gelijk is aan het boekjaar van het pensioenfonds, hebben wij aanvullende werkzaamheden uitgevoerd. Deze werkzaamheden bestonden uit het onderzoeken van eerdere jaarrekeningen (back-testing) en het vaststellen van de aansluiting met de meeste recente (niet gecontroleerde) rapportages van de fondsmanagers. Als onderdeel van de genoemde werkzaamheden hebben wij de impact van nieuwe informatie tot de datum van onze controleverklaring gemonitord en vastgesteld dat significante ontwikkelingen op adequate wijze zijn verwerkt. • Voor de waardering van de derivaten hebben wij een controle uitgevoerd op het gehanteerde waarderingsmodel en op de gehanteerde input waaronder de uit de markt afgeleide gegevens zoals valuta(termijn)koersen, rentevolatiliteit en rentecurves. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij eigen waarderingspecialisten betrokken. <p>Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen geëvalueerd.</p>
Belangrijke observaties	<p>Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen per 31 december 2022 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.</p>

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

Risico

De technische voorzieningen waaronder de voorziening pensioenverplichtingen betreffen een significante post in de balans van het pensioenfonds. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds, zijnde de fondsspecifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle. Wij hebben aan de subjectieve elementen ervaringssterfte en kostenopslag van de bepaling van de technische voorziening een frauderisico gekoppeld en de waardering en de toelichting daarop als kernpunt van onze controle aangemerkt.

Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen beschreven in paragraaf 9.4 Grondslagen voor de waardering en een nadere toelichting opgenomen in toelichting 9.5.5 Toelichting technische voorziening. Uit deze toelichting blijkt dat (schattings)wijzigingen hebben plaatsgevonden door aanpassing van de UFR methodiek, overgang naar nieuwe Prognosetafels, aanpassing van de ervaringssterfte en aanpassing kostenopslag op basis van nader onderzoek. Volgens deze toelichting is de voorziening pensioenverplichtingen hierdoor € 862,1 miljoen lager uitgekomen.

Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorzieningen niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.

Onze controleaanpak

Bij de controle van de technische voorzieningen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaris van het pensioenfonds. De certificerend actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaris heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaris onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2022. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels en de effecten van de wijzigingen hierin, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2022:

- Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaris.
- Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaris gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn.
- Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te

	<p>toetsen mede met behulp van data analyse, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse.</p> <p>Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorzieningen geëvalueerd.</p>
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2022 of de toelichting van de technische voorzieningen.

Uitvoering van vermogensbeheer en pensioenbeheer processen bij de uitvoeringsorganisatie

Risico	<p>Het pensioenfonds heeft de pensioenuitvoering en het vermogensbeheer uitbesteed aan derde partijen. Het bestuur blijft conform wetgeving eindverantwoordelijk voor de gehele dienstverleningsketen. De financiële informatie die ontvangen wordt van deze partijen is opgenomen in de jaarrekening van het pensioenfonds. Het pensioenfonds heeft dit toegelicht in paragraaf 7.2 Vermogensbeheer van de jaarrekening.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de uitbestede processen niet goed worden beheerst en dat de ontvangen financiële informatie van de uitbestedingspartijen niet betrouwbaar is.</p>
Onze controleaanpak	Voor zover relevant voor onze controle van de jaarrekening, hebben wij de juiste werking van interne beheersmaatregelen bij de uitvoeringsorganisatie(s) geëvalueerd op basis van de ontvangen ISAE 3402 of soortgelijke rapportages. Verder hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd zoals cijferanalyses en deelwaarnemingen gericht op de uitkomsten van de relevante financiële informatiestromen.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen aanwijzingen die duiden op materiële tekortkomingen in de beheersing van uitbestede processen of in de betrouwbaarheid van financiële informatie ontvangen van de uitbestedingspartijen die relevant zijn voor de totstandkoming van de jaarrekening.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om zijn werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel.

Onze controle bestond verder onder andere uit:

- het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen

Communicatie

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht en het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Den Haag, 01 juni 2023

Ernst & Young Accountants LLP

S. B. Spiessens RA

OVERIGE INFORMATIE

11 OVERIGE INFORMATIE

11.1 Verslag van de raad van toezicht

Inleiding

Conform de statuten van Stichting Pensioenfonds SABIC (SPF) legt de raad van toezicht (hierna: raad) van het pensioenfonds jaarlijks verantwoording af over de uitvoering van de taken en de uitoefening van bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan (VO) en in het jaarverslag.

Daarnaast legt de raad zijn waarnemingen en aanbevelingen over het afgelopen boekjaar vast. Dit doet de raad aan de hand van een vooraf vastgesteld normenkader.

Deze rapportage is als volgt opgezet:

1. Oordeel;
2. Toezichtvisie en werkwijze;
3. Bevindingen en aanbevelingen.

1. Oordeel

Op grond van onze werkzaamheden zoals hiervoor beschreven komt de raad tot de conclusie dat het bestuur in control is en dat het fonds goed wordt bestuurd.

De raad heeft waardering voor de inzet en toewijding waarmee het bestuur de strategische heroriëntatie heeft aangepakt en daarnaast belangrijke mijlpalen heeft gerealiseerd op de onderwerpen Wet toekomst pensioenen (Wtp) en maatschappelijke verantwoord beleggen (MVB). De besluitvorming gebeurt zorgvuldig en de vastlegging van de evenwichtige belangenafweging vindt bij alle relevante besluiten plaats.

In 2023 zal het toezicht voornamelijk in het teken staan van:

- Afronding van de strategische heroriëntatie en
- De implementatie van de Wet toekomst pensioenen.

De raad vraagt in dit kader voor 2023 aandacht voor het volgende:

1. Realiseer in 2023 een nieuwe Dienstverleningsovereenkomst met DPS en blijf borgen dat het fonds voldoende flexibiliteit houdt om haar eigen strategie te kunnen blijven voeren.
2. In het kader van de transitie naar de Wtp is het van belang om de motivering voor de toeslagverlening per 1 januari 2023 goed vast te leggen alsmede de relatie hiervan met de evenwichtige belangenafweging in de nog te nemen besluiten in het kader van de Wtp. In het wettelijk verplichte transitieplan moet worden opgenomen op welke wijze besluiten tijdens de transitiefase van invloed zijn geweest op de besluitvorming bij de transitie. Deze effecten moeten ook kwantitatief inzichtelijk worden gemaakt.

De raad adviseert bij de besluitvorming in de komende periode in het kader van de Wtp gebruik te maken van een evenwichtigheidskader.

3. De overgang naar de nieuwe pensioenregeling vraagt om versteviging van kennis en competenties. Onderzoek als bestuur welke competenties en kennisgebieden dit betreft en werk hieraan.
4. Maak een begroting voor de extra kosten gemoeid met de invoering van de Wtp. Stel vast welk onderdeel van deze kosten opgenomen zijn in de in 2023 vast te stellen dienstverleningsovereenkomst met de pensioenuitvoeringsorganisatie(s). Monitor deze kosten en evalueer periodiek.
5. Gebruik de vast te stellen risicohouding samen met de doelstellingen en uitgangspunten bij de beoordeling van de in 2023 geplande opdrachtaanvaarding van het nieuwe contract.
6. De raad adviseert het bestuur om door te gaan op de ingeslagen weg t.a.v. datakwaliteit en de implementatie van de Wtp.
7. Monitor in 2023 de voortgang van het in het Diversiteitsbeleid opgenomen actieplan.
8. Betrek de in juli 2022 door DNB gepubliceerde good practice ESG-Risicobeheer Pensioenfondsen bij de beoogde ESG-risicoanalyse en bezie in hoeverre de in dit kader te benoemen risico's zich verhouden tot de strategische doelstellingen van het fonds.
9. Zoek bij de voorbereiding van de heroverweging van de huidige CO₂-reductie doelstelling in de beleggingsportefeuille in 2023 contact met collega pensioenfondsen om te bezien op welke wijze een zinvolle concrete doelstelling kan worden geformuleerd zodat de resterende tijd tot 2030 concreet kan worden gemonitord.

2. Toezichtvisie en werkwijze

2.1 Toezichtvisie van de raad

De raad werkt vanuit de visie dat goed besturen, ofwel de kwaliteit van het besturen van de organisatie, het centrale thema is van het toezicht. De nadruk ligt daarbij op een goed werkende structuur en de gehanteerde principes die aan het beleid ten grondslag liggen en minder op de inhoud, de regels en het controleren. De Pensioenwet en de Code Pensioenfondsen vormen de basis van de nadere invulling van wat goed pensioenfondsbestuur is. De normen waaraan de raad toetst zijn afgeleid van wet- en regelgeving en de Code Pensioenfondsen. Naast de Code pensioenfondsen, het wettelijk kader, de statutaire bepalingen en het reglement van de raad betreft de raad ook de toezichtscade van de Vereniging Intern Toezichthouders Pensioensector (VITP) in haar werkzaamheden.

Bij de toetsing kijkt de raad ook uitdrukkelijk naar de geest van de wet: wordt de verbetering bereikt die de wetgever beoogde met de Wet versterking bestuur pensioenfondsen. Goed pensioenfondsbestuur is niet statisch gedefinieerd. De werkzaamheden van de raad worden gestuurd door de visie die de raad heeft op toezicht.

De raad ziet het als zijn taak bij te dragen aan de kwaliteit en effectiviteit van de governance en de besturing van het pensioenfonds. De raad wil dan ook te allen tijde als gesprekspartner van het bestuur functioneren en hoopt dat het bestuur dit ook zo ervaart.

2.2 Werkwijze van de raad

In 2022 heeft de raad 8 keer vergaderd; tijdens 6 van de genoemde vergaderingen is ook overleg gevoerd met (leden van) het bestuur. De raad heeft 2 keer met het VO overlegd. Er is overleg gevoerd met de externe accountant, de certificerend actuaaris, de compliance officer, de Sleutelfunctiehouder (SFH) Risicobeheer en de SFH Interne Audit.

Naast het overleg met het bestuur en het telefonische overleg tussen de voorzitters van de raad en het bestuur, wordt met het bestuur ook schriftelijk informatie uitgewisseld. De raad neemt kennis van de werkzaamheden van het bestuur via notulen, maandverslagen en via de aanwezigheid als toehoorder bij commissie- en bestuursvergaderingen. De raad heeft zich een goed oordeel kunnen vormen over het functioneren van het bestuur. De raad heeft toegang tot alle gevraagde en voor de uitoefening van zijn taak benodigde informatie.

Leden van de raad zorgen ervoor dat hun kennis en vaardigheden steeds up to date zijn. In het kader hiervan zijn in het verslagjaar verschillende seminars c.q. opleidingsdagen bezocht.

De zelfevaluatie van de raad over het verslagjaar heeft plaatsgevonden in december 2022. De rapportage van de zelfevaluatie wordt gedeeld met het bestuur en het VO.

3. Bevindingen en aanbevelingen

Onze bevindingen en aanbevelingen zijn onderverdeeld naar:

- Opvolging aanbevelingen 2021
- Bevindingen en aanbevelingen naar de 8 thema's uit de Code Pensioenfondsen. Per thema is de omschrijving uit de code opgenomen en de normen die voor dat thema het kader vormen waarbinnen de raad zijn toezicht uitoefent.
- Specifieke aandachtspunten voor het verslagjaar:
  - ESG.
  - Nieuwe pensioen contract (NPC) / Wet toekomst pensioenen (Wtp).

3.1 Follow-up aanbevelingen 2021

Het intern toezicht beoordeelt de opvolging die het bestuur geeft aan eerdere aanbevelingen van het intern toezicht.

Bevindingen

De raad heeft kennisgenomen van de rapportage van het bestuur waarin de opvolging zichtbaar is gemaakt van de aanbevelingen van de Raad over 2021. De raad is van oordeel dat het bestuur adequaat opvolging heeft gegeven aan de desbetreffende aanbevelingen.

Onderwerp	Aanbeveling	Opvolging bestuur
Verantwoordelijkheid nemen	<p>Geef prioriteit aan de dialoog met DPS en Sociale Partners inzake de uitvoering van het nieuwe pensioencontract. Inventariseer wensen, stel kaders en onderzoek mogelijkheden.</p> <p>Breng de mogelijkheden en de onmogelijkheden van DPS als uitvoerder en fiduciair in relatie tot de verwachtingen van het bestuur en de Sociale Partners met betrekking tot de Wet toekomst pensioenen in kaart. Op basis hiervan kan het bestuur een besluit nemen over de toekomst van het fonds bij DPS.</p>	Door de ontwikkelingen bij DSM en DPS is de opvolging van deze twee aanbevelingen in een stroomversnelling gekomen. Het bestuur heeft snel en adequaat gereageerd door middel van een marktvraag zodat alle strategische opties openbleven. Het bestuur heeft tegelijkertijd de dialoog met DPS opgehouden.
Zorgvuldig benoemen	Monitor in 2022 de voortgang van het in het diversiteitsbeleid opgenomen actieplan.	Het bestuur zal de voortgang van het actieplan in 2023 reviewen.
Zorgvuldig benoemen	De overgang naar de nieuwe pensioenregeling vraagt om versteviging van kennis en competenties. Onderzoek als bestuur welke competenties en kennisgebieden dit betreft en werk hieraan.	Het bestuur heeft aangegeven dit onderwerp in 2022 besproken te hebben en in Q1 2023 af te ronden.
Transparantie bevorderen	Overweeg het plaatsen van de actuele ABTN als download op de website van het fonds	Het bestuur heeft hier over gesproken en besloten om de ABTN niet via de website beschikbaar te stellen. Wel is op de website helder kenbaar gemaakt dat de ABTN bij bestuursondersteuning kan worden opgevraagd.

Eigenrisicobeoordeling (ERB)	Bespreek als bestuur welke scenario's aanleiding kunnen geven voor een tussentijdse ERB.	Vanaf 2023 wordt in de voorleggers de mogelijkheid opgenomen om aan te geven of een feit of ontwikkeling zou moeten leiden tot een ERB. In afwachting van nadere guidance van DNB is besloten in 2022 geen beleid voor ERB-triggers op te stellen.
De beheersing van ICT-en uitbestedingsrisico's	Pak de aanbevelingen vanuit het IT assessment op en implementeer dit in het beleid.	Het bestuur heeft binnen haar geledingen een IT-coördinator aangesteld die voortvarend aan de slag is gegaan.
De beheersing van ICT-en uitbestedingsrisico's	Gezien de (toenemende) complexiteit, het belang en het risico van ICT mede in de aanloop naar de Wet toekomst pensioenen is het een aanbeveling van de Raad om binnen het bestuur iemand als eerste verantwoordelijk te maken voor het onderwerp ICT. Dit zal zorgdragen voor meer counter-vailing power naar DPS en voor meer structuur in het agenderen van het onderwerp bij commissies en bestuur.	De coördinator IT heeft dit opgepakt en samen met DPS onder andere een rapportage ontwikkeld die het bestuur in staat stelt om in control te blijven op het vlak van IT-projecten. Daarnaast is er een regelmatig IT-overleg en wordt de IT-coördinator door de verschillende commissies en werkgroepen betrokken bij IT-zaken.
Wet toekomst pensioenen	Het bestuur heeft in 2021 de missie, visie en core beliefs herijkt op basis van het huidige pensioenstelsel. In het nieuwe pensioenstelsel gaan veel zaken fundamenteel veranderen. De raad doet de aanbeveling om in 2022 als bestuur te kijken of de in de 2021 herijkte missie, visie en core beliefs aanpassing behoeven in het licht van het nieuwe pensioenstelsel en de keuzes die de Sociale Partners gaan maken. Dit zal daarmee mede richting geven aan een discussie over de inrichting van de nieuwe pensioenregeling en de toekomstbestendigheid van het fonds.	Het bestuur heeft de missie, visie en core beliefs in 2022 niet herijkt maar beziet of dit nodig is in 2023 in het kader van de vernieuwing van de pensioen- en uitvoeringsovereenkomst

Wet toekomst pensioenen	De raad is verheugd over de aandacht die het bestuur heeft voor aanhaking van het VO en de raad in de routekaart, maar vraagt expliciet aandacht voor (tijdige) communicatie met de deelnemers. De raad adviseert om een apart communicatieplan voor de Wet toekomst pensioenen te maken waarbij aandacht is voor alle stakeholders.	Dit is adequaat opgevolgd door het bestuur. Binnen de regiegroep pensioenakkoord wordt de communicatie-aanpak van zowel de Sociale Partners als het fonds besproken en afgestemd. Het definitieve communicatieplan wordt in 2023 gefinaliseerd als ook het wetgevingstraject is afgerond.
-------------------------	--	---

3.2 Code pensioenfondsen

Het bestuur heeft de aanbevelingen en best practices van de Code Pensioenfondsen ingevoerd in de bedrijfsvoering. De raad heeft kennisgenomen van de analyse van het bestuur op de naleving van de Code en onderschrijft deze analyse.

Op de naleving van de 8 thema's uit de Code Pensioenfondsen gaat de raad hieronder in. Op enkele punten komt de Raad met nadere aanbevelingen.

3.2.1 Vertrouwen waarmaken

Normenkader

Zij die voor het pensioenfonds verantwoordelijkheid dragen maken het in hen gestelde vertrouwen waar. Dat blijkt vooral uit adequaat bestuur, verantwoord beleggingsbeleid en zorgvuldig risicomanagement.

Bevindingen

Naar de mening van de raad is er sprake van een goed functionerend bestuur, dat adequaat de regeling uitvoert. Het fonds beschikt over een uitgewerkt beleggingsbeleid en besteedt voldoende aandacht aan het monitoren en het managen van de risico's. De missie, visie en strategie zijn vastgesteld en kenbaar gemaakt.

Na een aantal jaren van niet of slechts gedeeltelijke toeslagverlening kon het bestuur in het verslagjaar besluiten om per 1 juli 2022 volledige toeslag te verlenen aan alle deelnemers over het jaar 2021.

Verder werd in het verslagjaar ook besloten om de pensioenaanspraken per 1 januari 2023 opnieuw te verhogen. Voor actieven kon de ambitie om de pensioenaanspraken te verhogen met de cao-verhoging opnieuw worden gerealiseerd met een toeslag van 4,53%.

Voor inactieven zou door de fors opgelopen inflatie de volledige toeslagverlening uitkomen op bijna 17%. Een dergelijke uitzonderlijke hoge indexatie zou volgens het bestuur een te fors beslag leggen op de dekkingsgraad, zo kort voor de overgang naar een nieuw pensioenstelsel. Na zorgvuldige en uitgebreide discussie besloot het bestuur de toeslagverlening voor inactieven vast te stellen op 10,73%. Bij de bepaling van deze percentages is voor zowel actieven als inactieven uitgegaan van de helft van de mogelijke toeslag op basis van het Financieel Toetsingskader, plus 2,265%. De raad constateert dat het bestuur op dit punt bewust afwijkt van de in het toeslagbeleid geformuleerde voorwaardelijke ambitie om de pensioenaanspraken van de inactieven zo mogelijk

gelijke tred te laten houden met de prijsinflatie. Hierbij heeft het bestuur overwogen dat het niet volledig toekennen van deze maatstaf voor de inactieven de kans zou vergroten dat er voldoende vermogen overblijft voor een goede overgang naar het nieuwe pensioenstelsel.

Aanbeveling

In het kader van de transitie naar de Wtp is het van belang om de motivering voor de toeslagverlening per 1 januari 2023 goed vast te leggen alsmede de relatie hiervan met de evenwichtige belangenafweging in de nog te nemen besluiten in het kader van de Wtp. In het wettelijk verplichte transitieplan moet worden opgenomen op welke wijze besluiten tijdens de transitiefase van invloed zijn geweest op de besluitvorming bij de transitie. Deze effecten moeten ook kwantitatief inzichtelijk worden gemaakt.

De raad adviseert bij de besluitvorming in de komende periode in het kader van de Wtp gebruik te maken van een evenwichtigheidskader.

3.2.2 Verantwoordelijkheid nemen

Normenkader

Het bestuur neemt zijn verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de pensioenregeling.

Bevindingen

Het bestuur heeft het pensioenbeheer en vermogensbeheer uitbesteed aan DSM Pension Services (DPS). Doordat DPS onderdeel is van DSM en DPS uitsluitend werkzaam is voor PDN en SPF, is de relatie SPF en DPS in zekere zin bijzonder. Het bestuur is zich hiervan bewust en voldoet aan de normen die in dit kader gesteld zijn.

Als gevolg van een strategische heroriëntatie van DSM, de eigenaar van DPS, werd de toekomst van DPS in het verslagjaar ongewis en voor het bestuur was het op enig moment niet zeker of DPS het fonds in de toekomst zou kunnen blijven bedienen. Het bestuur heeft daarom pro-actief besloten om niet af te wachten op besluitvorming van DSM maar om een selectietraject te starten voor pensioenbeheer en fiduciair beheer. Eind van het verslagjaar heeft DPS aangegeven dat zij deze garantie wel kan geven maar dat DSM besloten heeft om DPS te verkopen. Het bestuur heeft afwegende de resultaten van de marktvragen en de historische performance van DPS besloten om de selectietrajecten “on hold” te zetten en de resultaten van het verkoopproces af te wachten. Tegelijkertijd heeft het bestuur de onderhandelingen over de mogelijke verlenging van de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met DPS naar voren gehaald met als doel om de bediening van het fonds door DPS te kunnen borgen tot in ieder geval twee jaar na de overgang van het fonds naar het nieuwe pensioenstelsel.

Aanbeveling

Realiseer in 2023 een nieuwe DVO met DPS en blijf borgen dat het fonds voldoende flexibiliteit houdt om haar eigen strategie te kunnen blijven voeren.

3.2.3 Integer handelen

Normenkader

Het bestuur bevordert een cultuur van integriteit en compliance.

Bevindingen

De normen in dit kader uit de code zijn door het bestuur nageleefd. Het fonds kent een Incidenten en klokkenluidersregeling en een gedragscode. De gedragscode weerspiegelt de gewenste cultuur. Borging hiervan vindt o.a. plaats door het jaarlijks aan de compliance officer laten verklaren van alle (mede-)beleidsbepalers dat zij de gedragscode hebben nageleefd. In reglementen van de gremia van het fonds is vastgelegd dat het lidmaatschap van een orgaan van het pensioenfonds niet verenigbaar is met het lidmaatschap van een ander orgaan binnen het fonds. Op 1 september 2022 heeft het fonds een vertrouwenspersoon aangesteld en op 14 oktober 2022 heeft een awareness sessie door de vertrouwenspersoon met bestuur, VO en raad plaatsgevonden.

3.2.4 Kwaliteit nastreven*Normenkader*

Het fonds stelt hoge kwaliteitseisen, voert daar beleid op en is een lerende organisatie.

Bevindingen

Het bestuur streeft naar hoge kwaliteitseisen en kijkt kritisch naar haar functioneren door het uitvoeren van onder andere zelfevaluaties. De zelfevaluatie en de individuele tweejaarlijkse functioneringsgesprekken vormen de basis voor het bespreken van het geschiktheids- en het opleidingsplan van het bestuur. De zelfevaluatie van het bestuur over 2021 heeft onder externe begeleiding plaatsgevonden in februari 2022. De resultaten daarvan zijn gedeeld met de raad, net zoals de raad de resultaten van zijn zelfevaluatie uit december 2022 deelt met het bestuur en het VO. Verder is in het verslagjaar aandacht besteed aan themasessies rond het nieuwe pensioenakkoord en het duurzaamheidsbeleid van SABIC.

3.2.5 Zorgvuldig benoemen*Normenkader*

Het fonds handelt zorgvuldig bij (her-)benoeming en ontslag, en zorgt voor geschiktheid, complementariteit en diversiteit in de samenstelling van de organen van het fonds.

Bevindingen

Het bestuur is zich bewust van de afwijking van het gestelde in norm 33 van de Code Pensioenfondsen: “In zowel het bestuur als in het VO of het BO is tenminste 1 vrouw en 1 man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om de diversiteit te bevorderen”.

In het verslagjaar heeft de raad bij een discussie over een recente aanpassing van het beloningsbeleid het bestuur gewezen op het belang van het kunnen blijven rekruteren van geschikte kandidaten voor het bestuur uit eigen kring en het promoten van de eigen opleidingsklas (SPF Academy) binnen de onderneming SABIC. Het bestuur onderschrijft dit belang en heeft een en ander vastgelegd in het Diversiteitsbeleid en bijbehorend actieplan. De toegenomen diversiteit in de samenstelling van de opleidingsklas maakt de kans groter dat het bestuur in de nabije toekomst wel kan voldoen aan norm 33 van de Code Pensioenfondsen.

Aanbeveling

- Monitor in 2023 de voortgang van het in het Diversiteitsbeleid opgenomen actieplan.

- De overgang naar de nieuwe pensioenregeling vraagt om versteviging van kennis en competenties. Onderzoek als bestuur welke competenties en kennisgebieden dit betreft en werk hieraan.

3.2.6 Gepast belonen

Normenkader

Het fonds voert een verantwoord en beheerst beloningsbeleid, gericht op kwaliteit, continuïteit en consistentie.

Bevindingen

De normen in dit kader uit de code zijn door het bestuur nageleefd. Het bestuur heeft geconstateerd dat het Beloningsbeleid niet voorziet in indexering en geconcludeerd dat dit onwenselijk is. In het verslagjaar is afgesproken dat vanaf 2023 de beloningen jaarlijks de indexering van de Wet normering topinkomens zullen volgen. Ook is in het Beloningsbeleid de mogelijkheid geïntroduceerd dat er een vergoeding kan worden verstrekt aan niet-SABIC medewerkers op een paritaire zetel. Dit in verband met de continuering van het bestuurslidmaatschap van Giselle Verwoort, die per 1-1-2023 bij SABIC uit dienst is getreden. De raad heeft met dit aangepaste beloningsbeleid ingestemd.

3.2.7 Toezicht houden en inspraak waarborgen

Normenkader

Het fonds waarborgt intern toezicht op de kwaliteit en integriteit van de bedrijfsvoering.

Bevindingen

De raad stelt zich zoveel mogelijk op als gesprekspartner van het bestuur en houdt voldoende afstand van de uitvoering. Goed toezicht vereist inzicht. De dialoog en informatie-uitwisseling met het bestuur en het VO is dit jaar verder gegroeid. Er vindt regelmatig afstemming plaats in een constructieve sfeer, waarbij aandacht is voor een goede taak- en rolverdeling. De overgang naar een nieuwe pensioenregeling vormt voor de komende jaren een onderwerp waar regelmatige afstemming van groot belang is.

3.2.8 Transparantie bevorderen

Normenkader

Het fonds streeft openheid na, communiceert over missie, strategie en risico's en legt verantwoording af over gevoerd beleid.

Bevindingen

De normen in dit kader uit de code zijn door het bestuur nageleefd. De website van het fonds ziet er verzorgd uit en biedt een uitgebreide waaier van allerhande informatie aangaande SPF, waaronder brochures, video's, presentaties, nieuwsbrieven, resultaten van deelnemersonderzoeken, etc. Ook de vastgestelde jaarverslagen van het fonds over de afgelopen jaren zijn te downloaden. Het actuele beleid van het fonds is beschreven in de ABTN, die op verzoek wordt toegezonden.

3.3 Specifieke aandachtspunten voor 2022

3.3.1 Thema: ESG

3.3.1.a ESG-doelstellingen

Normenkader

Op het gebied van ESG heeft SPF in de afgelopen periode verdere stappen gezet. Het eigen ESG-beleid is verder geproforceerd. Ook in de komende periode staat het nodige op de rol. Het definiëren van duidelijke targets voor het duurzaamheidsbeleid en van tevoren vaststellen van evaluatiecriteria kan behulpzaam zijn bij het beoordelen van de effectiviteit van het beleid en bijdragen aan een goed pensioen voor de deelnemer.

Bevindingen

SPF neemt samen met andere pensioenfondsen deel aan een collectief engagement programma bij Columbia Treadneedle Investments (CTI). In het verslagjaar heeft SPF haar voorkeuren aan CTI kenbaar gemaakt voor de door CTI op te nemen engagementprogramma's. Hierbij is aansluiting gezocht bij het Duurzaamheidsbeleid van SPF en de voorkeuren die naar voren zijn gekomen uit het betreffende deelnemersonderzoek. Uit laatstgenoemde onderzoek is naar voren gekomen dat 66% van de deelnemers zich kan vinden in de keuze van SPF voor het thema Klimaatverandering en de inzet tot reductie van de CO2-voetafdruk in de beleggingsportefeuille. Naast Klimaatverandering komen diverse andere SDG's uit het deelnemersonderzoek naar voren. Ook meent ruim driekwart van de deelnemers dat SPF bij het selecteren van beleggingen rekening moet houden met good governance.

3.3.1.b ESG-risicomanagement

Normenkader

Met het nieuwe ESG-beleid kunnen risico's worden gemitigeerd maar ook worden opgezocht. Hierbij kunnen een aantal vragen aan de orde komen, zoals: Welke risicohouding is hierbij aan de orde? Is ESG regulier onderdeel van de risicobeheercyclus? Welke risico's kunnen worden geïdentificeerd en hoe worden deze beoordeeld? Hoe verhouden deze risico's zich tot de strategische doelstellingen (missie, visie, core beliefs) van het fonds?

Bevindingen

SPF heeft in het verslagjaar zich voorgenomen om in Q3 2023 een ESG-risico-analyse uit te voeren teneinde vast te kunnen stellen hoe het beleid zich verhoudt tot de door DNB gepubliceerde handreiking rondom ESG-risicobeheer. Risicobeleid staat nooit op zich maar verhoudt zich tot de strategische doelstellingen van het fonds.

Aanbevelingen

Betrek de in juli 2022 door DNB gepubliceerde good practice ESG-Risicobeheer Pensioenfondsen bij de beoogde ESG-risicoanalyse en bezie in hoeverre de in dit kader te benoemen risico's zich met name verhouden tot de strategische doelstellingen van het fonds.

3.3.1.c ESG-rapportages

Normenkader

Werk aan rapportages op basis van de taxonomie.

Bevindingen

SPF heeft in het verslagjaar besloten om per Q4 2023 te kiezen voor opt-in van de SFDR-duurzaamheidsindicatoren. Dit brengt met zich mee dat SPF vanaf Q2 2024 over 18 voorgeschreven en 2 zelf te kiezen Principle Adverse Impact (PAI) indicatoren uit een lijst van 46 indicatoren in rapportages moet aangeven op welke manier SPF zich inzet om de score per PAI-indicator zo laag mogelijk te houden. De eigen PAI-indicatoren zijn gekozen op het thema klimaat met scope ondernemingen (beleggingen reduceren in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie) en op het thema mensenrechten met scope op landen (beleggingen reduceren in landen en supranationale instellingen met slechts gemiddelde prestaties op het gebied van mensenrechten).

In het kader van het IMVB-convenant heeft het bestuur het thematische aandachtsgebied klimaat gekozen en wil in dit kader bezien hoe en in welke mate de CO₂-voetafdruk van de beleggingsportefeuille kan worden gereduceerd.

Aanbevelingen

Zoek bij de voorbereiding van de heroverweging van de huidige CO₂ reductiedoelstelling in de beleggingsportefeuille in 2023 contact met collega pensioenfondsen om te bezien op welke wijze een zinvolle concrete doelstelling kan worden geformuleerd zodat de resterende tijd tot 2030 concreet kan worden gemonitord.

3.3.2 Thema: Wet toekomst pensioenen

3.3.2.a Projectplan

Normenkader

Het bestuur heeft een plan met tijdslijnen waarin de rol- en (bovenwettelijke) taken van de fondsorganen en de Sociale Partners, deelnemers en eventuele andere belanghebbenden gespecificeerd zijn

Bevindingen

De governancestructuur voor de implementatie van de Wet toekomst pensioenen is begin 2022 ingericht. De Regiegroep Wtp is als volgt samengesteld:

- De onafhankelijke voorzitter.
- De voorzitters van de Commissie Vermogensbeheer en de Commissie Pensioenen & Communicatie.
- Een bestuurslid namens de werkgevers.
- Een bestuurslid namens de werknemers.
- Een adviseur van DPS.

De Regiegroep coördineert alle activiteiten binnen SPF op het vlak van de Wtp, bewaakt de planning en de voortgang binnen SPF en signaleert mogelijke risico's voor SPF. De inhoudelijke behandeling van onderwerpen wordt in de 1e lijns commissies voorbereid.

Daarnaast is er een expertgroep waarin de inhoudelijke afstemming tussen Sociale Partners en SPF plaatsvindt. Het bestuur heeft een planning op hoofdlijnen en een planning per jaar, die in 2023 verder zal worden ingevuld. In 2022 is een halfjaar vertraging opgelopen ten opzichte van de oorspronkelijke in 2021 opgestelde planning als gevolg van vertraging van de wetgeving en vertraging bij de Sociale Partners.

De beoogde transitie datum 1 januari 2025 wordt vooralsnog gehandhaafd.

3.3.2.b Risico-analyse

Normenkader

Het bestuur beschikt over een risicoanalyse (en onderhoudt die) voor de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel.

Bevindingen

Het fonds heeft begin 2023 een eerste opzet gemaakt voor een specifieke risico-analyse Wtp die regelmatig zal worden geactualiseerd. De raad is verheugd om te zien dat de risico-analyse gedegen is opgepakt.

3.3.2.c Kosten

Normenkader

Het bestuur beschikt over een begroting van de kosten en houdt de realisatie daarvan bij en beoordeelt of de kosten aanvaardbaar zijn.

Bevindingen

Het bestuur heeft nog geen inschatting gemaakt van de kosten van de transitie naar de nieuwe pensioenregeling.

Aanbevelingen

Maak een begroting voor de extra kosten gemoeid met de invoering van de Wtp. Stel vast welk onderdeel van deze kosten opgenomen zijn in de in 2023 vast te stellen Dienstverleningsovereenkomst met de pensioen-uitvoeringsorganisatie(s). Monitor deze kosten en evalueer periodiek.

3.3.2.d Communicatie

Normenkader

Het bestuur is transparant over haar beleid, haar missie, visie en strategie en betreft degenen die risico lopen tijdig en op een begrijpelijke manier bij de bepaling van de risicohouding van het fonds.

Het bestuur communiceert correct, duidelijk, evenwichtig en tijdig over de ontwikkelingen binnen het fonds en de gevolgen daarvan voor de direct belanghebbenden

Bevindingen

De nadere uitwerking van de communicatie voor de transitie naar de Wtp is gepland voor begin 2023. Uitgangspunt is het communicatiebeleidsplan. Belangrijke bouwstenen in de communicatie zijn verder de sectorbrede communicatie, het statement van het bestuur inzake missie, visie en core beliefs en de afstemming met de communicatie door Sociale Partners.

Het bestuur heeft in 2022 besloten een Risicopreferentieonderzoek uit te voeren. De planning is om in het eerste kwartaal 2023 het onderzoek af te ronden en om vervolgens in overleg met het VO de risicohouding vast te stellen.

Aanbevelingen

Gebruik de vastgestelde risicohouding samen met de doelstellingen en uitgangspunten bij de beoordeling van de opdrachtaanvaarding in 2023 van het nieuwe contract.

3.3.2.e Datakwaliteit

Normenkader

De omzetting van het pensioenvermogen naar individuele pensioenvermogens heeft een direct effect op de hoogte van het pensioen van de deelnemers. Vanuit de bestuurlijke verantwoordelijkheid dient SPF hier zorg voor te dragen. Daarnaast kunnen fouten in de verdeling serieuze gevolgen hebben voor de reputatie van SPF. Tot slot blijven ook na de transitie betrouwbare en integere data essentieel om een goede dienstverlening te kunnen (blijven) bieden aan de deelnemers.

Datakwaliteit wordt ook door DNB gezien als een van de grote risico's bij de transitie en is dan ook speerpunt in haar toezicht de komende jaren.

Het is van belang dat SPF beleid formuleert en (no-regret) stappen neemt om de kwaliteit van de data te verbeteren.

Bevindingen

Het bestuur is in 2022 een project gestart om datakwaliteitbeleid te formuleren en de datakwaliteit te meten. Door het onderzoek naar datakwaliteit te combineren met dat van Pensioenfonds DSM Nederland, is de betrouwbaarheid van de resultaten vergroot. De raad is verheugd dat deze vorm van samenwerking heeft geresulteerd in betere resultaten. Het eindrapport is eind 2022 opgeleverd en vervolgacties worden uitgezet.

Begin 2023 worden de resultaten van een bottom-up onderzoek door DPS tezamen met het hiervoor genoemde onderzoek naar datakwaliteit vertaald in een plan van aanpak.

Het datakwaliteitbeleid zal nog op een paar punten worden aangescherpt zodat het aansluit bij het eind 2022 gepubliceerde kader datakwaliteit van de Pensioenfederatie. De voortgang en aanpak geeft de raad vertrouwen ten aanzien van datakwaliteit en de implementatie van de Wtp.

Aanbevelingen

De raad adviseert het bestuur door te gaan op de ingeslagen weg.

25 mei 2023

De Raad van Toezicht,

Kees Scheepens, voorzitter

Stephan Linnenbank

Willeke Ong

Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft in een vroegtijdig stadium van de raad van toezicht (RvT) het Rapport van Bevindingen over 2022 ontvangen.

De RvT komt op grond van haar werkzaamheden tot de conclusie dat het fonds goed wordt bestuurd en dat het bestuur in control is. Het bestuur is blij met deze conclusie.

De RvT start het Rapport van bevindingen met aanbevelingen. Het bestuur heeft ervoor gekozen om deze aanbevelingen successievelijk van commentaar te voorzien.

Alvorens inhoudelijk in te gaan op het rapport dankt het bestuur de RvT voor alle inspanningen in 2022. Het afgelopen jaar was geen gemakkelijk jaar en het bestuur heeft de RvT op diverse momenten om raad gevraagd. Het bestuur hecht waarde aan de ingebrachte inzichten. Met name een open blik van buiten helpt het bestuur bij het inzichtelijk maken van meerdere opties en het nog scherper wegen van belangen.

De aanbevelingen van de RvT en de opvattingen van het bestuur hierover zijn de volgende:

1. *Realiseer in 2023 een nieuwe Dienstverleningsovereenkomst met DPS en blijf borgen dat het fonds voldoende flexibiliteit houdt om haar eigen strategie te kunnen blijven voeren.*

Het bestuur onderschrijft het belang van de nieuwe Dienstverleningsovereenkomst (DVO). Medio februari 2023 heeft SPF een nieuwe DVO met DSM Pension Services afgesloten. Deze is van kracht tot 2 jaar na de transitie naar het nieuwe pensioencontract onder de Wtp. Onderdeel van de overeenkomst is een gedetailleerde dienstencatalogus met afspraken over de integraliteit en kwaliteit van dienstverlening door DPS. Mochten de beide laatste onvoldoende geborgd zijn, dan biedt dat SPF de mogelijkheid om te kiezen voor alternatieve invullingen.

2. *De raad adviseert bij de besluitvorming in de komende periode in het kader van de Wtp gebruik te maken van een evenwichtigheidskader.*

De overgang naar een pensioencontract onder de Wtp is een omvangrijke en ingrijpende operatie. Deze raakt de belangen van alle bij SPF betrokkenen, maar de wijze waarop dat plaatsvindt is op voorhand moeilijk te duiden. Het op voorhand ontwikkelen van een evenwichtigheidskader kan het bestuur zeker van dienst zijn bij het afwegen van alle belangen.

Het bestuur is voornemens om in de loop van 2023 zo'n kader te ontwikkelen.

3. *De overgang naar de nieuwe pensioenregeling vraagt om versteviging van kennis en competenties. Onderzoek als bestuur welke competenties en kennisgebieden dit betreft en werk hier aan.*

De pensioencontracten onder de Wtp hebben een andere opzet dan die onder de Pensioenwet. Het is de vraag in hoeverre er een beroep wordt gedaan op andere kennis, competenties en vaardigheden. De aanbeveling om dat verder te onderzoeken steunt het bestuur.

4. *Maak een begroting voor de extra kosten gemoeid met de invoering van de Wtp. Stel vast welk onderdeel van deze kosten opgenomen zijn in de in 2023 vast te stellen dienstverleningsovereenkomst met de pensioenuitvoeringsorganisatie(s). Monitor deze kosten en evalueer periodiek.*

De vergoedingen voor door DPS te leveren diensten zijn vastgelegd in de nieuw afgesloten DVO. In het eerste halfjaar van 2023 zal DPS inzichtelijk maken welke concrete projecten doorlopen moeten worden om invulling te kunnen geven aan het nieuwe pensioencontract en wat dat voor financiële consequenties heeft.

5. *Gebruik de vastgestelde risicohouding samen met de doelstellingen en uitgangspunten bij de beoordeling van de in 2023 geplande opdrachtaanvaarding van het nieuwe contract.*

De verwachting is dat SPF medio 2023 de risicohouding kan vaststellen op basis van het uitgevoerde Risicopreferentieonderzoek. Sociale Partners bepalen in het kader van het arbeidsvoorwaardenoverleg de doelstellingen en uitgangspunten en vervolgens de contouren van het nieuwe pensioencontract. Het bestuur zal bij de opdrachtaanvaarding zeker kritisch toetsen aan de hand van de risicohouding.

6. *De raad adviseert het bestuur om door te gaan op de ingeslagen weg t.a.v. datakwaliteit en de implementatie van de Wtp.*

De overstap naar het nieuwe pensioencontract is een éénmalige exercitie. Onder het nieuwe contract zijn de mogelijkheden om onjuistheden op basis van foutieve administratieve bestanden te herstellen, beperkt. SPF heeft daarom het onderzoeken van datakwaliteit en het op voorhand corrigeren van eventuele fouten in bestanden een hoge prioriteit gegeven.

Het bestuur ervaart de steun van de RvT in deze als positief.

7. *Monitor in 2023 de voortgang van het in het Diversiteitsbeleid opgenomen actieplan.*

SPF heeft eind 2019 het diversiteitsbeleid vastgesteld en de daaruit voortkomende acties ter hand genomen. Het bestuur zal in 2023 zowel het beleid als het actieplan evalueren en zonodig bijstellen.

8. *Betrek de in juli 2022 door DNB gepubliceerde good practice ESG-Risicobeheer Pensioenfondsen bij de beoogde ESG-risicoanalyse en bezie in hoeverre de in dit kader te benoemen risico's zich verhouden tot de strategische doelstellingen van het fonds.*

Het uitvoeren van een risicoanalyse m.b.t. ESG is gezien het belang van het onderwerp voor SPF evident. Het bestuur zal daarbij zeker gebruik maken van de door DNB gepubliceerde good practice. Het bestuur zal nog een afweging maken of het RCA wordt meegenomen in de volledige herijking van het RCA dat voor 2023 weer op de agenda staat of dat het gebeurt in de vorm van een project-RCA.

9. *Zoek bij de voorbereiding van de heroverweging van de huidige CO₂ reductie doelstelling in de beleggingsportefeuille in 2023 contact met collega pensioenfondsen om te bezien op welke wijze een zinvolle*

concrete doelstelling kan worden geformuleerd zodat de resterende tijd tot 2030 concreet kan worden gemonitord.

Het bestuur onderstreept met de RvT het belang van het vaststellen van heldere maar ook haalbare doelstellingen. De RvT doet de suggestie om gezamenlijk met andere pensioenfondsen te kijken hoe daar invulling aan kan worden gegeven. Het bestuur zal deze en alternatieve routes afwegen om uiteindelijk te komen tot een voor SPF passende aanpak.

Het bestuur dankt de RvT voor zijn inzet, inbreng, kritische reflectie, aanbevelingen en niet in de laatste plaats de raad waarmee de RvT het bestuur in 2022 terzijde heeft gestaan. Het bestuur kijkt uit naar de verdere samenwerking in 2023.

Het bestuur

11.2 Oordeel van het Verantwoordingsorgaan

Algemene inleiding

Het Verantwoordingsorgaan (VO) heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, het door het bestuur gevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst. In de beoordeling wordt ook betrokken of er naar de mening van het VO sprake is van evenwichtige belangenafweging.

Het dagelijks bestuur (DB) informeert het VO elk kwartaal over alle belangrijke beleidsonderwerpen. Vragen van het VO over het beleid en over de genomen besluiten worden dan door het DB beantwoord. Het VO overlegt in beginsel tweemaal per jaar met de raad van toezicht (RvT) over hun bevindingen. In het kader van het jaarverslag vindt eens per jaar overleg plaats met de accountant en de actuaris, alvorens het VO tot een oordeel komt over het door het bestuur gevoerde beleid over het afgelopen jaar.

Het VO hecht veel waarde aan het op peil houden van kennis binnen het eigen gremium. Indien mogelijk wordt de inhoudelijke bestuurlijke behandeling van onderwerpen gecombineerd met een kennissessie. Doorgaans worden deze verzorgd door DSM Pension Services (DPS), maar niet uitsluitend. Ook andere organisaties zoals de Pensioenfederatie of externe consultants kunnen bijdragen leveren die bijdragen aan het vergroten van kennis en inzicht van het VO.

Eind 2022 nam de Tweede Kamer de Wet toekomst pensioenen (Wtp) aan. In deze wet worden aan het VO extra bevoegdheden toegekend in verband met de transitie naar het nieuwe pensioencontract. Het VO heeft vooruitlopend hierop in 2022 al diverse kennissessies en seminars bijgewoond om zicht te hebben op de consequenties van de Wtp. Tevens gaat het VO onder externe begeleiding zich verder verdiepen in de betekenis hiervan: wat is de rol en de verantwoordelijkheid van het VO, in welke fase van het traject van besluitvorming wordt inbreng van het VO gevraagd en welke aspecten zijn in dat kader voor het VO belangrijk.

Het VO vormt zich een oordeel op basis van de beschikbare informatie. Daartoe behoren: de overleggen met het DB, individuele bestuursleden, de RvT, de sleutelfunctiehouders en de beschikbaar gestelde schriftelijke informatie. Andere belangrijke bronnen zijn het Rapport van bevindingen van de RvT en de jaarrapportage van de Compliance Officer.

Het oordeel van het VO wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, in het bestuursverslag opgenomen.

Daarnaast heeft het VO het recht om advies uit te brengen in de reguliere dossiers die in de Pensioenwet zijn benoemd.

Samenvattend oordeel

Het oordeel van het VO is positief. Belangrijke elementen die dat oordeel bepalen zijn:

- Het bestuur is proactief in het nemen van initiatieven ter voorbereiding van de invoering van de Wtp. Daarbij is het wel afhankelijk van besluitvorming door de Sociale Partners.

- De governance is op orde, onder meer door het beleid inzake succession planning. Ontstane vacatures worden op een goede wijze ingevuld. De sleutelfuncties zijn adequaat ingeregeld en functioneren goed. Ook is een vertrouwenspersoon aangesteld.
- Op het vlak van ESG werden verdere stappen gezet. Nadat het bestuur in 2021 het duurzaamheidsbeleid vaststelde, is gestart met het implementeren van beheersmaatregelen.
- Het bestuur heeft adequaat gereageerd op het voornemen van DSM om alle pensioenactiviteiten te herijken en anders te organiseren. Vanwege het risico dat DSM Pension Services niet beschikbaar zou zijn geweest voor de uitvoering van de regeling werkte het bestuur een alternatief plan uit.
- Het toenemend belang van Informatietechnologie bij de uitvoering van de pensioenregeling heeft het bestuur doen besluiten om een bestuurslid te benoemen in de rol van IT-coördinator. Met het instellen van deze IT-coördinator is het bestuur nog beter in staat om invulling te geven aan de bestuurlijke verantwoordelijkheid op het vlak van IT-beleid en IT-security.

Goed pensioenfondsbestuur

- Governance
Het VO heeft kunnen constateren dat de op IORP-2 gebaseerde governance-opzet goed werkt. Belangrijke adviezen van de Commissie Vermogensbeheer en de Commissie Pensioenen & Communicatie worden in de Commissie Risk & Compliance besproken waarna de Sleutelfunctiehouder Risicobeheer tot een onafhankelijke opinie komt over het proces en de wijze waarop adviezen passen in het Risicobeleid. Ook de bevindingen van de Sleutelfunctiehouder Interne Audit zijn waardevol en leiden - indien nodig - tot aanpassingen in beleid of werkwijze.

In de governance neemt de IT-coördinator een bijzondere plaats in. Binnen het bestuur heeft Giselle Verwoort die rol op zich genomen. IT-beleid en -security worden periodiek gemonitord en met de uitvoerder besproken. De IT-coördinator rapporteert via de 1^e lijns commissies aan het bestuur.

- Succession planning
Het bestuur heeft ingezet op het vergroten van de diversiteit binnen en het zeker stellen van de continuïteit van de verschillende fondsgremia. Periodiek organiseert SPF een opleidingstraject. Daarbij tracht het bestuur actief om tijdig een pool van capabele kandidaten te hebben met diverse achtergronden. Het VO is enthousiast over de diversiteit van de groep, die in 2022 is gestart met de opleiding.

In het bestuur ontstonden twee vacatures. Het bestuur wist deze niet alleen op adequate wijze te vervullen, maar door het aantrekken van geschikte kandidaten ook de diversiteit te vergroten.

Jaarplan

Het Jaarplan van het bestuur kende in 2022 de volgende zwaartepunten:

- De Wet toekomst pensioenen.
- De toekomstbestendigheid van het fonds.
- Vermogensbeheer en duurzaamheid.

- Overige zaken waaronder de keuze voor de pensioenuitvoeringsorganisatie.

De Wtp en de overgang naar een nieuw pensioencontract staat hoog op de agenda van het bestuur. Ook in 2022 werden kennissessies georganiseerd waarvoor ook de RvT en het VO waren uitgenodigd. De behandeling van de wet in de Tweede Kamer vond pas eind 2022 plaats en minister Schouten stelde invoering ervan uit tot 1 juli 2023. Dat bevorderde niet de voortgang die Sociale Partners en bestuur in 2022 hadden willen maken.

Een goede kwaliteit van de pensioenadministratie is bij de overstap naar het nieuwe contract essentieel. Bestuur en uitvoerder hebben daarom een Datakwaliteitsbeleid opgesteld en de aanwezige bestanden getoetst op volledigheid en betrouwbaarheid. Begin 2023 gaat dat leiden tot een Plan van aanpak om bestanden waar nog nodig verder aan te vullen.

De toekomstbestendigheid van het fonds hangt ook samen met de mate waarin het bestuur in staat is om inhoud te geven aan een robuuste en integere bedrijfsvoering. Op advies van een externe consultant benoemde het bestuur een IT-coördinator die de schakel is tussen DPS als uitvoerder enerzijds en de commissies en het bestuur anderzijds. Ontegenzeggelijk is in dit eerste jaar veel bereikt waardoor de transparantie op dit vlak is toegenomen en het bestuur nog meer “in control” is.

Het bestuur behandelde een scala aan dossiers waardoor het Duurzaamheidsbeleid steeds meer vorm krijgt. Belangrijk was ook de uitvoering van het onderzoek onder (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden naar hun opvatting over maatschappelijk verantwoord beleggen. Tot verrassende resultaten leidde dat niet; de opvattingen die leven onder deelnemers sluiten goed aan bij de koers die het bestuur vaart.

Begin 2022 werd SPF geconfronteerd met signalen dat DSM en Pensioenfonds DSM Nederland (PDN) de wijze waarop pensioenen en de uitvoering daarvan georganiseerd zijn wilden herijken. Daarop werd door het bestuur adequaat gereageerd door een alternatief uit te werken voor de uitvoering door DPS.

In de loop van het jaar werd duidelijk dat de wijze waarop de herijking lijkt te gaan plaatsvinden continuering van de samenwerking met DPS mogelijk maakt. Met name gezien de transitie naar het nieuwe pensioencontract zou dat de voorkeur hebben. Belangrijk is ook dat er een plan B is uitgewerkt zodat risico wordt beheerst.

Relatie met het bestuur

Elk kwartaal informeert het DB het VO over de voor het VO relevante dossiers die in de bestuursvergadering zijn behandeld. Het VO ontvangt daartoe de voorleggers uit de bestuursvergadering. Deze voorleggers bevatten onder andere een samenvatting van het onderwerp, een risico-inschatting, de nadere aanduiding van de evenwichtigheid van het besluit en het voorgestelde besluit aan het bestuur. Deze aanpak biedt het VO de gelegenheid om zich voor te bereiden op dossiers die tijdens het overleg besproken worden, om de consequenties ervan te doorgronden en om vragen te stellen en opmerkingen te maken over de voor het VO meest relevante dossiers tijdens de dialoog met het DB.

Het overleg met het DB is open en transparant.

Uit de voorleggers blijken de afwegingen van het bestuur om te komen tot bepaalde besluiten. Daarbij gaat het erom wat de uitwerking is voor de verschillende belanghebbenden. Dat helpt het VO bij het vormen van zijn oordeel.

Speerpunten van het VO in 2023

Het VO heeft voor het komend jaar de volgende speerpunten geformuleerd:

- De Wet toekomst pensioenen.

Het VO wenst vinger aan de pols te houden over alle relevante aspecten van de Wtp, temeer daar het VO uiteindelijk, naar verwachting eind 2023, een oordeel zal worden gevraagd over de evenwichtigheid van de gekozen invulling. Ook de ontwikkelingen rondom DPS en daarmee de continuïteit van de uitvoering speelt hierbij een rol.

- Het IT-beleid

De concrete aanpassingen, zoals vastgelegd in de IT-strategie, die leiden tot het verder bestuurlijk “in control” komen en de effectiviteit van de genomen maatregelen. Daarnaast hecht het VO bijzonder belang aan de resultaten van het project Datakwaliteit en de mogelijk noodzakelijke verbeterstappen om goed voorbereid te zijn op de overgang naar het nieuwe pensioencontract.

- Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het VO beoordeelt in hoeverre SPF een eigen koers gaat varen dan wel aansluit bij ontwikkelingen bij de werkgever SABIC. Een ander belangrijk aandachtspunt is de impact van het beleid: in hoeverre zijn eventuele meerkosten voor MVB-beleid te verantwoorden?

- Evenwichtige besluiten

De wijze van onderbouwing van de evenwichtigheid van bestuursbesluiten blijft een belangrijk punt van aandacht. Voor de beoordeling van de evenwichtigheid van de transitieplannen, zal het VO criteria opstellen en die met het bestuur tijdig afstemmen zodat daar in de besluitvormingsfase al rekening mee gehouden kan worden.

Verder zal het VO op basis van de Jaaragenda onderwerpen inplannen en zal het DB verzocht worden daarop in te gaan in het periodieke overleg.

Het VO en uitgebrachte adviezen

Eind 2022 eindigden de zittingstermijnen van Ed van Lamoen en Jan Hellings. Van Lamoen stelde zich niet verkiesbaar voor een tweede termijn, Jan Hellings wel. Voor de vacante positie binnen het VO kandideerde Math Peeters. Omdat Hellings en Peeters de enige twee kandidaten waren die zich kandidaat stelden voor het VO, en beiden voldoen aan de eisen uit het profiel, werden zij door het bestuur benoemd na een bindende voordracht van het VO.

In december heeft het VO zijn eigen functioneren geëvalueerd. Overall zijn de leden van mening dat het VO goed functioneert. Gezien het belang en de complexiteit van de dossiers die het VO behandelt om tot een oordeel te komen over het gevoerde beleid, is besloten om specifieke dossiers door twee leden van het VO gezamenlijk te laten voorbereiden. Met deze werkwijze zal in 2023 gestart worden.

Behalve het periodieke overleg met het dagelijks bestuur hecht het VO veel waarde aan het uitnodigen van andere bestuursleden, adviseurs of medewerkers van DPS. Beschikbare schriftelijke documenten kunnen dan worden

toegelicht en krijgen kleur. In december informeerde Giselle Verwoort het VO over de wijze waarop zij invulling geeft aan haar rol als IT-coördinator en de stappen die zijn gezet om het bestuur op het vlak van Informatietechnologie nog scherper “in control” te krijgen. Dit was zeer verhelderd voor het VO.

Door het bestuur werd het VO in 2022 over drie besluiten advies gevraagd:

- Het VO adviseerde positief over het voorstel om de vergoedingen voor de onafhankelijk voorzitter, expertbestuursleden, de pensioengerechtigde leden van het bestuur, de adviseurs en de leden van de raad van toezicht jaarlijks te indexeren conform een vaste methodiek.
- Daarnaast werd ingestemd met aanpassing van het Beloningsbeleid omdat vanaf 1 januari 2023 het bestuurslid Giselle Verwoort niet meer in dienst is van SABIC, maar van USG. Op basis van het Beloningsbeleid kan SPF de kosten voor de inzet van Verwoort aan USG vergoeden.
- Tot slot adviseerde het VO positief over het Communicatiebeleid 2023 - 2025 met dien verstande dat het bestuur is verzocht om het communicatieplan over de Wtp nadrukkelijker in het beleid op te nemen.

Afsluitend

Het VO dankt Ed van Lamoen voor zijn inzet en betrokkenheid gedurende de afgelopen vier jaar.

Verder wil het VO zijn waardering uitspreken richting alle bij SPF betrokkenen en met name de leden van het bestuur en de RvT voor hun inspanningen om te komen tot uitvoering van de pensioenregeling. Het jaar 2022 legde extra druk op bestuur en RvT vanwege de ontwikkelingen rondom DPS. Ook in 2023 zullen de inspanningen door alle gremia op hoog niveau blijven omdat de verwachting is dat het nieuwe pensioencontract vorm gaat krijgen. Dat vereist intensief overleg.

Sittard, 25 mei 2023

Jan Hellings
Toine Jansen
Rolf van Kouwen
Math Peeters
Herman Polderman
René Witjes

Reactie van het bestuur

Inleiding

Het bestuur heeft kennisgenomen van het verslag en het oordeel van het VO over het bestuursbeleid in 2022. Het bestuur dankt het VO voor het heldere verslag en het positieve samenvattende oordeel.

Governance

Het verantwoordingsorgaan gaat in zijn onderbouwing in op governance en succession planning. Het bestuur hecht waarde aan “checks and balances”. De regelgeving rondom IORP-2 zijn inmiddels breed geïmplementeerd en leiden tot onafhankelijke adviezen van de sleutelfunctiehouders. Het bestuur ervaart dat als waardevol en een versterking van de beleidsvoorbereiding en besluitvorming.

Informatietechnologie

Dat geldt ook voor de inbreng van de IT-coördinator. Het instellen van deze rol en het organiseren van een overleg met de uitvoeringsorganisatie maakt dat niet alleen de risico's maar ook de noodzakelijke beheersmaatregelen en ontwikkelmogelijkheden en op het vlak van informatietechnologie expliciet besproken kunnen worden. Het bestuur is daarmee nog beter in staat om verantwoordelijkheid te nemen voor een integrale en robuuste bedrijfsvoering.

Pensioenuitvoering

Het VO benoemt daarnaast expliciet de inspanningen in verband met het risico dat DSM Pension Services (DPS) niet meer beschikbaar zou zijn voor de pensioenuitvoering. Het bestuur heeft het VO zo veel als mogelijk meegenomen in de stappen om te komen tot een mogelijk alternatief voor DPS. Het overstappen naar een andere pensioenuitvoerder kan immers ingrijpende consequenties hebben voor alle belanghebbenden. Het VO beoordeelt dit traject als adequaat. Het bestuur is hierover verheugd.

Speerpunten 2023

Het VO benoemt voor 2023 een viertal speerpunten: de Wet toekomst pensioenen (Wtp), IT-beleid, maatschappelijk verantwoord beleggen en evenwichtige besluitvorming.

In het kader van de Wtp heeft het VO bijzondere verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Dit is voor het bestuur reden om bij kennissessies alle fondsgremia uit te nodigen, waaronder het VO. Het bestuur is enthousiast over het voornemen van het VO om te komen tot een kader waar het de verdere uitwerking van de plannen naar een nieuw pensioencontract op wenst te toetsen. Dat maakt dat het bestuur en het VO proactief het gesprek kunnen aangaan over de evenwichtigheid van mogelijke voorstellen voor een invulling onder de nieuwe wet. Dat laat onverlet dat bestuur, RvT en VO ieder hun eigen rol en verantwoordelijkheid behouden.

Adviezen van het VO

Het aantal onderwerpen waar het bestuur advies op heeft aangevraagd bleef in 2022 beperkt. Het betrof uitsluitend het Beloningsbeleid en het Communicatiebeleid. Het bestuur waardeert het kritische meedenken van het VO en neemt de ingebrachte adviezen ter harte.

Tot slot

Het bestuur dankt het VO voor het positieve samenvattende oordeel over 2022. Graag continueert het bestuur de aanpak van wederzijdse openheid en transparantie. Het bestuur heeft alle vertrouwen dat ook 2023 weer gekenmerkt wordt door een kritisch en constructieve samenwerking.

11.3 Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds SABIC te Sittard is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2022.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds SABIC, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 20.000.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 1.000.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;

- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn, als geheel bezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen).

Met betrekking tot artikel 137 (voorwaardelijke toeslagverlening) merk ik op dat het pensioenfonds in 2022 gebruik heeft gemaakt van de versoepelde toeslagregels, zoals vastgelegd in het tijdelijke artikel 15c van het Besluit Financieel Toetsingskader (toeslag vanwege voorgenomen transitie). Daarbij heeft het pensioenfonds onderbouwd te hebben voldaan aan de in dat artikel gestelde voorwaarden.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds SABIC is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen.

De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Voor de volledigheid merk ik op dat, als op balansdatum in de rentetermijnstructuur rekening zou worden gehouden met de UFR-methodiek zoals deze door DNB in 2023 wordt toegepast, mijn oordeel over de vermogenspositie niet zou wijzigen.

Apeldoorn, 1 juni 2023

drs. W. Eikelboom AAG AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

11.4 Rapportage Compliance Officer

Het Nederlands Compliance Instituut (NCI) heeft, in opdracht van het bestuur, gedurende 2022 de rol van externe compliance officer (ECO) voor Stichting Pensioenfonds SABIC (SPF) vervuld. Het NCI monitort onder andere de integere bedrijfsvoering van het Pensioenfonds waar het Integriteitsbeleid en de Gedragscode een belangrijk onderdeel van uitmaken. Daarnaast treedt de ECO op als adviseur met betrekking tot compliance, integriteit, gedragsregels, belangenverstrengeling en incidentbehandeling.

In 2022 hebben we ons gericht op het uitvoering geven aan het Integriteitsbeleid en het compliance programma. Wij hebben hierbij een begeleidende, adviserende en monitorende rol vervuld. Onder andere ten aanzien van risicobeheersing, gedragsregels en incidenten. Tijdens onze monitoring zijn geen inhoudelijke onregelmatigheden geconstateerd ten aanzien van de naleving van de Gedragscode door verbonden personen. Er zijn geen signalen van (potentiële) belangenverstrengeling of de schijn hiervan. Als incidentmeldpunt zijn bij ons geen meldingen gedaan van (potentiële) integriteitsincidenten. Wij constateren dat binnen SPF een integere bedrijfsvoering bestaat en dat haar Governance is gericht op adequate beheersing van integriteitsrisico's.

Peter Westdijk

11.5 Personalia, functies en nevenfuncties

(per 25 mei 2023)

Bestuur

Arnout Korteweg (1959)

Functie in het bestuur:

Relevante nevenfuncties:

Onafhankelijk Voorzitter

Lid RvA PBM

DGA LAKOR b.v.

Voorzitter adviescollege LifeTri

Namens de werkgever:

Jos van Gisbergen (1964)

Functie in het bestuur:

Relevante nevenfuncties:

Bestuurslid (vanaf 2015)

Sleutelfunctiehouder Risicobeheer

Senior Manager Global Application Technology SABIC

Leon Jacobs (1963)

Functie in het bestuur:

Relevante nevenfuncties:

Bestuurslid (vanaf 2017)

Sustainability Leader Europe SABIC

John van Moorsel (1962)

Functie in het bestuur:

Relevante nevenfuncties:

Bestuurslid (vanaf 2021)

Senior Manager Finance Site Geleen SABIC

Maurice Pelsers (1979)

Functie in het bestuur:

Relevante nevenfuncties:

Bestuurslid (vanaf 2023)

Managing director PPS B.V.

Namens de deelnemers:

Giselle Verwoort (1971)

Functie in het bestuur:

Relevante nevenfuncties:

Bestuurslid (vanaf 2012)

Senior Manager Finance & Support USG

Rudger Schiewer (1980)

Functie in het bestuur:

Relevante nevenfuncties:

Bestuurslid (vanaf 2020)

Senior Business controller SABIC

Namens de pensioengerechtigden:

Stuf Kaasenbrood (1951)

Functie in het bestuur:

Bestuurslid (vanaf 2019)

Bestuurslid Vereniging Gepensioneerden SABIC Europe

Willem Grin (1948)

Functie in het bestuur:

Bestuurslid (vanaf 2015)

Expertbestuurders:

Angela Peters-Derksen (1973)

Functie in het bestuur:

Relevante nevenfuncties:

Bestuurslid (vanaf 2020)

Aandeelhouder en directeur bij DFAP B.V.

Bestuurder Centraal Beheer APF

Associé VCHolland

Kim Haasbroek (1975)

Functie in het bestuur:

Relevante nevenfuncties:

Bestuurslid (vanaf 2022)

Bestuurslid PFZW

Advisory Board SAREF Residential en Retail fondsen

Raad van Toezicht**Kees Scheepens (1965)**

Functie in de RvT:

Voorzitter RvT (vanaf 2020)

Lid RvT (vanaf 2018)

Docent SPO

Eigenaar Hofzicht Pensioen

Bestuurslid Stichting Pensioenfonds Vervoer

Bestuurslid Stichting Pensioenfonds Recreatie

Lid RvT Bpf Zuivelindustrie

Lid commissie pensioenbeleid VNO-NCW

Secretaris Stichtingen SFB

Bestuurder Vereniging Intern Toezichthouders

Pensioensector

Relevante nevenfuncties:

Stephan Linnenbank (1964)

Functie in de RvT:

Lid RvT (vanaf 2020)

Consultant/eigenaar Making Strategy Work

Voorzitter stadscommissie Utrecht van Stichting Giving Back

Voorzitter RvC Aegon Cappital

Lid RvT Pensioenfonds Capgemini

Lid RvT Museum Speelklok

Associate Partner consultancybureau Boer & Croon

Relevante nevenfuncties:

Willeke Ong (1964)

Functie in de RvT:

Lid RvT (vanaf 2018)

Zelfstandig adviseur/eigenaar De Piedra B.V

Directeur-eigenaar El Immobiliario B.V.

Lid RvT en voorzitter audit commissie - ROC Mondriaan

Lid RvC en auditcommissie RondonWonen

Lid RvT Stichting Pensioenfonds Hoogovens

Voorzitter RvT Bpf voor het Bakkersbedrijf

Lid Geschillencommissie KiFiD, afdeling beleggingen

Relevante nevenfuncties:

Verantwoordingsorgaan**Rolf van Kouwen (1962)**

Functie in het VO:

Voorzitter VO (vanaf 2020)

Relevante nevenfuncties:

Global head of Internal Control - Corporate Finance SABIC

Jan Hellings (1951)

Functie in het VO:

Lid VO

Relevante nevenfuncties:

Voorzitter Vereniging van Gepensioneerden SABIC-IP

Toine Jansen (1963)

Functie in het VO:

Lid VO

Relevante nevenfuncties:

Specialist IT ERP Service HR SABIC

Math Peeters (1955)

Functie in het VO:

Lid VO

Bestuurslid Vereniging Gepensioneerden SABIC Europe

Herman Polderman (1962)

Functie in het VO:

Lid VO

Relevante nevenfuncties:

Senior Sales Account Manager SABIC

René Witjes (1964)

Functie in het VO:

Lid VO

Relevante nevenfunctie:

Chemisch Operator / Shiftsupervisor SABIC-IP

Adviseurs*Externe Adviseur Vermogensbeheer*

Rob Heerkens

Externe Risicoadviseur

Ben Velzeboer

Certificerend Actuaris

Willem Eikelboom

Willis Towers Watson

Accountant

Steven Spiessens

Ernst & Young Accountants LLP

Compliance Officer

Peter Westdijk

Nederlands Compliance Instituut

Sleutelfunctiehouders

Actuariële functie

Willem Eikelboom (Willis Towers Watson)

Risicobeheer functie

Jos van Gisbergen

Interne Audit functie

Paul Bergers

Adresgegevens*Bezoekadres*

Het Overloon 1, 6411 TE Heerlen

Telefoon

045 - 5782016 of 045 - 5782240

Internet

www.spf-pensioenen.nl

E-mail

info.PensioenfondsSABIC@dsm.com

SUMMARY IN ENGLISH

12 SUMMARY IN ENGLISH

Stichting Pensioenfonds SABIC (SPF) manages the pensions and pre-pensions of the employees, former employees, and their surviving dependents of SABIC Limburg B.V., SABIC Europe B.V., SABIC Capital B.V., SABIC Innovative Plastics B.V., SABIC Global Technologies B.V., SHPP B.V., SHPP Sales B.V. and SHPP Global Technologies B.V.

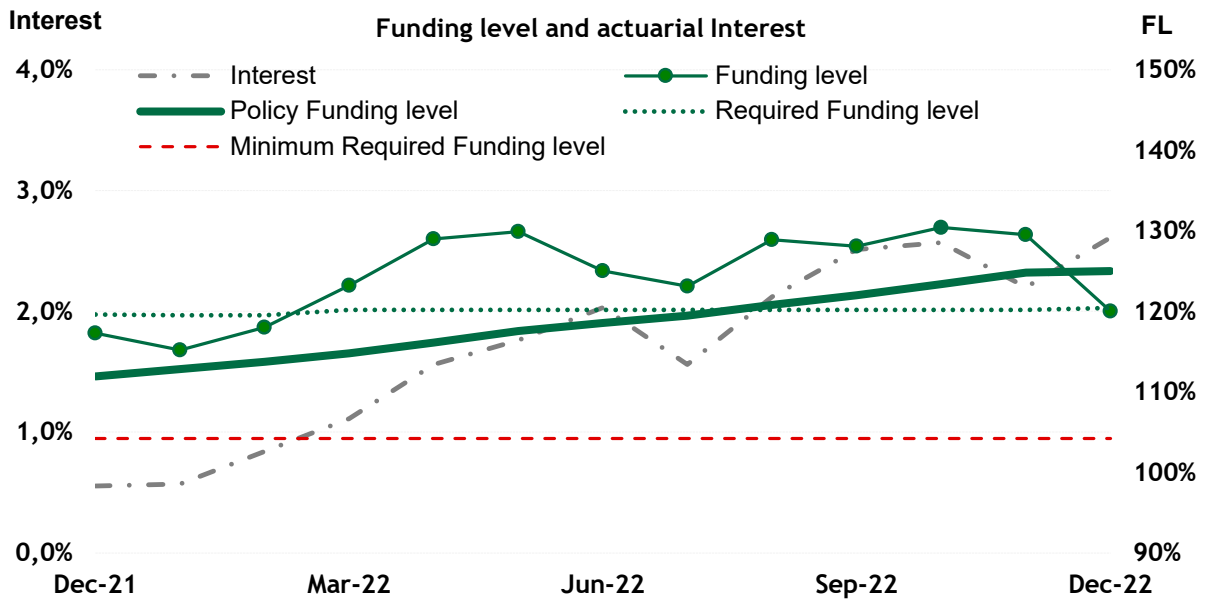
SPF is governed by the board that consists of a minimum of 8 and a maximum of 10 members. The board has an independent chairman who is not a member of the board. Pension policy, monitoring and evaluation are prepared in two first-line committees, namely for pensions and communication and for asset management. The second-line risk and compliance committee support the risk management key function holder independently forming his risk opinions.

In line with the EU IORP II regulation, from 2020 on the three key function holders for Risk Management, Actuarial Services and Internal Audit are embedded in the SPF governance structure.

SPF outsourced all operational activities, such as pension management, asset management, financial administration, communications and board support to DSM Pension Services B.V. (DPS). In addition to these operational activities DPS, as a strategic partner of SPF, advises the pension fund board of SPF regarding overall strategy in the areas of pensions and communication, governance, risk management and asset management.

Financial position

The nominal funding level represents the financial position of a pension fund. The nominal funding level is calculated as the total fund assets divided by the pension liabilities. The nominal funding level of the fund increased from a level of 117.3% at the end of 2021 to 120.0% at the end of 2022. Due to rising interest rates, the liabilities decreased during the year, increasing the nominal funding level. The policy funding level, which is indicative of whether the financial position of SPF is sufficient for indexation of the pensions and entitlements, was positively influenced by the increase of the interest rate. The policy funding level is an average of the nominal funding level of the past twelve months. The policy funding level increased in 2022 from 111.9% to 125.0% at the end of 2022. With these numbers, the policy funding level of the fund meets the required funding level. Therefore, the pension fund board did not have to submit a recovery plan in 2023.

Indexation

The ambition of SPF is to provide all plan participants with an indexed pension on the long term. To this end, it is important that annual allowances are granted to adjust pension entitlements to wage and price increases. Based on the financial position of the fund, the pension fund board evaluated whether it was prudent to grant allowances to the plan participants.

Indexation per 1st July 2022

Based on the financial position of the fund, the board decided that indexation of pensions is possible per July 1st, 2022. The pensions for all members are increased such that full indexation in 2022 is given. For active members the pensions increased with 3,34% and for former members and pensioners with 2,81%. The first part of indexation was already given per 1st January 2022.

Indexation per 1st January 2023

Based on the financial position of the fund, the board decided that (partly) indexation of pensions is possible per January 1st, 2023. For active members the pensions increased with 4,53% and for former members and pensioners with 10,73%. With this increase the pensions for active members are fully indexed. Unfortunately, the fund did not realize its ambition of a fully indexed pension for former members and pensioners.

Interest rates and inflation

One of the most important developments in 2022 was the increase in interest rates. The yield on 10-year German government bonds started the year negative with -0,2%, but increased by 2,8% to end the year at 2,6%. Because interest rate risk is not fully hedged, this led to an increase of the funding ratio to the highest level since 2008. At the same time inflation is a worry of the fund. Consumer prices already increased more than expected in 2021, but in 2022 they increased by about 10%. Also in other countries inflation was increasing. Central banks believed that the inflation would be a temporary phenomenon in in 2021 and at the start of 2022. During 2022 they had to adjust this vision, reduced their expansive policies, and started increasing policy interest rates. With that a period of ten years of negative interest rates in the Eurozone came to an end. Central banks are increasing interest rates further in 2023.

Increasing inflation, interest rates and political uncertainties led to a challenging 2022. Almost all investments lost value. Only the investments in infrastructure had a positive return in 2022. The achieved total return of the fund was negative, mostly because of very negative returns on fixed income assets such as government bonds. Although the funds return was negative, liabilities also decreased due to the increase in interest rates, leading to an increase in the funding ratio.

In the following table the market value and return of the assets of the fund over 2022 are shown. The delta in the following table shows the difference between the fund return and the benchmark return and is therefore a measure of the added value that SPF managed to realize in 2022.

English

Value and Return (in %) 2022	Value (in eur mln.)	Portfolio	Benchmark	Difference	Contribution
Matching portfolio	1.111,8	-31,6%	-32,8%	1,2%	-12,7%
<i>Swap overlay (contribution)</i>	-39,9	-8,3%	-8,1%	-0,2%	0,0%
Matching portfolio ex Swaps	1.151,8	-23,3%	-24,7%	1,4%	-12,7%
<i>Government bonds</i>	476,2	-32,8%	-33,3%	0,5%	-5,4%
<i>IL bonds</i>	160,8	-16,8%	-17,2%	0,4%	-1,0%
<i>Credits</i>	231,9	-13,4%	-13,7%	0,3%	3,0%
<i>Mortgages</i>	282,8	-16,7%	-19,5%	2,8%	-1,7%
Return portfolio	1.551,2	-9,4%	-12,6%	3,2%	-6,8%
<i>Valuta overlay (contribution)</i>	5,7	-1,6%	-1,5%	-0,1%	-1,0%
<i>Equity</i>	786,2	-7,0%	-11,7%	4,7%	-4,7%
<i>Bonds</i>	341,4	-4,2%	-8,5%	4,3%	-2,4%
<i>Real Estate (listed)</i>	193,8	-24,5%	-26,2%	1,7%	-2,3%
<i>Real Estate (non-listed)</i>	73,3	-5,4%	5,1%	-10,5%	-1,6%
<i>Infrastructure</i>	148,4	12,4%	5,8%	6,6%	0,5%
<i>Private equity</i>	2,4	-19,5%	-19,5%	0,0%	0,0%
Liquidity	17,8	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

In 2022 a net return of -19.5% was realized on total assets of SPF. The benchmark showed a return of -21.9%.

Administration costs

Costs have a material impact on the pension benefit outcomes of the members. For this reason, the pension fund board takes costs closely into account when making strategic and operational decisions. A cost analysis is performed every year to benchmark the operational costs of the fund in the field of investment management and pension administration. SPF contracted Bell in 2022 to conduct an independent, in-depth cost analysis. Based on this cost analysis it was concluded that the investment management fees (40 bp) were higher than the peer group of comparable Dutch pension funds (31 bp). The pension administration costs per plan participant (€ 292) were lower than the peer group cost level (€ 325). These numbers are an average of the past three years (2019 - 2021).

The following table shows the key figures of SPF over the past five years.

	(Ultimo year in € mln, unless stated differently)				
	2022	2021	2020	2019	2018
Pensions					
Total number of Plan Participants	8.740	8.565	8.482	8.396	8.298
Members (active)	2.971	2.960	3.037	3.063	3.060
Pensioners	2.346	2.222	2.066	1.959	1.828
Deferred Members	3.423	3.383	3.379	3.374	3.410
Indexation					
Indexation active members	7,89%	0,6%	0,0%	0,0%	0,4%
Indexation pensioners and deferred members	10,73%	0,5%	0,0%	0,0%	0,4%
Arrears of unpaid supplements (incl. indexation on indexation) active members	24,71%	29,05%	24,85%	24,85%	20,92%
Arrears of unpaid supplements (incl. indexation on indexation) pensioners and deferred members	22,53%	18,63%	15,38%	14,10%	12,16%
Pension					
Contributions*	54,3	53,8	55,2	54,4	52,7
Cost-effective contribution (uncushioned)	86,2	92,1	79,6	66,5	61,4
Cost-effective contribution (cushioned)	48,8	47,5	48,6	47,0	40,3
Benefits	60,7	55,5	51,4	46,6	42,8
Pension management costs per participant (in €)	307	295	285	296	313
Financial position					
Pension fund assets	2.682,1	3.346,9	3.137,8	2.947,8	2.518,4
Pension fund liabilities	2.234,7	2.854,4	3.039,1	2.740,8	2.344,3
Pension fund reserve	447,4	492,5	98,7	207,0	174,1
Coverage ratio	120,0%	117,3%	103,2%	107,6%	107,4%
Policy Coverage ratio	125,0%	111,9%	98,4%	105,7%	113,2%
Minimum required coverage ratio	104,2%	104,2%	104,2%	104,2%	104,3%
Required coverage ratio	121,8%	120,4%	119,6%	120,6%	122,2%
Actuarial interest rate	2,6%	0,6%	0,2%	0,7%	1,4%
Investments					
Total investment	2.680,8	3.345,6	3.138,7	2.947,3	2.520,0
Matchingportfolio	1.110,3	1.336,3	1.402,3	1.311,2	1.078,2
Returnportfolio	1.394,2	1.880,0	1.634,5	1.534,7	1.417,5
Other investments	148,3	127,9	104,3	97,5	-
Cash	28,0	1,4	-2,4	3,9	24,3
Investment performance in %*					
Portfolio	-19,5%	7,0%	6,5%	16,9%	-2,8%
Benchmark	-21,9%	5,2%	7,8%	16,8%	-2,9%
Investment management costs (in basis points)	43,3	36,0	40,0	45,0	42,0
Trading expenses (in basis points)	6,8	5,0	9,0	6,0	5,0

* The return on assets reduced by all investment management costs and trading expense incurred during the period.

BIJLAGEN

13 BIJLAGEN

A. Afkortingen en begrippen

Afkortingen

ABTN	Actuariële en Bedrijfstechnische Nota
AFM	Autoriteit Financiële Markten
APF	Algemeen Pensioenfonds
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
Bpf	Bedrijfstakpensioenfonds
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCP	Central Counter Party
CDC	Collective Defined Contribution
DNB	De Nederlandsche Bank
DPS	DSM Pension Services
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ECO	Externe Compliance Officer
ESG	Environmental, Social & Governance
FTK	Financieel Toetsingskader
GIPS©	Global Investment Performance Standards
IBM	Integraal Balansmanagement
IORP	Institutions for Occupational Retirement Provision
IMF	Internationaal Monetair Fonds
KPI	Key Performance Indicator
NPR	Nettopensioenregeling
PF	Pensioenfederatie
PPS	Prepensioenspaarregeling
RvT	Raad van Toezicht
SFDR	Sustainable Finance Disclosure Regulation
SFH	Sleutelfunctiehouder
SFV	Sleutelfunctie vervuller
SLA	Service Level Agreement
SPF	Stichting Pensioenfonds SABIC
SPO	Stichting Pensioen Opleidingen
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TV	Technische Voorziening
UFR	Ultimate Forward Rate
VEV	Vereist Eigen Vermogen
VO	Verantwoordingsorgaan
Wtp	Wet toekomst pensioenen

Emerging Markets	Landen die volgens de Wereldbank worden geclassificeerd als ontwikkelingslanden, maar die een duidelijke groeipotentie hebben. Voorbeelden zijn onder meer Brazilië, Rusland, India en China.
Ervaringssterfte	De verhouding in de verwachte sterfte tussen de fondspopulatie en de gehele Nederlandse bevolking.
Franchise	De franchise is het bedrag dat per jaar of per maand in mindering van het pensioengevend inkomen (salaris) wordt gebracht. De franchise is afgeleid van de AOW-uitkering en is dat gedeelte van het pensioengevend loon waarover geen pensioen wordt opgebouwd.
FX Forwards	Valutatermijncontracten. Valuta-contracten waarbij een bedrag in vreemde valuta over een vastgestelde termijn wordt geruild met een bedrag in eigen valuta. Hiermee kan valutarisico worden afgedekt.
Gewezen deelnemer	Slaper, die zijn deelnemerschap heeft beëindigd vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en pensioenaanspraken heeft bij SPF.
High yield obligaties	Obligaties van bedrijven met een hoger risicoprofiel.
Inflation-linked bonds	Obligaties waarvan de couponrente en de hoofdsom wordt geïndexeerd voor inflatie. De rendementen zijn hierdoor gekoppeld aan de inflatie.
Invaren	Het overzetten van de opgebouwde pensioenen naar het nieuwe pensioenstelsel.
Investments grade credits	Obligaties van bedrijven met een goede kredietwaardigheid en derhalve een lage kans op wanbetaling.
Mixfonds	Beleggingsfonds dat belegt in een aantal verschillende beleggingscategoriën zoals aandelen, vastgoed en obligaties.
Outperformance	Een rendement dat hoger ligt dan de benchmark. In geval dat het rendement achterblijft, is sprake van underperformance.
Pensioengrondslag	Het pensioengevend jaarsalaris verminderd met de franchise.
Pensioengevend jaarsalaris	Het pensioengevend jaarsalaris bestaat uit het totale jaarlijkse bruto-salaris, inclusief vakantiegeld en eventuele overige toeslagen. Dit is het salaris dat als basis dient voor de berekening van de pensioenopbouw.
Pensioenresultaat	Het pensioenresultaat wordt vastgesteld per scenario als percentage van het quotiënt met in de teller de som van de verwachte uitkeringen ouderdomspensioen (OP) en nabestaandenpensioen (NP) en in de noemer de som van de verwachte uitkeringen OP en NP zonder toepassing van vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten en met toepassing van de jaarlijkse toeslagverlening ter hoogte van de inflatie.
Renewable energy	Beleggingen in duurzame energie. Hieronder vallen windmolenparken en zonne-energie.
RJ 610	Richtlijn van de Raad voor de Jaarverslaggeving voor pensioenfondsen. De richtlijn heeft als doel om de jaarverslaggeving van pensioenfondsen te uniformeren.
Securities lending	Dit betreft financiële dienstverlening waarbij een instelling aan een andere instelling effecten uitleent. Net als bij een gewone geldlening gaat dit gepaard met

	rente- en rentevergoedingen en rentebetalingen alsmede met onderliggende zekerheden zoals onderpand.
Sociale partners	De werkgever en de vakorganisaties.
Swap (rente swap)	Een renteswap is een ruiltransactie waarbij partijen rentebetalingen gedurende de looptijd, of een deel van de looptijd van de renteswap, tegen elkaar ruilen. In de meeste gevallen wordt een vaste rente uitgeruild tegen een variabele rente.
Toeslag	Verhoging van de pensioenaanspraken in lijn met bijvoorbeeld de prijsinflatie of de algemene loonsverhogingen die de werkgever toe heeft gekend over een bepaald jaar.
Technische voorziening	De verplichtingen van SPF bestaande uit pensioenaanspraken van deelnemers en gewezen deelnemers. De technische voorziening wordt berekend als de contante waarde van de door de verzekerden tot de balansdatum verkregen pensioenaanspraken. Daarbij wordt uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenreglementen.
Ultimate Forward Rate	Dit is de rente voor pensioenfondsen waarmee de huidige waarde van de toekomstige verplichtingen wordt berekend.

B. SFDR wetgeving - Annex 4

Template periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten, bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd, praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Productnaam: Stichting Pensioenfonds SABIC

Identificatiecode juridische entiteiten (LEI): J10M8NR2YLNDNKV1QH94

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Heeft dit financieel product een duurzame beleggingsdoelstelling?

Ja

Nee

Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: ___%

in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

in economische activiteiten die volgens EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ___%

Dit product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken.

Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het een minimum van ___% duurzame beleggingen

met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

met een sociale doelstelling

Dit product promootte E/S-kenmerken, maar heeft niet duurzaam belegd.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Stichting Pensioenfonds SABIC (SPF) heeft de volgende ecologische en sociale kenmerken gepromoot:

1. Het benutten van ESG-factoren in het beheer en voor de beoordeling van beleggingen:

SPF heeft waar mogelijk onderwerpen die betrekking hebben op Environmental, Social en Governance (ESG) benut in het beheer en de beoordeling van beleggingen. De manier waarop maatschappelijke

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot, worden verwezenlijkt.

thema's in de vorm van ESG een plek krijgen in de beleggingsbeslissingen verschilt per beleggingscategorie en mandaat.

SPF heeft zich met verschillende instrumenten uit het duurzaamheidsbeleid ingezet om de negatieve impact van de beleggingsportefeuille op het klimaat te reduceren, alsmede een positieve impact op het klimaat te realiseren. Dit heeft SPF gedaan onder andere met de instrumenten engagement en stemmen.

Met het instrument engagement is de dialoog aangegaan met het bestuur van bedrijven waarin is belegd. Met behulp van engagement zijn afspraken gemaakt over plannen, doelen of ambities ten aanzien van onder andere het thema klimaat. Columbia Threadneedle Investments (CTI) heeft namens SPF engagement gevoerd met bedrijven in de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuilles. Bij beursgenoteerde bedrijven is de uitoefening van stemrecht een manier om, in combinatie met engagement, het belang van belangrijke thema's zoals klimaatactie onder de aandacht te brengen en CO₂-reductiebeleid mede vorm te geven. Ook het indienen van resoluties behoorde tot de mogelijkheden. Op deze manier zijn plannen, doelen of ambities die door de stemgerechtigden waren samengesteld op het gebied van CO₂-reductie ingebracht ter stemming.

De prestaties van SPF ten aanzien van dit kenmerk is gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicatoren 1 en 2. De resultaten zijn opgenomen in de tabel als antwoord op de volgende vraag.

2. Klimaatverandering en CO₂-voetafdruk:

SPF meet de CO₂-voetafdruk van zijn portefeuille door middel van de CO₂-intensiteit. Door het meten van de CO₂-intensiteit heeft SPF zich ingezet om de negatieve impact van de beleggingsportefeuille op het klimaat in kaart te brengen om op termijn een positieve impact op het klimaat te realiseren. De CO₂-intensiteit van aandelen, investment grade credits en HY US is inzichtelijk gemaakt.

De prestaties van SPF ten aanzien van dit kenmerk is gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicator 3. De resultaten zijn opgenomen in de volgende vraag.

3. Uitsluiten op basis van de 10 principes van de Verenigde Naties (VN) Global Compact:

SPF heeft op een dusdanige wijze belegd dat zijn beleggingen een afspiegeling zijn van de eigen normen en waarden. SPF heeft daarom bedrijven en landen uitgesloten op basis van risico op negatieve impact en conflict met zijn eigen normen en waarden. Het uitsluitingenbeleid van SPF met betrekking tot ondernemingen is van toepassing op de gesegegreerde mandaten van SPF binnen de beleggingscategorieën aandelen, beursgenoteerd vastgoed en bedrijfsobligaties.

Bedrijven die gedrag vertonen dat onverenigbaar is met de 10 principes van het Verenigde Naties (VN) Global Compact worden uitgesloten van belegging.

De prestaties van SPF ten aanzien van dit kenmerk is gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicator 4. De resultaten zijn opgenomen in de volgende vraag.

4. Uitsluiting van maatschappelijk controversiële activiteiten:

SPF wil niet betrokken zijn bij de financiering van landen of bedrijven die ongepaste activiteiten ontplooiën. Het uitsluitingenbeleid van SPF met betrekking tot deze maatschappelijke controversiële activiteiten is van toepassing op de gesegegreerde mandaten van SPF binnen de beleggingscategorieën aandelen, beursgenoteerd vastgoed, bedrijfsobligaties en staatsobligaties. SPF heeft de volgende bedrijven en landen uitgesloten:

- Bedrijven die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens zoals clustermunitie, landmijnen, chemische of biologische wapens, verarmd uraniummunitie, witte fosfor munitie en nucleaire wapens.

- Leveranciers van een product dat van vitaal belang is voor de productie van de hiervoor genoemde controversiële wapens ('key-suppliers').
- Landen die zich niet houden aan internationale verdragen of waarop een sanctie van de VN, EU of Nederland rust. Hierbij gaat het voornamelijk om vraagstukken omtrent mensenrechten, wapenproliferatie en democratische rechten.

De prestaties van SPF ten aanzien van dit kenmerk is gemeten aan de hand van duurzaamheidsindicatoren 4 en 5. De resultaten zijn opgenomen in de volgende vraag.

● **Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?**

1. Aantal engagements met bedrijven in een jaar en het aantal behaalde milestones met engagement in dat jaar.	- Aantal bedrijven met engagements: 442 - Behaalde milestones: 164 Per ultimo 2022
2. Aantal vergaderingen waarop is gestemd.	1257 Per ultimo 2022
3. De CO2-intensiteit (op basis van WACI en scope 1 en 2 data) voor de beleggingscategorieën: aandelen, investment grade credits en high yield US.	- Aandelen: 173 - Aandelen benchmark: 219 - Investment Grade Credits: 164 - Investment Grade Credits benchmark: 210 - US High Yield: 189 - US High Yield benchmark: 497 Per ultimo 2022
4. Belegd vermogen in uitgesloten individuele ondernemingen per jaareinde, exclusief fondsbeleggingen.	0
5. Belegd vermogen in uitgesloten landen per jaareinde, exclusief fondsbeleggingen.	0

● **...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?**

Dit is de eerste periodieke rapportage conform de vereisten van SFDR. Een vergelijking met voorafgaande periodes kan gemaakt worden in de volgende periodiek rapportage.

In de EU-taxonomie is het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” vastgelegd. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke Uniecriteria.

Het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstige afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

SPF heeft niet alle belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in aanmerking genomen. Deze zijn gedefinieerd in de wet en kunnen door pensioenfondsen zelf worden aangevuld. SPF heeft de onderstaande ongunstige effecten wel meegenomen:

- CO2-intensiteit van ondernemingen middels het benutten van ESG-factoren binnen bepaalde activaklassen en actief aandeelhouderschap;
- Blootstelling aan controversiële wapens (chemische wapens, biologische wapens, landmijnen, verarmd uranium en nucleaire wapens in strijd met het non-proliferatieverdrag) door middel van het uitsluitingsbeleid;
- Schendingen van UN Global Compact-principes door middel van uitsluitingen en actief aandeelhouderschap;

De **belangrijkste ongunstige effecten** zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel beleggingen** van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **01-01-2022 tot 31-12-2022**

Grootste beleggingen	Sector	% activa	Land
NETHERLANDS GOVT NETHER 2 1/2 01/15/33	Overheid	2,5%	Netherlands
DEUTSCHLAND I/L DBRI 0 1/2 04/15/30	Overheid	1,9%	Germany
DEUTSCHLAND REP DBR 1 1/4 08/15/48	Overheid	1,0%	Germany
DEUTSCHLAND REP DBR 2 1/2 07/04/44	Overheid	1,0%	Germany
NETHERLANDS GOVT NETHER 4 01/15/37	Overheid	1,0%	Netherlands
DEUTSCHLAND I/L DBRI 0.1 04/15/46	Overheid	0,9%	Germany
FINNISH GOV'T RFGB 0 1/8 04/15/36	Overheid	0,8%	Finland
BELGIAN GOVT BGB 1.7 06/22/50	Overheid	0,7%	Belgium
FRANCE O.A.T.I/L FRTR 0.1 07/25/38	Overheid	0,7%	France
FINNISH GOV'T RFGB 2 5/8 07/04/42	Overheid	0,6%	Finland
REP OF AUSTRIA RAGB 1 1/2 02/20/47	Overheid	0,6%	Austria
DEUTSCHLAND REP DBR 0 08/15/50	Overheid	0,6%	Germany
DEUTSCHLAND REP DBR 4 3/4 07/04/40	Overheid	0,6%	Germany
FRANCE O.A.T. FRTR 1 3/4 06/25/39	Overheid	0,6%	France
DEUTSCHLAND REP DBR 0 05/15/35	Overheid	0,6%	Germany

De percentages zijn gebaseerd op de stand per 31-12-2022 en gebaseerd op de totale portefeuille van SPF. Derivaten en contanten zijn niet opgenomen in de tabel. Er is doorgekeken in de mandaten en beleggingsfondsen.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

De **activa-allocatie** beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

SPF promootte ecologische en sociale kenmerken zonder dat het een duurzame beleggingsdoelstelling in de zin van de SFDR wetgeving nastreeft. SPF heeft geen minimumallocatie naar duurzame beleggingen in de zin van SFDR of beleggingen in ecologisch duurzame activiteiten in de zin van de Taxonomie Verordening opgenomen. Het overgrote deel van de beleggingen van SPF was afgestemd op de ecologische en of sociale kenmerken. Deze beleggingen hebben betrekking op aandelen (waaronder beursgenoteerd vastgoed), bedrijfsobligaties, staatsobligaties, niet-beursgenoteerd vastgoed, infrastructuur en hypotheek. De overige beleggingen waren niet afgestemd op deze kenmerken en hebben betrekking op derivaten en liquide middelen. Daarvoor waren geen ecologische of sociale minimumwaarborgen van toepassing.

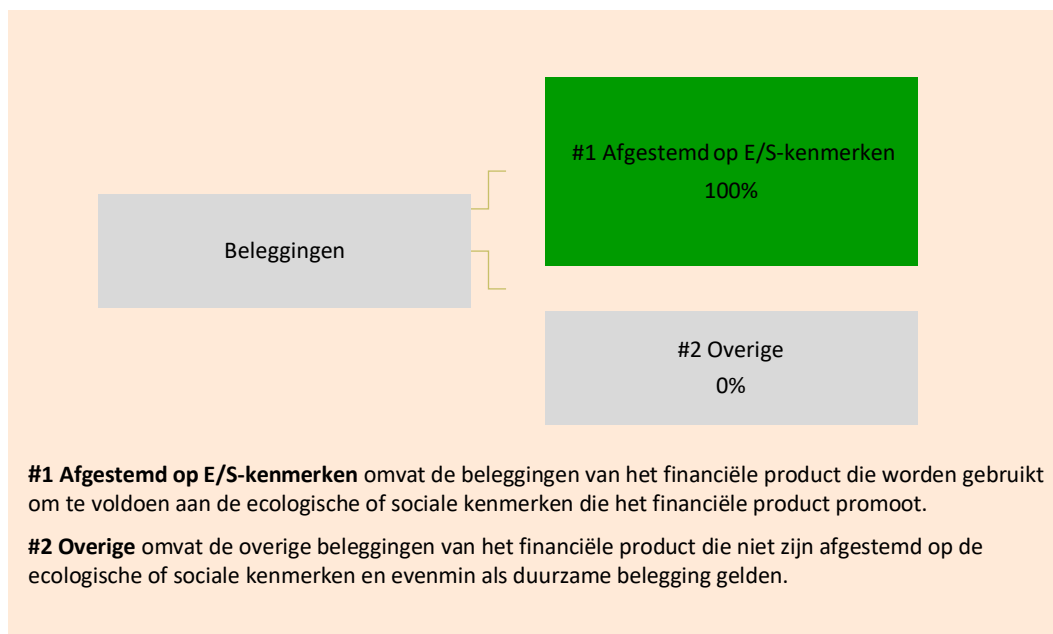

● Hoe zag de activa-allocatie eruit?

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

● **In welke economische sectoren werd belegd?**

Economische Sector	Som marktwaarde (%)
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	23,27%
Overige	22,42%
Industrie	17,34%
Financiële activiteiten en verzekeringen	14,38%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	8,04%
Informatie en communicatie	4,59%
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	2,30%
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	1,93%
Vervoer en opslag	1,51%
Winning van delfstoffen	1,14%
Bouwnijverheid	0,67%
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	0,65%
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten	0,60%
Administratieve en ondersteunende diensten	0,41%
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	0,24%
Kunst, amusement en recreatie	0,20%
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	0,17%
Landbouw, bosbouw en visserij	0,09%
Overige diensten	0,05%

De percentages zijn gebaseerd op de stand per 31-12-2022 en hebben betrekking op de totale portefeuille van SPF, voorzover er data beschikbaar was. De sectorverdeling is niet gemaakt op basis van doorkijk in onderliggende beleggingsfondsen. Beleggingsfondsen zijn opgenomen onder 'Overige'.

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

0%.

● **Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen¹?**

Ja:

In fossiel gas

In kernenergie

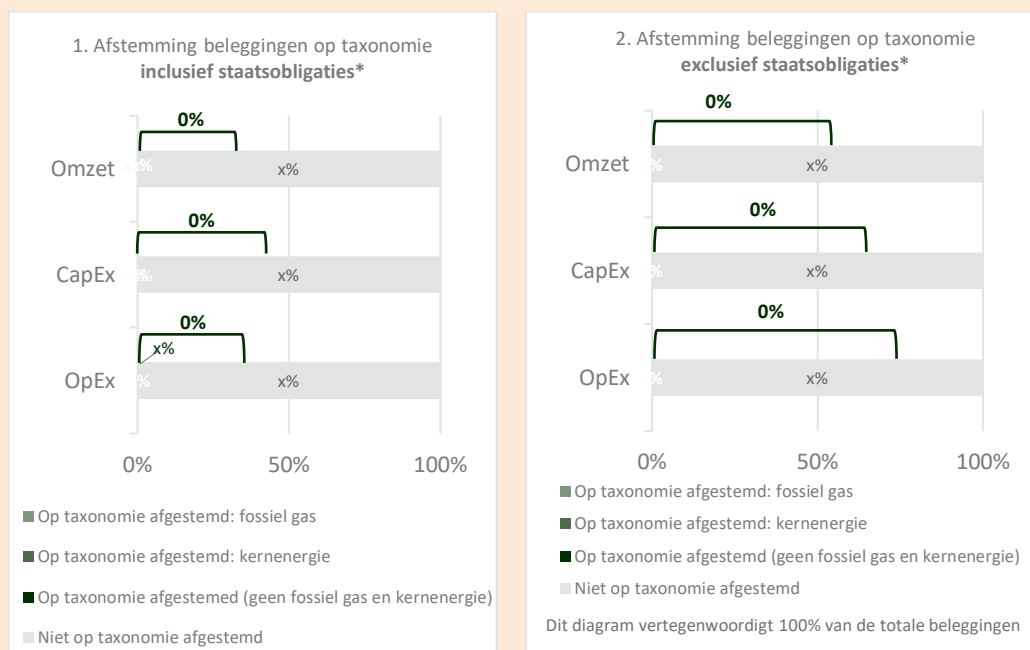
Nee

¹ Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ("klimaatmitigatie") en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie – zie de toelichting in de linkermarge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven (CapEx)** die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven (OpEx)** die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

De onderstaande diagrammen geven in het groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

* In deze diagrammen omvat 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden.

- **Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?**
0%.
- **Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?**

Dit betreft de eerste rapportage. Volgend jaar kan er een vergelijking worden opgenomen.

 zijn duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die **geen rekening houden met de criteria** voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Niet van toepassing. SPF heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform SFDR.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Niet van toepassing. SPF heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform SFDR.

Welke beleggingen zijn opgenomen in “overige”? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

Derivaten en liquide middelen. Voor deze beleggingen waren geen ecologische of sociale minimumwaarborgen opgenomen. SPF gebruikt derivaten hoofdzakelijk om financiële risico's af te dekken en efficiënt portefeuillebeheer te realiseren binnen de door het bestuur gestelde limieten. De voornaamste derivaten zijn rente- en valutaderivaten. Liquide middelen zijn opgenomen om te kunnen voldoen aan aangegane verplichtingen, zoals margin calls en pensioenuitkeringen.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

SPF heeft de volgende maatregelen getroffen:

- Het aantal met engagements bereikte milestones zijn door CTI via het Responsible Engagement Overlay-programma uitgevoerd. SPF heeft op zijn website over het aantal engagementactiviteiten met bedrijven gerapporteerd.
- De engagementtrajecten die CTI heeft gevoerd met bedrijven ten aanzien van het tegengaan van klimaatverandering en het reduceren van CO₂-emissies hebben verschillende stappen gekend. De eerste stap was het onderkennen door bedrijven van het probleem en het rapporteren van CO₂-emissies op basis van scope 1 en 2. De tweede stap was het formuleren van uitstootdoelen en de concrete stappen om de CO₂-uitstoot te verlagen. De derde stap was het integreren van klimaatrisico's in de strategie en het rapporteren van scope 3 emissies. De laatste stap was de afstemming van de CO₂-reductiedoelen op het klimaatakkoord van Parijs.
- Bij collectieve proxy voting zijn meerdere partijen aangesloten bij hetzelfde stemprogramma. Dit versterkt de invloed die aandeelhouders kunnen hebben met hun stemrecht. Eén van de doelen die CTI heeft gehanteerd bij de uitvoering van het stembeleid was het reduceren van CO₂-emissies van bedrijven met 55% in 2030 en het realiseren van een net zero uitstoot in 2050.
- CTI heeft tegen bestuur moties van klimaatachterblijvers gestemd in de meest emitterende industrieën. Klimaatachterblijvers worden geïdentificeerd op basis van een aantal minimale normen. Deze minimale normen zijn onder andere het publiceren van de CO₂-voetafdruk, het formuleren van een CO₂-reductie met een bepaald tijdpad en het rapporteren van klimaatrisico's in lijn met de Taskforce for Climate-Related Financial Disclosures (TCFD) of het Carbon Disclosure Project (CDP).
- Bij het uitvoeren van het stembeleid heeft SPF gebruik gemaakt van de diensten van CTI. CTI heeft op reguliere basis gerapporteerd over de uitvoering van het beleid. De fiduciair manager van SPF, DPS, heeft toezicht gehouden op en heeft de activiteiten van CTI geevalueerd. SPF heeft op zijn website over het aantal uitgebrachte stemmen op aandeelhoudervergaderingen gerapporteerd.

- Voor het meten van de gewogen gemiddelde CO₂-intensiteit als hoeveelheid uitstoot (in tonnen) per miljoen omzet van de beleggingscategorieën aandelen, beursgenoteerd vastgoed, investment grade credits en high yield US is als maatstaf de Weighted Average Carbon Intensity (WACI) scope 1 en 2 emissies gebruikt.
- De monitoring en analyse of er bedrijven en landen aan de uitsluitingenlijst moesten worden toegevoegd, is door Sustainalytics uitgevoerd.

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing. SPF heeft geen referentiebenchmark om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken voor de gehele pensioenregeling.

Waarin verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?

Niet van toepassing.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische en sociale kenmerken?

Niet van toepassing.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?

Niet van toepassing.

Stichting Pensioenfonds SABIC

Het Overloon 1, 6411 TE Heerlen
Postbus 6500, 6401 JH Heerlen

T +31 (0)45 578 81 00

E info.PensioenfondsSABIC@dsm.com

I www.spf-pensioenen.nl